

Jaarverslag 2025

Stichting Pensioenfonds
Gasunie

Stichting Pensioenfonds Gasunie

Stichting Pensioenfonds Gasunie
Concourslaan 17, 9727 KC Groningen
Telefoon 088 - 116 2160
info@pensioenfondsgasunie.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41009373

Jaarverslag 1-1-2025 t/m 31-12-2025

Omslagfoto: Zuidwending Energiebuffer

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG	
Meerjarenoverzicht	6
1. Voorwoord	8
2. Algemene informatie	12
2.1 Profiel	13
2.2 Organisatie	13
2.3 Personalia	14
2.4 Bestuurscommissies en uitvoering	17
2.5 Missie, visie en doelstellingen	20
3. Financiële positie en beleid in 2025	25
3.1 Financiële positie	26
3.2 Status herstelplan	28
3.3 Haalbaarheidstoets en herstelkracht	28
3.4 Toeslagbeleid	28
3.4.1 Niet-verleende toeslagen	29
3.5 Kostentransparantie	31
3.6 Besturing en toezicht	41
4. Integraal risicomanagement	45
4.1 Governance	46
4.2 Risico Management Systeem	48
4.3 Concrete risico's	49
4.4 Risicotolerantiegrenzen en beheersmaatregelen	51
4.5 Risicobeeld pensioenfonds	55
4.5.1 Ontwikkeling VEV en vereiste dekkingsgraad	55
4.5.2 Impact markt- en renterisico op de dekkingsgraad per eind 2025 (gevoeligheidsanalyse)	55
4.5.3 Werking van het risicomanagement in 2025	55
4.5.4 Activiteiten ten aanzien van de transitie naar een nieuwe pensioenregeling	56

5. Beleggingen	58
5.1 Resultaten beleggingen	59
5.2 Beleggingsbeleid	60
5.3 Samenstelling beleggingsportefeuille	62
5.4 Afdekking van financiële risico's	68
5.5 Maatschappelijk verantwoord beleggen	69
6. Pensioenen	74
6.1 Pensioencommunicatie	75
6.2 Pensioenregeling en uitvoeringsovereenkomsten	76
6.3 Pensioenadministratie	78
7. Wet- en regelgeving en relevante ontwikkelingen	80
8. Actuariële analyse	82
9. Vooruitblik	87
10. Verslag Raad van Toezicht	91
11. Verslag verantwoordingsorgaan	100
J A A R R E K E N I N G	
12. Jaarrekening	106
12.1 Balans per 31 december	107
12.2 Staat van baten en lasten	108
12.3 Kasstroomoverzicht	109
12.4 Toelichting op de jaarrekening	110
12.5 Toelichting op de balans per 31 december	120
12.6 Toelichting op de staat van baten en lasten	129
12.7 Resultaatbestemming	134
12.8 Risicoparagraaf	135
O V E R I G E G E G E V E N S	
13. Overige gegevens	144
13.1 Statutaire bepalingen van resultaatbestemming	145
13.2 Actuariële verklaring	146
13.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	148
B I J L A G E N	

14. Bijlagen	159
SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation)	160
Woordenboek	170

Meerjarenoverzicht

(Gegevens ultimo jaar. Bedragen in duizenden euro)

	2025	2024	2023	2022	2021
Aantallen					
Actieve deelnemers	2.424	2.273	2.016	1.752	1.571
Gewezen deelnemers	759	746	738	737	766
Pensioengerechtigden	1.753	1.738	1.731	1.712	1.740
Totaal	4.936	4.757	4.485	4.201	4.077
Toeslagen					
Actieve deelnemers *	2,00%-2,60%	0,00%	16,10%	2,70%	0,00%
Gewezen deelnemers en ingegane pensioenen *	2,00%-2,60%	0,00%	16,10%	2,70%	0,00%
Premiebijdragen					
Kostendeekkende premie	66.760	57.233	47.250	56.845	54.265
Gedempte kostendeekkende premie	44.887	40.996	39.687	30.148	26.414
Feitelijke premie (jaarlijkse bijdrage)	61.846	55.465	46.341	36.806	31.731
Premiedekkingsgraad	114,5%	121,6%	122,5%	78,5%	70,2%
Pensioenuitkeringen	60.172	56.467	55.735	45.531	43.632
Vermogen en solvabiliteit					
Aanwezig eigen vermogen	797.277	624.356	524.025	625.724	557.681
Minimaal vereist eigen vermogen (MVEV)	65.819	72.016	65.367	49.992	70.254
Vereist eigen vermogen (VEV)	367.171	398.047	389.461	301.200	374.886
Technische voorzieningen (TV)	1.517.891	1.667.570	1.523.095	1.206.916	1.662.096
Actuele dekkingsgraad	152,5%	137,4%	134,4%	151,8%	133,6%
Beleidsdekkingsgraad	146,0%	141,2%	133,9%	144,3%	124,4%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,3%	104,3%	104,3%	104,3%	104,2%
Vereiste dekkingsgraad	124,2%	123,9%	125,6%	125,0%	122,6%
TBI-dekkingsgraad (Toekomstbestendige Indexatie)	135,0%	131,0%	136,9%	132,7%	123,0%
Reële dekkingsgraad	108,1%	104,6%	97,8%	102,2%	101,1%
Gemiddelde duratie TV **	14,9	17,0	16,6	16,8	19,0
Gemiddelde marktrente (interne rekenrente)	3,16%	2,15%	2,34%	2,61%	0,55%
Beleggingen voor risico pensioenfonds					
Totale beleggingen voor risico pensioenfonds	2.219.564	2.272.079	2.038.387	1.838.145	2.200.972
Beleggingsopbrengsten	10.261	235.825	209.673	-376.523	230.446
Rendement op basis van total return	0,6%	11,7%	11,6%	-16,9%	11,6%
Samenstelling beleggingsportefeuille					
Vastgoedbeleggingen	12,7%	10,7%	11,6%	10,0%	9,6%
Aandelen	49,9%	48,5%	46,9%	47,7%	49,1%
Vastrentende waarden	45,4%	44,8%	44,3%	43,9%	39,4%
Derivaten	-8,2%	-4,0%	-2,8%	-1,6%	1,9%

	2025	2024	2023	2022	2021
Beheerkosten					
<i>Kosten pensioenbeheer</i>					
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	2.599	2.578	1.824	2.231	1.290
Pensioenbeheerkosten per deelnemer (in €)	622	643	487	644	390
Totale kostenratio	0,37%	0,38%	0,37%	0,35%	0,26%
<i>Kosten vermogensbeheer</i>					
Kosten vermogensbeheer	4.497	4.264	3.741	3.510	3.370
Vermogensbeheerkosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,21%	0,21%	0,20%	0,18%	0,16%
Transactiekosten	616	787	1.411	1.142	918
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,03%	0,04%	0,07%	0,06%	0,04%

*) De gemiddelde ontwikkeling van de prijzen in de maanden augustus tot en met oktober in 2023 ten opzichte van diezelfde periode in 2022 is 0,6% negatief. Het bestuur heeft daarom besloten om geen toeslag te verlenen per 1 januari 2024 (over het jaar 2023). Per 1 januari 2025 is een toeslag verleend van 2,6% verminderd met 0,6% negatieve inflatie voor deelnemers die voor 1 januari 2024 deelnemer waren bij het fonds. Voor mensen die op 1 januari 2024 of daarna deelnemer zijn geworden bij het fonds zijn de pensioenen verhoogd met 2,6% per 1 januari 2025.

** De duration daalt doordat de hogere rente, met name bij lange looptijden, de contante waarde van verre kasstromen relatief sterker verlaagt. Hierdoor verschuift het zwaartepunt van de verplichtingen naar kortere looptijden.

Inleiding

Stichting Pensioenfonds Gasunie (hierna: het fonds) mocht op 15 september 2025 haar 60-jarige bestaan vieren. Daaraan hebben we aandacht besteed in een speciale pensioenkrant. Het jaar 2025 stond voor het fonds net als het voorgaande jaar in het teken van de voorbereiding op de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Het jaar 2025 was een intensief jaar, waarin het fonds samen met de pensioenuitvoeringsorganisatie grote stappen heeft gezet richting een zorgvuldige en evenwichtige transitie op 1 januari 2027. Tegelijkertijd bleef de dagelijkse uitvoering van de pensioenregeling onverminderd doorgaan.

Financiële ontwikkelingen

De financiële positie van het fonds was in 2025 goed. De dekkingsgraad bewoog gedurende het jaar op een niveau ruim boven de vereiste dekkingsgraad.

De rente is in 2025 per saldo gestegen. Een stijgende rente heeft een positief effect op de dekkingsgraad, omdat het fonds daardoor minder vermogen hoeft aan te houden voor toekomstige verplichtingen. In 2025 is een beleggingsrendement van 0,6% behaald. De gestegen rente en het positieve beleggingsresultaat hebben gezorgd voor een stijging van de dekkingsgraad. De actuele dekkingsgraad was op 31 december 2024 137,4% en op 31 december 2025 152,5%.

Het fonds heeft zowel per 1 januari 2025 als per 1 januari 2026 een toeslag en een inhaaltoeslag toegekend. Voor de bepaling van de toeslag per 1 januari 2025 is gekeken naar de ontwikkeling van de prijzen van augustus, september en oktober van 2024 ten opzichte van dezelfde periode in 2023. De prijzen stegen in deze periode met gemiddeld 2,6%. Het bestuur heeft daarom besloten per 1 januari 2025 een toeslag te verlenen van 2,6%. Daarbij is echter de daling van 0,6%, die vorig jaar per 1 januari 2024 was vastgesteld, verrekend voor de mensen die vóór 1 januari 2024 deelnemer waren bij het fonds. Voor hen zijn de pensioenen per 1 januari 2025 daarom verhoogd met 2,0% in plaats van met 2,6%. Per 1 januari 2025 is tevens een inhaaltoeslag toegekend ter waarde van 2,0% van de totale technische voorzieningen (TV), waaruit 40,6% van de resterende gemiste toeslagen kon worden gerepareerd.

Per 1 januari 2026 was de stijging van de prijzen (CPI-afgeleid en maatstaf voor indexatie) gemiddeld 2,9%. Het bestuur heeft besloten om de pensioenen per die datum te verhogen met 2,9%. Per 1 januari 2026 heeft het fonds ook weer een inhaaltoeslag kunnen toekennen ter waarde van 1,5% van de totale TV. Hiermee werd omgerekend 54% van de resterende individuele toeslagachterstanden ingehaald.

Wet toekomst pensioenen (Wtp)

De voorbereidingen voor de overgang naar de nieuwe pensioenregeling zijn in 2025 in een belangrijke fase gekomen. Eind 2024 hebben de sociale partners van N.V. Nederlandse Gasunie (hierna: Gasunie) en GasTerra B.V. (hierna: GasTerra) hun transitieplannen aan het fonds overhandigd. Het transitieplan bevat alle keuzes, voor- en nadelen, overwegingen en berekeningen die nodig zijn voor de overgang naar de nieuwe pensioenregeling, inclusief het zogeheten invaren van de bestaande aanspraken en rechten in de nieuwe regeling.

Het fonds heeft deze plannen van de sociale partners in 2025 zorgvuldig beoordeeld en getoetst of de gemaakte keuzes voor alle betrokken uiteindelijk evenwichtig zijn. Ook heeft het bestuur bekeken of alle afspraken goed uitvoerbaar zijn. Het oordeel daarover heeft het fonds uitgebreid beschreven in het implementatieplan.

Een belangrijke mijlpaal was de indiening van het implementatieplan bij De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) op 29 september 2025. In dit plan heeft het fonds uiteengezet hoe de overgang naar de nieuwe pensioenregeling beheerst en verantwoord wordt uitgevoerd, met aandacht voor onder meer risicobeheersing, datakwaliteit en evenwichtige belangenafweging. Tegelijk met de indiening bij DNB is het communicatieplan voorgelegd aan de Autoriteit Financiële Markten. In dit plan staat hoe we rekening houden met de verschillende doelgroepen, welke informatie zij van ons kunnen verwachten en wanneer dit gebeurt. Met deze stappen is een stevige basis gelegd voor de verdere implementatie richting de beoogde overgang per 1 januari 2027.

Het is belangrijk dat de diverse groepen deelnemers (actieven, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) goed begrijpen wat de aanstaande wijzigingen voor hen gaan betekenen. Daarom heeft het fonds in 2025 en 2026 veel aandacht besteed aan voorlichting over de nieuwe regeling. Zo zijn er diverse workshops en online-vragenuren georganiseerd. De website heeft aparte pagina's gekregen over de nieuwe regeling en vele aspecten daarvan. Naast diverse nieuwsbrieven is er in het najaar van 2025 een speciaal "magazine" over de nieuwe regeling verspreid onder alle deelnemers. Verder vond er geregeld overleg plaats met de sociale partners en met de belangenbehartigers de VGG (vereniging van gepensioneerden) en de VIG (vereniging van gewezen deelnemers). Ook heeft het fonds een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke belangstelling onder gepensioneerden en gewezen deelnemers voor een overstap van het fonds naar een verzekeraar indien die optie aangeboden zou worden ("carve out").

In het kader van de voorbereidingen op de nieuwe pensioenregeling is in 2025 ook gewerkt aan verschillende andere projecten die bijdragen aan een beheerste en toekomstbestendige uitvoering van de pensioenregeling. Zo heeft het fonds, samen met betrokken ketenpartijen, stappen gezet in het expliciteren en vastleggen van taken, verantwoordelijkheden en onderlinge afspraken binnen de pensioenuitvoeringsketen. Het gaat hierbij om de processen die het mogelijk maken dat de deelnemers in 2027 maandelijks de wijziging van hun persoonlijke pensioenpotje (een toename of een afname) kunnen inzien.

Een belangrijk onderwerp is de uitvoering van het beleggingsbeleid vanaf 2027. Het beleggingsbeleid blijft collectief uitgevoerd worden door het fonds voor alle deelnemers tezamen, maar de manier waarop het totale beleid vorm krijgt wordt anders. Die wordt namelijk leeftijdsafhankelijk opgezet en dat staat bekend als de "lifecycles". Hierdoor zal er voor jonge deelnemers relatief veel beleggingsrisico worden genomen met relatief weinig bescherming tegen de gevolgen van een rentewijziging, terwijl dat voor oudere deelnemers en gepensioneerden andersom is: minder beleggingsrisico en meer bescherming tegen wijzigingen van de rente.

Eind 2024 heeft het fonds een asset liability management studie (ALM-studie) uitgevoerd. De conclusies waren onder andere dat de assetcategorie grondstoffen vervangen zal worden door high yield obligaties. Ook zullen de strategische gewichten van de categorieën kredietobligaties, hypotheek en onroerend goed worden aangepast. In 2025 heeft het fonds voorbereidingen getroffen om te komen tot nieuwe beheerders voor high yield obligaties en kredietobligaties.

Met het oog op de naderende transitiedatum (gepland op 1 januari 2027) heeft het fonds de wens om de dekkingsgraad te beschermen. Daarom heeft het fonds de zogeheten renteafdekking in het najaar van 2024 verhoogd. Verder is besloten om de beleggingsportefeuille in 2026 verder te beschermen tegen ongunstige schokken in de aandelen- en rentemarkten.

Personele wijzigingen

Op 28 januari 2025 is Dick van den Brand formeel benoemd tot lid van het bestuur, nadat hij in juli 2024 als aspirant-lid tot het bestuur was toegetreden. Hij is voorgedragen door de geleding van pensioengerechtigden.

Op 15 april 2025 is Flip van Koten afgetreden als bestuurder en als voorzitter van de beleggingsadviescommissie. Johan Douma heeft het voorzitterschap van de beleggingsadviescommissie overgenomen. De vacature die binnen het bestuur is ontstaan, is in 2025 nog niet opgevuld.

Joost Hooghiem was per 1 januari 2020 voorzitter van ons fonds. Hij heeft per 1 september 2025 zijn voorzittersrol neergelegd, vanwege het beëindigen van zijn werkzaamheden bij Gasunie. Wel is hij actief gebleven als extern bestuurslid. Het bestuur heeft daarvoor gekozen gelet op de gewenste continuïteit tijdens de transitie naar de nieuwe regeling. Adriaan den Herder heeft de rol van voorzitter overgenomen. Hij is al tien jaar lid van het bestuur en brengt zodoende ruime bestuurlijke ervaring mee. Omdat het voorzitterschap van het fonds niet gecombineerd kan worden met het voorzitterschap van een commissie, heeft Dick van den Brand de voorzittersrol van de Risk- en Compliancecommissie overgenomen.

Binnen de Raad van Toezicht heeft eveneens een wijziging plaatsgevonden. Haitse Hoos is per 1 oktober 2025 afgetreden na twee zittingstermijnen. Hij is opgevolgd door Benno Honsdrecht.

Bij het bestuursbureau is op 1 april 2025 Henrike Eberwijn-Nijboer gestart als Financial Controller. Op 1 januari 2026 heeft Sander Swaters zijn rol als manager van het bestuursbureau neergelegd. Eliena van der Velde heeft zijn functie overgenomen.

Op deze plek wil het bestuur melden de vertrokken bestuursleden, het lid van de Raad van Toezicht en de medewerkers van het bestuursbureau zeer erkentelijk te zijn voor de door hen geleverde inzet. Met name de laatste paar jaar hebben veel inzet van allen gevraagd.

Vooruitblik

Het fonds beoogt op 1 januari 2027 over te gaan naar de nieuwe pensioenregeling. In 2026 ligt de nadruk op de verdere uitwerking en afronding van de voorbereidingen, waaronder de beoordeling van het implementatieplan en de bijbehorende onderbouwingen door DNB.

Met een gestructureerde en projectmatige aanpak werkt het fonds in 2026 verder aan de technische en operationele inrichting van de nieuwe regeling, het actualiseren van beleidsdocumenten, passende deelnemerscommunicatie en de afstemming met DNB.

Tegelijkertijd blijft het bestuur zich richten op een stabiele en zorgvuldige uitvoering van de huidige pensioenregeling. Met de stappen die in 2025 zijn gezet, is een solide basis gelegd voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Ook in de komende periode blijft zorgvuldigheid daarbij leidend.

Groningen, 18 juni 2026

Het bestuur

2.1 Profiel

Stichting Pensioenfonds Gasunie

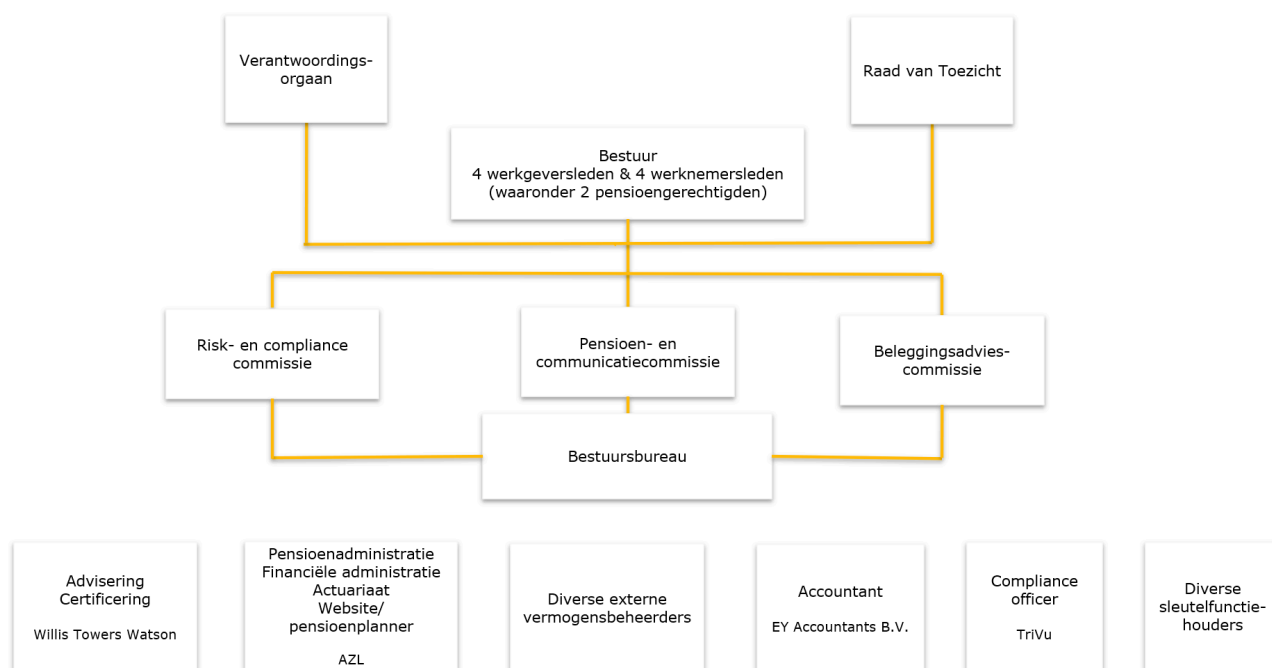
Het fonds is statutair gevestigd te Groningen en is opgericht op 15 september 1965. De laatste statutenwijziging was op 24 december 2025. Het fonds is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41009373.

Statutaire doelstellingen

Het fonds heeft ten doel het zeker stellen en verstrekken van pensioenen en andere uitkeringen aan (gewezen) deelnemers en gepensioneerden en aan nagelaten betrekkingen van (gewezen) deelnemers en gepensioneerden van N.V. Nederlandse Gasunie (hierna: Gasunie) en van de aangesloten onderneming GasTerra B.V. (hierna: GasTerra).

2.2 Organisatie

De samenhang van alle organen, commissies en externe partijen is in onderstaand schema visueel weergegeven.

2.3 Personalia

Bestuur

Naam	Functie	Voorgedragen door	Bestuurslid sinds	Termijn	Einde zittingsduur
Dhr. A.J. Algra (1950)	plv. secretaris	Pensioengerechtigden	01-07-2017	3e termijn	01-07-2029
Dhr. D. van den Brand (1953)	lid	Pensioengerechtigden	28-01-2025	1e termijn	28-01-2029
Mw. B.K. van Boven (1978)	plv. voorzitter	N.V. Nederlandse Gasunie	01-07-2022	1e termijn	01-07-2026
Dhr. J.S. Douma (1989)	secretaris	N.V. Nederlandse Gasunie	01-10-2019	2e termijn	01-10-2027
Dhr. A.J. den Herder (1967)	voorzitter	Ondernemingsraden Gasunie/GasTerra	01-03-2015	3e termijn	01-07-2027
Dhr. J. Hooghiem (1982)*	lid	Ondernemingsraden Gasunie/GasTerra	01-07-2017	3e termijn	01-07-2029
Mw. A.C.M. Melman (1974)	lid	N.V. Nederlandse Gasunie	01-11-2019	2e termijn	01-11-2027
vacature	lid	N.V. Nederlandse Gasunie			

* De heer Hooghiem heeft per 1 september 2025 een functie buiten NV Nederlandse Gasunie aanvaard maar is gezien de continuïteit en het Wtp-traject benoemd als extern bestuurder namens de ondernemingsraden Gasunie/GasTerra.

Vergoeding bestuursleden namens pensioengerechtigden

De bestuursleden die voorgedragen zijn door de pensioengerechtigden ontvangen een vergoeding van vijfduizend euro per jaar. Alle onkosten worden geacht te zijn inbegrepen in deze vergoeding. Met het extern-bestuurslid is een marktconforme vergoeding overeengekomen. De overige leden van het bestuur ontvangen geen vergoeding.

Bestuursbureau

Naam	Functie
Dhr. R.E. Boersma	Finance & risk
Mw. T. den Braber	Beleid en communicatie
Mw. H.J. Eberwijn-Nijboer *	Financial controller
Dhr. P.H.J. van der Pol	Vermogensbeheer
Mw. A. Sari	Pensioenbeheer
Mw. M.M. Smelter	Strategie en beleid
Dhr. S.J. Swaters **	Manager bestuursbureau
Mw. E.A. van der Velde **	Senior manager bestuurszaken

* Mevrouw Eberwijn-Nijboer versterkt het bestuursbureau sinds 1 april 2025.

** Per 1 januari 2026 heeft mevrouw Van der Velde de heer Swaters opgevolgd als Manager Bestuursbureau.

Onafhankelijk risicomanager

Naam	Functie
Dhr. D.A.J. Kamp	onafhankelijk risicomanager

Beleggingsadviescommissie

Naam	Functie
Dhr. J.S. Douma	voorzitter
Dhr. J. Hooghiem	lid
Dhr. G. Alserda	extern adviseur
Dhr. C. Tromp	extern adviseur

Pensioen- en communicatiecommissie

Naam	Functie
Dhr. A.J. Algra	voorzitter
Mw. B.K. van Boven	lid
Mw. A.C.M. Melman	lid

Risk- en compliancecommissie

Naam	Functie
Dhr. D. van den Brand *	voorzitter
Dhr. A.J. den Herder **	lid

* Tevens toehoorder bij de pensioen- en communicatiecommissie.

** Tevens toehoorder bij de beleggingsadviescommissie.

Compliance officer

Naam	Organisatie
Dhr. H. Pullen	TriVu

Verantwoordingsorgaan

Naam	Functie	Voorgedragen door	Termijn	Einde zittingsduur
Dhr. E.S. Ekamper (1985)	voorzitter	werknemers	2e termijn	28-01-2027
Dhr. A.F. Elzinga (1961)	lid	werkgevers	3e termijn	01-07-2026
Dhr. A.E.C. Faas (1943)	lid	pensioengerechtigden	3e termijn	28-01-2027

Raad van Toezicht

Naam	Functie	Termijn	Einde zittingsduur
Dhr. M.J.G. Driessen (1958)	voorzitter	2e termijn	01-10-2026
Mw. H. de Graaf (1957)	lid	1e termijn	01-10-2028
Dhr. B. Honsdrecht (1966)*	lid	1e termijn	01-10-2029
Dhr. H. Hoos (1968)*	lid	2e termijn	01-10-2025

* De termijn van de heer Hoos liep op 1 oktober af en hij is opgevolgd door de heer Honsdrecht.

Sleutelfunctiehouders

Naam	Functie	Benoemingsdatum
Dhr. F.G.W. Boonstra	Interne audit	16-07-2021
Dhr. D.A.J. Kamp	Risicobeheer	05-11-2024
Dhr. J.L.A. Schilder	Actuariel	01-01-2024

Nevenfuncties per 31 december 2025

Naam bestuurslid	Nevenfuncties
Dhr. A.J. Algra	Bestuurslid - Stichting RK Kerkhof Groningen Bestuurslid - Stichting Oud Papier Actie – Groningen Zuid Bestuurslid - Vermogensbeheerfonds Bisdom Groningen-Leeuwarden Eigenaar - Buro Adfysica (adviezen op energiegebied en ICT)
Mw. B.K. van Boven	Managing Director Gasunie Deutschland - Managing Director Gasunie Deutschland Transport Services Holding GmbH - Managing Director Gasunie Deutschland Transport Services GmbH - Managing Director Gasunie Deutschland Verwaltungs GmbH - Managing Director Gasunie Deutschland Wasserstoff Transport Services GmbH Vertegenwoordiger van de belangen van Gasunie Deutschland o.a. in Europese Gas- Anbindingsleiding (EUGAL), Nordeuropäische Erdgasleitung (NEL), Trading Hub Europe GmbH (THE), Vereinigung Fernleitungsnetzbetreiber Gas (FNB Gas), Bundesverband der Energie- und Wasserwirtschaft (BDEW), Prisma European Capacity Platform GmbH (Prisma), General Assembly European Network of Transmission System Operators for Gas (ENTSO-G), European Network of Network Operators for Hydrogen (ENNOH)
Dhr. D. van den Brand	Commissielid van de Drentse Staten Vertegenwoordiger van de blinden en slechtienden in Nederland in de EBU
Dhr. J.S. Douma	Manager Terminals bij Gasunie Voorzitter van de NGK "De Arke" in Drachten
Dhr. A.J. den Herder	Manager Asset management & Operations BL CCS - N.V. Nederlandse Gasunie NEN - Voorzitter Beleidscommissie Energie NEN - Voorzitter normcommissie Transportleidingen NEN - Lid commissie Schemabeheer NEN - Lid Raad van Advies Voorzitter van de Europese normcommissie voor CCUTS (Carbon Capture, Utilization, Transport and Storage)
Dhr. J. Hooghiem	Directeur Business Unit CO2 Transport en Opslagsystemen bij Energie Beheer Nederland BV Bestuurder bij Porthos Offshore Transport and Storage GP BV
Mw. A.C.M. Melman	Manager Corporate Legal - N.V. Nederlandse Gasunie Vennootschapssecretaris - N.V. Nederlandse Gasunie

Externe accountant

EY Accountants B.V. - Dhr. J. Slager RA

Adviserend actuaris

Willis Towers Watson Netherlands B.V. - Dhr. R.T. Schilder AAG

Certificerend actuaris

Willis Towers Watson Netherlands B.V. - Dhr. J.L.A. Schilder AAG

2.4 Bestuurscommissies en uitvoering

Bestuur

Het bestuur voert het beheer van het fonds en is bevoegd alle zaken van het fonds te behandelen en beslissingen daaromtrent te nemen. Dit met inachtneming van wet- en regelgeving, de bepalingen in de statuten van het fonds, de uitvoeringsovereenkomsten met Gasunie en GasTerra en de pensioenreglementen. Het bestuur is, conform de Pensioenwet, altijd verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken.

Bestuursbureau

Het bestuur heeft een bestuursbureau ingesteld om alle werkzaamheden voor het fonds te coördineren en het secretariaat te voeren. Het bestuursbureau coördineert en bewaakt tevens alle uitbestede werkzaamheden.

De werkzaamheden van het bestuursbureau zijn verdeeld over de drie aandachtsgebieden van de commissies:

- vermogensbeheer;
- pensioenbeheer, communicatie en governance en
- risicomanagement en compliance.

Tevens draagt het bestuursbureau zorg voor de ondersteuning van het bestuur, de commissies, het verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht. Het bestuursbureau is het eerste aanspreekpunt voor het fonds en beheert alle contracten. Het bestuursbureau volgt ook de ontwikkelingen op het gebied van pensioenbeheer, wet- en regelgeving en deelt deze informatie met de commissies. De commissies adviseren vervolgens het bestuur hierover.

Het bestuur heeft een aantal bevoegdheden gedelegeerd aan het bestuursbureau. Deze bevoegdheden zijn vastgelegd in het document 'Delegatie van bevoegdheden'.

Uitvoering en financiële administratie

Het bestuur heeft alle dagelijkse werkzaamheden met betrekking tot het uitvoeren van de pensioenregelingen en de financiële administratie uitbesteed aan AZL. De beleggingsadministratie wordt uitgevoerd door CACEIS Bank, Netherlands Branch (hierna: CACEIS).

Vermogensbeheer

Het bestuur heeft het vermogensbeheer bijna volledig uitbesteed aan externe vermogensbeheerders.

Beleggingscategorie	Vermogensbeheerder	Met ingang van
Aandelen	State Street Global Advisors Europe Limited	12-09-2023
LDI- en rentederivaten		23-8-2016
Afdekken valutarisico	Cardano Risk Management B.V.	26-6-2023
Collateral management		15-2-2023
Dagelijkse monitoring liquiditeitsrisico		01-07-2025
Krediet obligaties	Goldman Sachs Asset Management BV	01-03-2020
Woninghypotheken	DMFCO	21-05-2019
Beursgenoteerd vastgoed	DWS	01-04-2016
Niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen	Altera	21-09-2010
	CBRE Global Investors	08-07-2016
	Syntrus Achmea	12-12-2016
	Amvest	01-04-2025
Grondstoffen	Morgan Stanley	29-04-2010
Securities lending	CACEIS	22-08-2024

Ten aanzien van vermogensbeheer maakt het bestuur voor het niet-beursgenoteerd vastgoed sinds 1 oktober 2023 gebruik van adviseur Finance Ideas.

Het bestuursbureau stelt eens per kwartaal 'factsheets' op voor de beleggingsadviescommissie en het bestuur. Deze factsheets geven een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen bij iedere vermogensbeheerder en bevatten onder andere informatie over behaalde rendementen, beheerkosten en in hoeverre de gemaakte afspraken worden nageleefd. Verder worden er door het jaar heen regelmatig overleggen gevoerd met de vermogensbeheerders.

Voor zover activiteiten op beleggingsgebied niet zijn uitbesteed, worden zij beheerd door het bestuursbureau. Niet uitbesteed zijn een beperkt deel van het liquiditeitenbeheer, transacties die noodzakelijk zijn voor het beheersen van het renterisico en transacties voor de uitvoering van het pijngrensbeleid.

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie adviseert het bestuur over het strategische en operationele beleggingsbeleid, de financiële risico's en de uitgangspunten en uitkomsten van ALM-studies. Met inachtneming van het vastgestelde beleggingsbeleid brengt de beleggingsadviescommissie uit eigen beweging of op verzoek adviezen uit aan het bestuur.

Pensioen- en communicatiecommissie

De pensioen- en communicatiecommissie adviseert het bestuur over het te voeren pensioenbeleid, de governance, de communicatie over het pensioen en het beheer en de uitvoering van de pensioenregelingen.

Risk- en compliancecommissie

De risk- en compliancecommissie adviseert het bestuur over risicobeheer en compliance en ondersteunt het bestuur bij het beleid rondom zowel financiële als niet-financiële risico's. Tevens rapporteert de risk- en compliancecommissie regelmatig aan het bestuur over de status van risicobeheer en compliance, inclusief eventuele incidenten en afwijkingen.

Verantwoordingsorgaan

Het fonds heeft een verantwoordingsorgaan (VO) dat uit drie leden bestaat. Het bestuur legt jaarlijks over het gevoerde beleid verantwoording af aan het VO. Naast de jaarlijkse verantwoording vinden door het jaar heen minimaal twee overleggen plaats over adviesplichtige onderwerpen en andere onderwerpen van belang. Zo is in 2025 diverse malen overleg gevoerd over de aanstaande Wtp-transitie met een delegatie van het bestuur, het VO en de Raad van Toezicht (RvT).

Raad van Toezicht

De RvT oefent het interne toezicht uit op het bestuur van het fonds en is een verplicht orgaan voor pensioenfondsen met een belegd vermogen van meer dan één miljard euro. De RvT bestaat uit drie externe deskundigen. De taak van de RvT is om toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds. De RvT ziet er verder op toe dat het bestuur de risicobeheersing goed op orde heeft en bij de beslissingen een evenwichtige belangenafweging maakt. In 2025 hebben het bestuur en de RvT diverse malen overleg gevoerd over onder andere de aanstaande Wtp-transitie.

Sleutelfunctiehouders

Het fonds geeft invulling aan de richtlijnen uit IORP II omtrent het invullen van sleutelfuncties. Het bestuur heeft de rollen als volgt ingevuld:

- De rol van sleutelfunctiehouder Actuarieel is uitbesteed aan de certificerend actuaaris.
- De rol van sleutelfunctiehouder Risicobeheer wordt uitgevoerd door een externe deskundige op het gebied van risicobeheer.
- De rol van sleutelfunctiehouder Interne audit wordt vervuld door een externe specialist op het gebied van audits.

Sleutelfunctie vervuller Risicobeheer

De sleutelfunctiehouder Risicobeheer is tevens de vervuller van deze sleutelfunctie. De sleutelfunctie vervuller oefent zijn functie onafhankelijk van de commissies uit en ziet vanuit zijn rol toe op het naleven van het integraal risicomanagementbeleid.

Compliance

De functie van complianceofficer is uitbesteed aan TriVu. TriVu heeft de compliancerapportage en naleving gedragscode over 2025 verzorgd.

Overige externe ondersteuning

Het bestuur wordt bijgestaan door een externe adviserend actuaaris van WTW. Daarnaast maakt het bestuur ten behoeve van de certificering van de jaarrekening gebruik van een certificerend actuaaris (WTW) en een registeraccountant (EY Accountants B.V.). Ortec Finance B.V. ondersteunt het bestuur en de sleutelfunctie Risicobeheer door middel van het eens per kwartaal samenstellen van een integraal risicodashboard. Montae & Partners begeleidt het fonds bij verschillende werkzaamheden in het kader van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel, bij de implementatie en uitvoering van de Digital Operational Resilience Act (DORA) en op het gebied van communicatie. Indien nodig worden door het bestuur andere externe deskundigen geraadpleegd.

2.5 Missie, visie en doelstellingen

De huidige missie, visie en doelstellingen van het fonds hebben betrekking op de huidige pensioenregeling binnen het huidige Financieel Toetsingskader (FTK). Deze missie, visie en doelstellingen blijven van kracht zo lang het fonds de huidige pensioenregeling uitvoert.

Het fonds heeft in 2024 een nieuwe missie, visie en doelstellingen opgesteld, passend bij de periode na de overgang naar de nieuwe pensioenregeling (naar verwachting per 1 januari 2027). De kern van de missie en visie is gelijk gebleven. Als in de periode voorafgaand aan de overgang besluiten zijn genomen die betrekking hebben op de periode na de overgang, zal het bestuur deze besluiten toetsen aan de nieuwe missie, visie en doelstellingen.

De sociale partners hebben in december 2024 een nieuwe opdracht (een nieuwe pensioenregeling) aan het fonds ter uitvoering voorgelegd, waarna het fonds in 2025 in het kader van de opdrachtaanvaarding heeft getoetst of het fonds deze opdracht kan uitvoeren. Bij deze opdrachtaanvaarding hanteerde het bestuur de nieuwe missie, visie en doelstellingen. Deze nieuwe missie, visie en doelstellingen vormen dan ook de achtergrond waartegen het fonds de besluitvorming, verantwoording, advisering en het toezicht toetst aan de gemaakte afspraken.

Als in dit jaarverslag naar de doelstellingen wordt verwezen, worden hiermee de doelstellingen onder het huidige FTK bedoeld, tenzij anders is weergegeven.

Huidige missie, visie en doelstellingen (FTK)

Missie

De Stichting Pensioenfonds Gasunie wil de (oud)medewerkers van Gasunie en GasTerra een aanvullend inkomen voor later bieden. Wij voeren de pensioenregelingen uit die de sociale partners samen hebben afgesproken: ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen.

Wij willen zorgen voor een pensioen dat zijn waarde behoudt. Daarvoor beheren wij het vermogen dat aan ons is toevertrouwd zo efficiënt mogelijk met aanvaardbare risico's en tegen redelijke kosten.

Besluiten nemen wij op een evenwichtige manier: wij wegen de verschillende belangen zo goed mogelijk. Wij vinden het belangrijk dat onze deelnemers begrijpen wat we doen.

Visie

De wereld om ons heen verandert voortdurend. Wij blijven daarom op de hoogte van de ontwikkelingen in de markt en in de politiek zodat we kunnen inspelen op veranderingen.

Wij proberen in elk geval de nominale pensioenen uit te keren. Een nominaal pensioen is het vastgelegde pensioenbedrag dat een deelnemer jaarlijks opbouwt op basis van het inkomen in dat jaar. Daarnaast willen we graag de pensioenrechten en -uitkeringen waardevast houden door die te corrigeren voor de effecten van inflatie, zodat de koopkracht behouden blijft.

Om dit te bereiken beleggen wij het kapitaal dat door het fonds beheerd wordt. Dat is nodig om voldoende rendement te behalen voor de uitkering van in elk geval een nominaal pensioen en bij voorkeur ook van een waardevast pensioen. Beleggen brengt wel risico's met zich mee. Het is geen zekerheid dat het pensioen door

beleggen hoger wordt; het kan ook gelijk blijven of zelfs lager worden. Wij nemen maatregelen om de risico's te beperken en letten daarbij op de kosten.

Wij zijn een middelgroot ondernemingspensioenfonds. Daarom kennen wij de deelnemers en de deelnemers kennen ons. Wij vinden het belangrijk dat onze deelnemers begrijpen wat hun keuzemogelijkheden zijn. En ook dat zij realistische verwachtingen hebben over de hoogte van hun pensioen, zodat zij zo nodig aanvullende maatregelen kunnen treffen voor het inkomen na pensionering.

Doelstellingen

Op basis van de visie heeft het bestuur de volgende vier concrete doelstellingen geformuleerd. Daarbij is vermeld op welke manier in 2025 de doelstellingen zijn behaald.

Doelstelling 1: Het zeker stellen van de nominale pensioenaanspraken en pensioenrechten.

In 2025 zijn de nominale pensioenaanspraken en -rechten op peil gebleven. Een korting van nominale rechten en/of aanspraken is niet aan de orde geweest. Het fonds heeft verschillende beschermingsmaatregelen genomen om rechtenkortingen te voorkomen. Deze maatregelen zijn onder andere het uitvoeren van integraal risicomanagementbeleid en het pijngrensbeleid. De ontwikkelingen op dit gebied worden weergegeven in de risicoparagraaf. Het pijngrensbeleid wordt verder toegelicht in de beleggingsparagraaf, maar is in 2025 niet in werking getreden vanwege de goede financiële positie van het fonds. Aanvullend beschikt het fonds over een financieel crisisplan met daarin maatregelen die het fonds kan inzetten op het moment dat kortingen dreigen.

Doelstelling 2: Het waardevast houden van ingegane pensioenen en (premiëvrije) pensioenaanspraken.

In 2025 en 2026 heeft het fonds de pensioenen geïndexeerd en inhaaltoeslag verleend.

In 2024 waren de prijzen tijdens de maanden augustus, september en oktober 2,6% hoger dan tijdens deze maanden in 2023. In 2023 waren de prijzen tijdens de maanden augustus, september en oktober 0,6% lager dan tijdens die maanden in 2022. Er was in die periode dus geen sprake van inflatie (stijgende prijzen) maar van deflatie (dalende prijzen). Per 1 januari 2025 heeft het fonds een toeslag verleend van 2,6%. Voor deelnemers aan het pensioenfonds in 2023 geldt een verrekening van de negatieve inflatie over 2024. De verhoging in 2025 kwam voor deze deelnemers uit op 2,0%. Op 30 september 2024 was de beleidsdekkingsgraad 140,7%. Deze was hiermee hoger dan de TBI-grens van 136,0%. Dit betekent dat er in 2025 ruimte was voor inhaaltoeslag (1,9% van de technische voorzieningen).

Per 1 januari 2026 werd een toeslag van 2,9% toegekend. Ook kon er een inhaaltoeslag worden toegekend (1,5% van de technische voorzieningen).

Meer informatie over de toeslagen is te vinden in paragraaf 3.4 Toeslagbeleid.

Doelstelling 3: Het eigen pensioenbewustzijn en -verantwoordelijkheid vergroten door klantgericht en transparant te communiceren.

In 2025 zijn twee nieuwsbrieven, een Wtp-magazine en diverse digitale nieuwsberichten naar de actieve deelnemers, gepensioneerden en gewezen deelnemers verstuurd. Via de digitale nieuwsberichten en de intranetten van Gasunie en GasTerra worden de actieve deelnemers en gepensioneerden geattendeerd op nieuwsberichten die op de pensioenfondsweb-site gepubliceerd worden. Om de gewezen deelnemers en gepensioneerden te betrekken bij het fonds, onderhoudt het fonds regelmatig contact met de vereniging Inactieven Pensioenfonds Gasunie en GasTerra (VIG) en de Vereniging van Gepensioneerden en Postactieven van Gasunie en GasTerra (VGGasunie). Via meerdere kanalen wordt geprobeerd alle belanghebbenden te bereiken en te informeren over de ontwikkelingen binnen het fonds.

In 2025 zijn door het bestuursbureau 14 workshops over pensioen georganiseerd waaraan 183 deelnemers hebben deelgenomen. In de workshops is algemene informatie over pensioen gegeven en zijn de keuzes die bij pensionering bestaan uitgelegd. Ook is aandacht besteed aan het nieuwe pensioenstelsel. Daarna is de gelegenheid geboden om onder begeleiding aan de slag te gaan met de individuele berekeningen in de pensioenplanner.

Doelstelling 4: Het zorgdragen voor een adequate uitvoering van de pensioenregeling.

De doelstelling om te zorgen voor een adequate uitvoering van de pensioenregeling is in 2025 behaald. De pensioenuitvoering bij pensioenuitvoeringsorganisatie AZL en andere dienstverleners blijft daarbij een belangrijk aandachtspunt, onder meer vanwege de extra werkzaamheden in het kader van de transitie naar het nieuwe pensioen. In de afgelopen periode heeft AZL ervaring opgedaan met het invaren van pensioenfondsen, wat vertrouwen geeft in een zorgvuldige uitvoering van de transitie. Het fonds monitort de uitvoering aan de hand van kwartaalrapportages en voert periodiek overleg met AZL en de overige dienstverleners om de kwaliteit en continuïteit van de uitvoering te waarborgen.

Nieuwe missie, visie en doelstellingen (Wtp)**Missie**

Stichting Pensioenfonds Gasunie voert de pensioenregelingen uit die het pensioenfonds met de sociale partners van Gasunie en GasTerra is overeengekomen.

Visie

Wij zorgen voor een waardevolle pensioenuitkering. Hiervoor is het nodig om het pensioenvermogen te laten groeien. Het pensioenvermogen kan ook omlaag gaan als het economisch tegenzit. Door de risico's gezamenlijk te dragen, kunnen we het pensioenvermogen efficiënt beheren.

Wij beleggen het pensioenvermogen dat door het pensioenfonds wordt beheerd. Dat is nodig om rendement te behalen. Beleggen brengt risico's met zich mee. Het is geen zekerheid dat het vermogen door te beleggen in de loop van de tijd hoger wordt; het kan ook gelijk blijven of zelfs lager worden. Wij nemen maatregelen om de risico's te

beperken en letten daarbij op de kosten. Wij houden bij het beleggen rekening met de wensen van onze deelnemers. Daarom vragen we periodiek aan deelnemers hoeveel risico zij kunnen en willen nemen. Wij vinden het belangrijk dat onze deelnemers van hun pensioen kunnen genieten in een leefbare wereld en daarom beleggen wij maatschappelijk verantwoord.

Het pensioenfonds heeft onderdelen van de bedrijfsprocessen uitbesteed aan externe partijen. Uitbesteding leidt tot operationele en financiële voordelen, betere kwaliteit en deskundigheid. Wij zijn ons ervan bewust dat uitbesteding ook kan leiden tot extra risico's. Wij selecteren de dienstverleners zorgvuldig en houden hierbij rekening met de prijs en kwaliteit. Wij blijven de dienstverlening nauwkeurig monitoren.

Wij kennen onze deelnemers en de deelnemers kennen ons. Wij voeren met de deelnemers een dialoog over hun belangen en voorkeuren en houden daar rekening mee. Wij vinden het belangrijk dat onze deelnemers begrijpen wat het pensioenfonds doet en wat hun keuzemogelijkheden zijn. Als onze deelnemers realistische verwachtingen hebben over de hoogte van hun pensioen, kunnen zij zo nodig aanvullende maatregelen treffen voor het inkomen na pensionering. Het pensioenfonds vindt het van belang dat deelnemers vertrouwen hebben in het pensioenfonds. Het pensioenfonds staat open voor klachten en signalen van deelnemers en gebruikt deze om de dienstverlening te verbeteren.

Doelstellingen

Doelstelling 1: Het verhogen van het pensioenvermogen in de opbouwfase, respectievelijk de pensioenuitkeringen in de uitkeringsfase, tegen aanvaardbare risico's, waarbij wordt getracht een daling van de ingegane pensioenen te beperken.

In 2025 heeft het fonds de basis gelegd voor het beleggingsbeleid onder de Wtp. Op basis van het risicopreferentieonderzoek (uitgevoerd in 2023), wetenschappelijke inzichten en deelnemerskenmerken heeft het fonds de risicohouding voor zowel de opbouw- als de uitkeringsfase vastgesteld. Deze risicohouding is vervolgens vertaald naar een nieuwe strategische assetallocatie, waarmee wordt gestreefd naar een leeftijdsafhankelijke balans tussen het verwachte rendement en de daarbij te lopen risico's. Het beleggingsbeleid onder de Wtp is in 2025 voorbereid en wordt in 2026 door het bestuur vastgesteld.

Doelstelling 2: Het zorgdragen voor een adequate uitvoering van de pensioenregeling.

AZL gaat de nieuwe pensioenregeling administreren en uitvoeren in een nieuw ICT-systeem van Festina Finance. Het fonds heeft regelmatig overleg met AZL over de stand van zaken en het beheer van de risico's. In 2025 heeft het pensioenfonds verder gewerkt aan een zorgvuldig ingerichte uitvoering van de pensioenregeling. Naast de voortgang in de ontwikkeling van het nieuwe ICT-systeem bij AZL is het Target Operating Model (TOM) opgesteld en uitgewerkt. Het TOM beschrijft de rollen van alle ketenpartners in de pensioen- en vermogensbeheerketen, de administraties die zij voeren en de afspraken over gegevensuitwisseling en procesinrichting, waaronder de maandelijkse SIVI-berichten en liquiditeitenprocessen.

In 2026 stelt het fonds samen met deze ketenpartners de benodigde contracten en SLA's op, die de samenwerking, verantwoordelijkheden en serviceafspraken formeel vastleggen richting de transitie.

Doelstelling 3: Het pensioenbewustzijn van deelnemers vergroten door klantgericht en begrijpelijk te communiceren.

In 2025 heeft het fonds een communicatieplan Wtp opgesteld en ingediend bij de AFM. Daarnaast zijn diverse activiteiten uitgevoerd om het pensioenbewustzijn van deelnemers te vergroten. Zo ontvingen alle deelnemers een Wtp-magazine als bewaarexemplaar met uitleg over het nieuwe pensioen. Ook is de landingspagina 'nieuw pensioen' op de website opnieuw ingericht, zodat informatie over de nieuwe regeling sneller en overzichtelijker te vinden is. Tijdens de workshops in 2025 werd uitgebreid aandacht besteed aan de nieuwe pensioenregeling en daarnaast organiseerde het fonds digitale vragenuren waar deelnemers rechtstreeks hun vragen konden stellen. Het fonds heeft bovendien een speciaal e-mailadres aangemaakt voor vragen van deelnemers over het nieuwe pensioen.

Doelstelling 4: Het maatschappelijk verantwoord beleggen van het pensioenvermogen omdat deelnemers van hun pensioen moeten kunnen genieten in een leefbare wereld.

In 2025 heeft het bestuur uitgebreid gesproken over Environmental, Social en Governance (ESG), onder begeleiding van Cardano. Het fonds heeft vervolgens een nieuw ESG-beleid opgesteld en vastgesteld, waarin duurzaam en verantwoord beleggen expliciet verankerd is in het beleggingskader. Het fonds richt zich op het realiseren van een waardevol pensioen in een leefbare wereld, waarbij rekening wordt gehouden met ecologische risico's zoals klimaatverandering, sociale normen zoals mensenrechten en goed ondernemingsbestuur. Het fonds past daarbij verschillende ESG-instrumenten toe, zoals uitsluitingen, engagement, stemmen en positieve selectie.

3.1 Financiële positie

De dekkingsgraad is een belangrijke maatstaf voor de financiële positie van het fonds. De dekkingsgraad geeft het pensioenvermogen als percentage van de contante waarde van de pensioenverplichtingen in de toekomst weer. Dekkingsgraden kunnen wijzigen door diverse factoren, zoals de ontwikkeling van de waarde van de beleggingen, de ontwikkeling van de rente, actuariële ontwikkelingen en veranderende wet- en regelgeving. Een financieel gezonde positie heeft het fonds indien de beleidsdekkingsgraad boven de vereiste dekkingsgraad van 124,2% ligt. Bij de vereiste dekkingsgraad is het pensioenvermogen even groot als de pensioenverplichtingen plus de verplichte risicobuffer. Deze verplichte risicobuffer heet ook wel het vereist eigen vermogen (VEV).

Actuele dekkingsgraad

Samengevat was de actuele dekkingsgraad ultimo 2025 152,5% (2024: 137,4%). Dit houdt in dat naar verwachting aan de huidige verplichtingen kan worden voldaan en dat er voldoende buffer tegen het risico van diverse financiële effecten zoals lagere beleggingsopbrengsten en lagere rente aanwezig is.

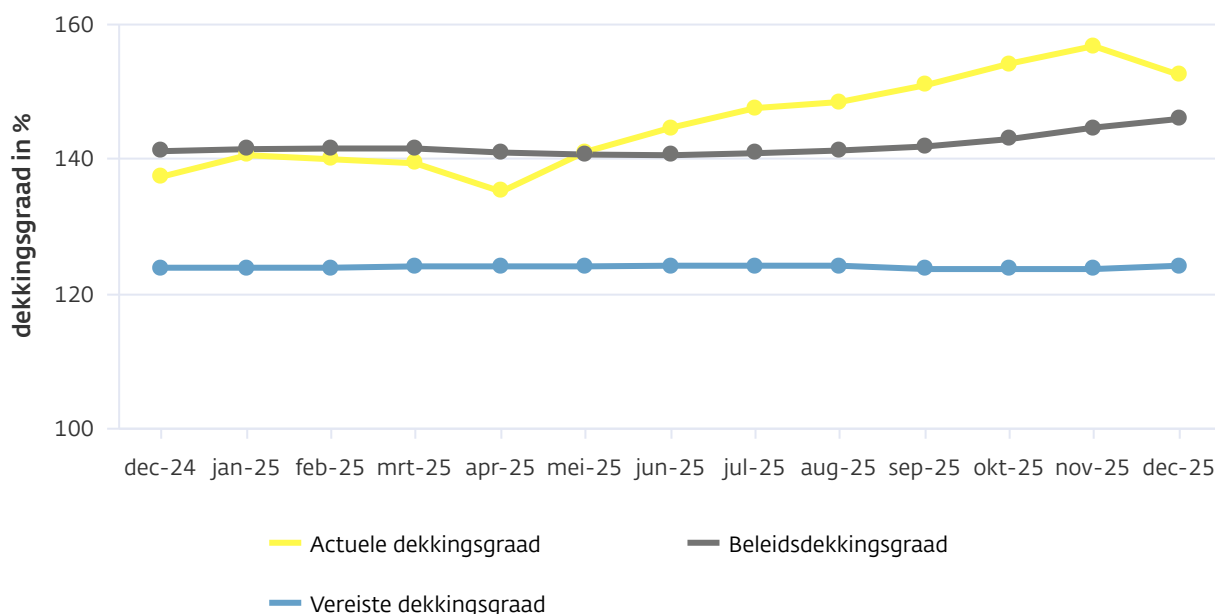
Per 1 januari 2026 is aan alle deelnemers een toeslag van 2,9% toegekend. Ook werd per 1 januari 2026 een inhaaltoeslag toegekend ter waarde van 1,5% van de totale technische voorziening, waaruit 54,0% van de resterende gemiste toeslagen kon worden gerepareerd. Het toekennen van deze toeslagen resulteert in een negatief dekkingsgraadeffect doordat deze toeslagen uit het eigen vermogen van het fonds worden gefinancierd. De financiële verantwoording van de toeslag valt in 2025 omdat het toeslagbesluit in 2025 genomen werd.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als het voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden en was ultimo 2025 146,0% (2024: 141,2%).

De ontwikkeling van de dekkingsgraden van het fonds gedurende het jaar is hieronder weergegeven.

Dekkingsgraadontwikkeling

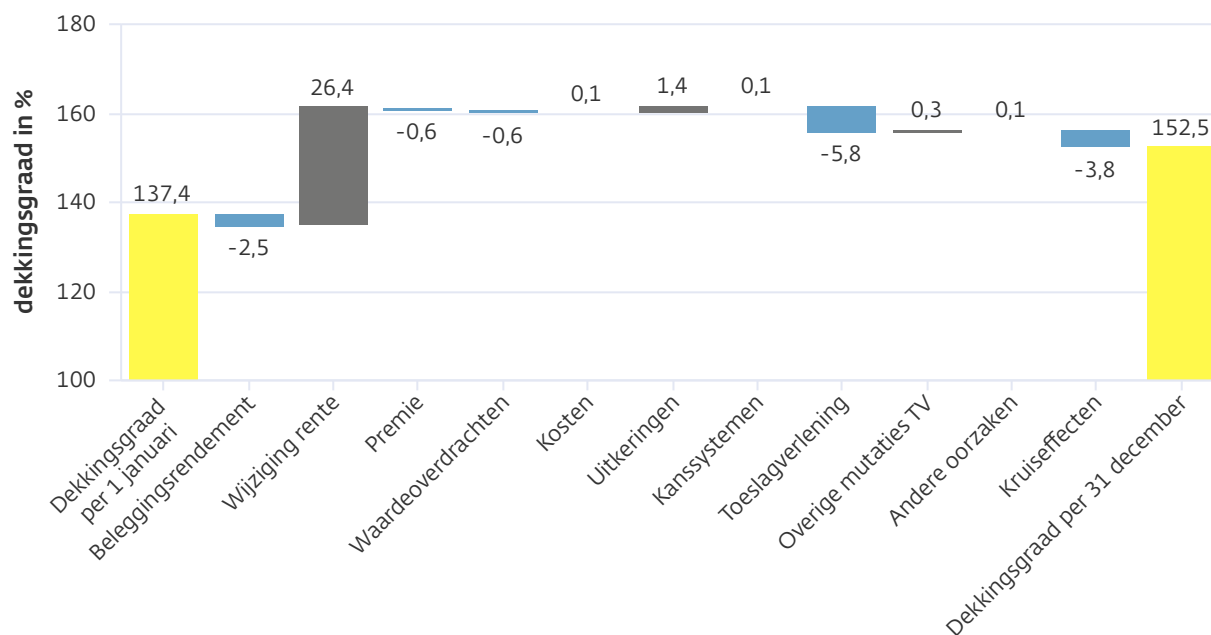

Dekkingsgraden	dec-24	jan-25	feb-25	mrt-25	apr-25	mei-25	jun-25	jul-25	aug-25	sep-25	okt-25	nov-25	dec-25
Actuele dekkingsgraad	137,4%	140,6%	140,0%	139,4%	135,2%	141,1%	144,7%	147,6%	148,5%	151,0%	154,2%	156,8%	152,5%
Beleidsdekkingsgraad	141,2%	141,5%	141,6%	141,6%	141,0%	140,7%	140,6%	140,9%	141,3%	141,9%	143,0%	144,7%	146,0%
Vereiste dekkingsgraad	123,9%	123,9%	123,9%	124,1%	124,1%	124,1%	124,2%	124,2%	124,2%	123,7%	123,7%	123,7%	124,2%

De beleidsdekkingsgraad wordt bepaald als het gemiddelde van de dekkingsgraden van de afgelopen twaalf maanden. De beleidsdekkingsgraad is 146,0% op basis van onafgeronde maanddekkingsgraden.

De verandering in de actuele dekkingsgraad gedurende 2025 werd door de volgende effecten veroorzaakt:

Ontwikkeling dekkingsgraad 2025

De grootste effecten (op volgorde van de grafiek) worden hieronder benoemd:

- De component "Beleggingsrendement" droeg licht negatief bij aan de dekkingsgraadontwikkeling in 2025. De portefeuille met vastrentende waarden rendeerd negatief door de rentestijging maar de portefeuille met zakelijke waarden rendeerd positief. Per saldo was het totale rendement over 2025 licht positief (0,6%), maar onvoldoende om de bijschrijving van de 1-jaarsrente aan de voorziening te financieren. Deze effecten resulteren tezamen in een negatief dekkingsgraadeffect onder de component "Beleggingsopbrengsten".
- Door de stijging van de rente daalde de waarde van de benodigde voorziening, wat een positief effect op de dekkingsgraad heeft. Dit is in de bovenstaande grafiek separaat verantwoord onder de component "Wijziging rente".
- De nieuwe pensioenopbouw uit "Premie" resulteert in een negatief dekkingsgraadeffect doordat de premiedekkingsgraad lager is dan de aanwezige dekkingsgraad primo boekjaar.
- Het positieve dekkingsgraadeffect op "Uitkeringen" ontstaat primair door de solvabiliteitsvrijval over de verrichte uitkeringen (doordat de dekkingsgraad hoger dan 100% is).
- Per 1 januari 2026 is aan alle deelnemers een toeslag van 2,9% toegekend. Per 1 januari 2026 is tevens een inhaaltoeslag toegekend ter waarde van 1,5% van de totale technische voorziening, waaruit 54,0% van de nog resterende gemiste toeslagen kon worden gerepareerd. Het toekennen van deze toeslagen resulteert in een negatief dekkingsgraadeffect doordat deze toeslagen uit het eigen vermogen van het fonds worden gefinancierd.

- De component "overige mutaties TV" omvat onder andere de resultaten uit hoofde van de mutatie van de ziekenvoorziening.

Ten aanzien van de grafiek merken wij op dat alle procentuele resultaten berekend zijn als een individuele mutatie ten opzichte van de financiële positie primo boekjaar. De resultaten werken echter onderling op elkaar in. De component "kruiseffecten" dient daarom als sluitpost in het dekkingsgraadverloop. Deze kruiseffecten zijn dit jaar groot door de grote rentemutatie gedurende het jaar.

3.2 Status herstelplan

Als een pensioenfonds op grond van de beleidsdekkingsgraad niet langer voldoet aan het vereist eigen vermogen (VEV), dan moet het binnen drie maanden een herstelplan bij De Nederlandsche Bank (DNB) indienen. De beleidsdekkingsgraad ultimo 2025 lag met 146,0% boven het niveau van de vereiste dekkingsgraad van 124,2%. Daarmee is de financiële situatie van het fonds goed en hoeft het fonds geen herstelplan bij DNB in te dienen.

3.3 Haalbaarheidstoets en herstelkracht

Mede om toeslagen te kunnen financieren is het fonds bereid risico te lopen bij het beleggen. Het fonds meet het langetermijnsrisico in termen van het zogeheten "pensioenresultaat" en de verwachtingen daarvoor worden jaarlijks berekend met behulp van een haalbaarheidstoets.

De haalbaarheidstoets geeft aan in hoeverre een waardevast pensioen kan worden bereikt, althans voor alle deelnemers gemiddeld. Onder een door DNB aangeleverde set van 10.000 economische scenario's wordt per geboortjaar voor een periode van 60 jaar berekend wat het totaal uitgekeerde pensioen is als percentage van het pensioen dat zou zijn uitgekeerd als er nooit zou zijn gekort (ook niet op de pensioenopbouw) en er altijd zou zijn geïndexeerd met de prijsinflatie. Bij een uitkomst van 100% zijn pensioenen dus volledig met de inflatie meegegroeid.

In 2025 heeft het fonds geen haalbaarheidstoets uitgevoerd omdat het onder bepaalde voorwaarden niet nodig was om een jaarlijkse haalbaarheidstoets uit te voeren. DNB geeft aan dat deze uitzondering alleen geldt voor pensioenfondsen die voornemens zijn volledig in te varen en geen vastgestelde uitkering gaan uitvoeren. Het fonds voldoet aan deze voorwaarden.

3.4 Toeslagbeleid

Het bestuur streeft naar waardevastheid van de pensioenen door middel van het verlenen van een jaarlijkse toeslag (indexatie).

Toeslagverlening is voorwaardelijk: het bestuur beslist jaarlijks of - en zo ja hoeveel - toeslag wordt verleend op de pensioenrechten en pensioenaanspraken.

Maatstaf voor een eventuele toeslagverlening is de gemiddelde stijging van de consumentenprijsindex (CPI) voor alle bestedingen (afgeleid) gemiddeld voor de maanden augustus, september en oktober van het voorafgaande jaar zoals gepubliceerd door het CBS.

Voor het toeslagbeleid gelden de volgende regels:

- indien sprake is van een beleidsdekkingsgraad van 110% of lager wordt geen toeslag verleend;
- bij een beleidsdekkingsgraad boven de 110% en onder de TBI-grens (toekomstbestendige indexatie) van 135,0% kan een gedeeltelijke toeslag worden verleend;
- bij een beleidsdekkingsgraad boven 135,0% (TBI-grens) kan een volledige toeslag worden verleend.

Toeslag 2026

De gemiddelde stijging van de prijzen in de maanden augustus tot en met oktober in 2025 ten opzichte van diezelfde periode in 2024 was 2,9%. Het bestuur heeft daarom besloten om een toeslag te verlenen per 1 januari 2026 (over het jaar 2025). De toeslag wordt verleend aan zowel de actieve, gewezen als gepensioneerde deelnemers van het fonds.

Per 1 januari 2026 is tevens een inhaaltoeslag toegekend ter waarde van 1,5% van de totale TV per 30 september 2025, waaruit 54,0% van de resterende gemiste toeslagen kon worden gerepareerd.

3.4.1 Niet-verleende toeslagen

Vanaf 2009 zijn er veel jaren geweest waarbij de toegekende toeslag lager was dan de maatstaf. Hierdoor is een achterstand in de toeslagverlening (niet-verleende toeslagen) ontstaan die per (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde verschilt. De opgelopen achterstand wordt per persoon bijgehouden.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de maatstaf (volledige toeslag) en de toegekende toeslagen sinds 2009.

Jaar	Actieve deelnemers		Gewezen deelnemers en pensioengerechtigden	
	Maatstaf (volledige toeslag)	Toegekende toeslag	Maatstaf (volledige toeslag)	Toegekende toeslag
2009	nvt	nvt	2,90%	0,00%
2010	nvt	nvt	0,10%	0,10%
2011	nvt	nvt	1,30%	0,50%
2012	nvt	nvt	2,50%	0,00%
2013 *	nvt	nvt	2,00%	0,00%
2014	1,80%	1,80%	1,20%	0,20%
2015	1,70%	1,70%	0,60%	0,10%
2016	1,5% - 2,0%	1,50%	0,40%	0,00%
2017	0,20%	0,00%	0,20%	0,00%
2018	1,40%	0,00%	1,40%	0,00%
2019	1,60%	0,20%	1,60%	0,20%
2020	1,70%	0,00%	1,70%	0,00%
2021	0,90%	0,00%	0,90%	0,00%
2022	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%
2023	16,10%	16,10%	16,10%	16,10%
2024	-0,60%	0,00%	-0,60%	0,00%
2025**	2,60%	2,00%-2,60%	2,60%	2,00%-2,60%
2026	2,90%	2,90%	2,90%	2,90%

* Er was sprake van een eindloosregeling van deelnemers van Gasunie tot en met 30 juni 2013 en voor deelnemers van GasTerra tot en met 31 december 2013. ** In 2024 werden twee toeslagbesluiten genomen. Het besluit van januari 2024 ziet toe op de negatieve (maar niet verleende) toeslag over 2023 en het besluit van december 2024 ziet toe op de toeslag over 2024 van 2,6% die wordt toegekend per 1 januari 2025. Voor deelnemers die voor 1 januari 2024 reeds behoorden tot het deelnemersbestand het fonds wordt de toeslag van 2,6% verminderd met de negatieve toeslag van -0,6%. Voor deelnemers die in dienst kwamen op of na 1 januari 2024 is de toeslag van 2,6% van toepassing.

De toeslagachterstand verschilt per individu, afhankelijk van de periode dat iemand in het verleden actieve deelnemer, gewezen deelnemer en/of pensioengerechtigde is geweest. Door het toekennen van een inhaaltoeslag wordt de achterstand verkleind.

Volgorde inhaaltoeslagen

Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan de TBI-dekkingsgraad kunnen de in het verleden niet-verleende toeslagen alsnog worden toegekend door het bestuur. Voor het toekennen van niet-verleende toeslagen (inhaaltoeslagen) wordt de pro-ratamethode toegepast. De pro-rata methode heeft per april 2017 de LIFO-methode met terugwerkende kracht vervangen. Met deze methode haalt iedereen in gelijke procentuele stappen de individuele achterstand in. Een achterstand blijft bestaan totdat de niet-verleende toeslag volledig is ingehaald.

Inhaaltoeslagen waarmee de achterstand wordt verkleind vonden plaats in:

1. In boekjaar 2022 inhaaltoeslag per 1-1-2022
2. In boekjaar 2023 inhaaltoeslag per 1-1-2023
3. In boekjaar 2024 inhaaltoeslag per 1-1-2025
4. In boekjaar 2025 inhaaltoeslag per 1-1-2026

Het fonds heeft het toeslagbeleid aangepast waarmee de mogelijkheid is gecreëerd om ultimo 2026 nog een (inhaal) toeslag toe te kennen per 31 december 2026.

3.5 Kostentransparantie

Het bestuur vindt een transparante verantwoording en heldere communicatie over de gemaakte kosten van belang. Het fonds hanteert daarvoor de Aanbevelingen Uitvoeringskosten opgesteld door de Pensioenfederatie. Er wordt onderscheid gemaakt in drie kostensoorten: A. pensioenbeheer, B. vermogensbeheer en C. transactiekosten.

In de volgende tabel staan de uitvoeringskosten per kostensoort. Voor iedere kostensoort wordt ook een kostenratio vermeld: € per deelnemer en/of % van het gemiddeld belegd vermogen.

- Voor de bepaling van de kosten per deelnemer wordt uitgegaan van de richtlijnen van de Pensioenfederatie. Het aantal deelnemers wordt bepaald als het totaal van de actieve deelnemers en pensioengerechtigden aan het einde van elk jaar. Gewezen deelnemers worden conform aanbevelingen niet meegenomen in de telling.
- Het gemiddeld belegd vermogen over 2025 is ongeveer € 2,1 miljard (2024: ongeveer € 2,0 miljard) waarbij het gemiddelde is bepaald conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Uitvoeringskosten en kostenratio's per kostensoort	2025	2024	2023	2022	2021
Pensioenbeheer					
Kosten pensioenbeheer totaal (€ 1.000)	2.599	2.578	1.824	2.231	1.290
Kostenratio pensioenbeheer (€ per deelnemer)	622	643	487	644	390
Kostenratio (% van het gemiddeld belegd vermogen)	0,12%	0,13%	0,10%	0,11%	0,06%
Vermogensbeheer					
Kosten vermogensbeheer totaal (€ 1.000)	4.497	4.263	3.741	3.510	3.370
Kostenratio vermogensbeheer (% van het gemiddeld belegd vermogen)	0,21%	0,21%	0,20%	0,18%	0,16%
Transactiekosten					
Transactiekosten totaal (€ 1.000)	616	788	1.411	1.142	918
Kostenratio transactiekosten (% van het gemiddeld belegd vermogen)	0,03%	0,04%	0,07%	0,06%	0,04%
Uitvoeringskosten totaal					
Uitvoeringskosten totaal (€ 1.000)	7.713	7.628	6.976	6.883	5.578
Totale kostenratio (% van het gemiddeld belegd vermogen)	0,37%	0,38%	0,37%	0,35%	0,26%
Deelnemersaantallen t.b.v. kostenratio's					
Actief	2.424	2.273	2.016	1.752	1.571
Gepensioneerd	1.753	1.738	1.731	1.712	1.740
Totaal	4.177	4.011	3.747	3.464	3.311
Pensioenbeheer	0,12%	0,13%	0,10%	0,11%	0,06%
Vermogensbeheer	0,21%	0,21%	0,20%	0,18%	0,16%
Transactiekosten	0,03%	0,04%	0,07%	0,06%	0,04%
Totale kostenratio	0,36%	0,38%	0,37%	0,35%	0,26%

In de voorgaande tabel staan de realisaties voor de verschillende kostenratio's. Het bestuur beoordeelt of deze ratio's aan de maat zijn met behulp van een benchmark. Pensioenfondsen die per kostensoort vergelijkbaar zijn met ons fonds worden hierin aangeduid als "peergroup". Zowel de peergroup als de benchmark in deze paragraaf zijn ontleend aan de Bell kostenbenchmarkrapportage 2025.

Hieronder worden de verschillende kosten, onder A "kosten pensioenbeheer", B "kosten vermogensbeheer" en C transactiekosten toegelicht, steeds met een vergelijking met de peergroup.

A. Kosten pensioenbeheer

Categorie (bedragen x € 1.000)	Kosten pensioenbeheer 2025	Kosten pensioenbeheer 2024	Verschil
Bestuurskosten	1.471	1.201	270
Kosten verantwoordingsorgaan en raad van toezicht	61	57	4
Administratiekosten	1.029	873	156
Accountantskosten	68	54	14
Kosten actuaris (certificering)	29	30	-1
Adviezen, contributies en bijdragen	539	467	72
Wtp	822	1.540	-718
Overige	1	63	-62
Subtotaal uitvoeringskosten	4.020	4.285	-265
Toerekening aan vermogensbeheer	-1.421	-1.707	286
Totaal kosten pensioenbeheer	2.599	2.578	21

De kosten voor pensioenbeheer omvatten de kosten van de dienstverlening zoals uitgevoerd door de pensioenuitvoeringsorganisatie (PUO) AZL, alsmede kosten voor contributies en bijdragen, bestuur, communicatie, accountantswerkzaamheden en actuariële dienstverlening.

Een deel van de activiteiten binnen het pensioenbeheer houdt verband met het vermogensbeheer. De hieraan toe te rekenen kosten worden, op basis van een redelijke en consistent toegepaste verdeelsleutel, toegerekend aan vermogensbeheer. Deze toerekening is deels gebaseerd op inschattingen.

Contributies en bijdragen, evenals de controlekosten in verband met het jaarwerk, worden voor 25% toegerekend aan vermogensbeheer. De kosten van het bestuursbureau, de advieskosten (waaronder actuariële advies, risicomanagement en overige advieskosten), de kosten van sleutelfunctiehouders en compliance worden voor 50% toegerekend. Tevens worden de kosten die samenhangen met de implementatie van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) voor 50% toegerekend aan vermogensbeheer. De doorbelaste kosten bedragen in 2025 € 1.421 duizend.

Algemeen

De uitvoeringskosten (vóór doorbelasting naar kosten vermogensbeheer) vallen € 265 duizend lager uit dan in 2024. Hoewel over de gehele linie sprake is van kostenstijgingen, zijn in 2025 minder kosten gerealiseerd ten aanzien van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) dan in 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat de werkzaamheden in het kader van de Wtp niet gelijkmatig over de tijd verdeeld zijn. Deze afwijking is daarom niet

maatgevend voor de verwachte kostenontwikkeling in 2026. Per saldo resulteert dit in 2025 in lagere totale pensioenuitvoeringskosten. Uitgedrukt als percentage van het gemiddeld belegd vermogen is een daling zichtbaar van 0,13% naar 0,12%.

Voor 2026 worden met name in het kader van de Wtp aanzienlijke kosten verwacht, die samenhangen met de technische migratie naar het nieuwe ICT-platform, de projectorganisatie en de inzet van diverse adviseurs. Indien de Wtp-gerelateerde kosten buiten beschouwing worden gelaten, is over de jaren 2025 en 2024 sprake van een kostenstijging van € 453 duizend.

Bestuurskosten

De bestuurskosten behelzen een breed scala aan kosten, zoals het bestuursbureau, opleidingen en de bestuurdersvergoeding. Deze kosten zijn in 2025 toegenomen ten opzichte van 2024, voornamelijk door een uitbreiding van het bestuursbureau die samenhangt met enerzijds de intensieve werkzaamheden die het nieuwe pensioenstelsel met zich meebrengt en anderzijds een toename in werkzaamheden door verdere professionalisering.

Administratiekosten

Dit zijn de kosten voor het uitvoeren van de pensioenadministratie door AZL. De kosten in 2025 zijn gestegen ten opzichte van 2024 met name door reguliere indexatie van de vergoeding alsmede de uitvoering van werkzaamheden die samenhangen met wettelijke vereisten en een stijging in deelnemersaantallen.

Adviezen, contributies en bijdragen

Deze kosten omvatten onder meer de bijdragen aan de AFM en DNB, de kosten van sleutelfunctiehouders en de inzet van diverse adviseurs, voor zover deze geen betrekking hebben op Wtp-onderwerpen. De kostenstijging in 2025 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door hogere contributies, welke samenhangen met de toename van de omvang van het fonds.

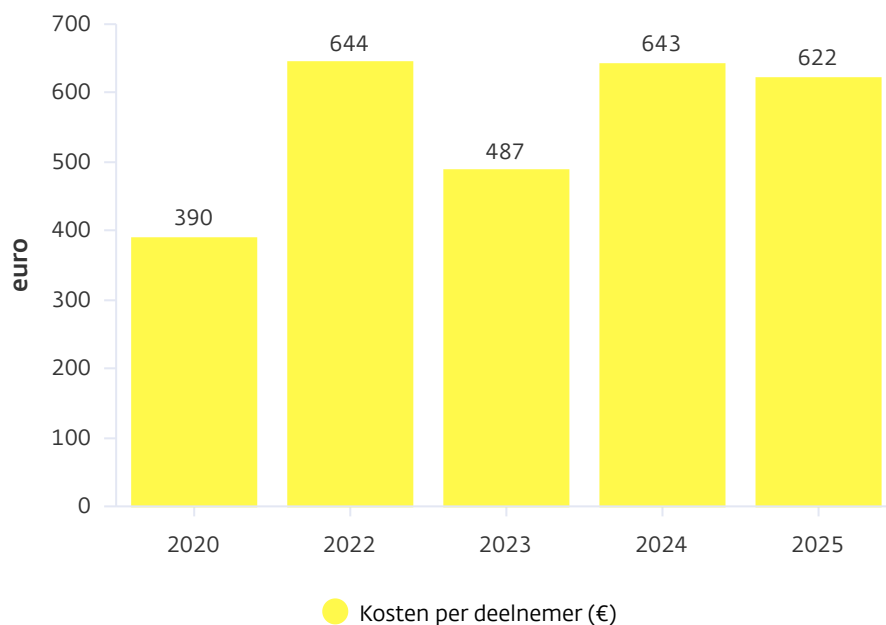
Wtp

Ten opzichte van 2024 zijn de Wtp kosten in 2025 met € 718 duizend afgenomen. Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de kosten van het Wtp project bij de pensioenuitvoeringsorganisatie (PUO) niet gelijkmatig over de tijd zijn verdeeld. Daartegenover staat dat de kosten van adviseurs die nauw bij het Wtp project betrokken zijn, in 2025 zijn toegenomen. Deze stijging houdt verband met een veelvoud aan berekeningen en adviezen dit jaar.

Peergroup

De peergroup voor de kosten pensioenbeheer bestaat uit 60 pensioenfondsen met 2.000 tot 8.000 deelnemers. Er bestaan bij deze pensioenfondsen grote verschillen in de kosten per deelnemer. Verschillen worden veroorzaakt door meerdere factoren. Naast het feit dat het totaal van de kosten hoofdelijk wordt omgeslagen over de deelnemers (waardoor de kosten per deelnemer toenemen bij een klein deelnemeraantal) gaat het hier om de hoogte van de reguliere uitvoeringskosten, administratiekosten per deelnemer en incidentele uitvoeringskosten. De gemiddelde kosten pensioenbeheer in de periode 2022 tot en met 2024 waren voor de peergroup € 398 per deelnemer per jaar en voor ons fonds € 591 per deelnemer per jaar.

De kosten pensioenbeheer bedragen in 2025 € 2.599 duizend oftewel € 622 per deelnemer. De cijfers van de peergroep voor 2025 zijn nog niet bekend, maar zullen vermoedelijk (als gevolg van de Wtp-kosten bij andere fondsen) ook gestegen zijn. Wanneer de kosten pensioenbeheer worden gedeeld door het gemiddeld belegd vermogen (ongeveer € 2,1 miljard) dan bedraagt de kostenratio 0,12% en is lager dan 2024.

2022: Exclusief de eenmalige transitiekosten pensioenuitvoerder zijn de kosten per deelnemer € 451 i.p.v. € 644.

Jaar	Pensioenfonds Gasunie	Peergroep	Pensioenfonds Gasunie % v.h. gemiddeld belegd vermogen
2021	€ 390 / deelnemer	€ 325 *	0,06%
2022 ***	€ 644 / deelnemer		0,11%
2023	€ 487 / deelnemer	€ 398 **	0,10%
2024	€ 643 / deelnemer		0,13%
2025	€ 622 / deelnemer	nog niet bekend	0,12%

* De gemiddelde kosten pensioenbeheer van de peergroep in de periode 2019-2021.

** De gemiddelde kosten pensioenbeheer van de peergroep in de periode 2022-2024

*** In 2022 bracht de transitie van de pensioenuitvoering van TKP naar AZL een incidentele kostenverhoging met zich mee die zich vertaalt in een hoger gemiddelde in de periode 2022-2024 en daarom een verhogend effect heeft op de kosten per deelnemer.

Oordeel bestuur

Het bestuur streeft bij het pensioenbeheer naar een evenwichtige verhouding tussen de geleverde kwaliteit en de daarmee gemoeide kosten. In lijn met [doelstelling 4](#) van het fonds weegt de kwaliteit daarbij zwaarder dan de kosten. Het bestuur is zich bewust van de invloed van uitvoeringskosten op het uiteindelijke pensioenresultaat en handelt kostenbewust bij de uitvoering van het pensioenbeheer. Het bestuur constateert dat de kosten voor pensioenbeheer in 2025 net als in 2024 relatief hoog zijn uitgevallen, als gevolg van onvermijdelijke kosten in het kader van de overgang naar de Wtp. Het bestuur acht deze kosten aanvaardbaar.

B. Kosten vermogensbeheer

Onder "kosten vermogensbeheer jaarrekening" vallen de beheervergoedingen van de vermogensbeheerders, de kosten voor het inhuren van adviseurs en de kosten voor de custodian. Daarnaast is een deel van interne kosten pensioenbeheer - die betrekking hebben op vermogensbeheer - aan de kosten vermogensbeheer toegerekend. De "Overige kosten vermogensbeheer" bestaan onder andere uit accountantskosten, bewaarvergoedingen, administratiekosten en juridische kosten. Deze kosten worden gemaakt door de beleggingsfondsen waarin het fonds belegt en worden ten laste gebracht van het rendement. Het intern vermogensbeheer betreft onder andere cashmanagement, de allocatie van middelen over de externe vermogensbeheerders en de monitoring van de uitvoering van het vermogensbeheer. In onderstaande tabel zijn deze kosten inzichtelijk gemaakt.

2025

De 'Kosten vermogensbeheer jaarrekening' betreffen de directe kosten van het vermogensbeheer. De 'Overige kosten vermogensbeheer' zijn in mindering gebracht op het beleggingsresultaat.

Categorie	Gem. vermogen (€ mln.)	Kosten vermogensbeheer jaarrekening (€1.000)	Overige kosten vermogensbeheer (€1.000)	Totale kosten vermogensbeheer (€1.000)	Totale kosten als % gem. vermogen
Extern beheerd vermogen					
Aandelen	994	248	0	248	0,02%
Vastrentende waarden	680	809	339	1.148	0,17%
Grondstoffen	157	71	0	71	0,05%
Vastgoed beleggingen	209	66	747	813	0,39%
Intern beheerd vermogen	52	-	-	-	
Overige diensten					
Pijngrensbeleid			-	-	
Valuta- overlay/onderpandbeheer			-	-	
Bewaar en betaaldiensten		199	0	199	
Administratie en rapportage		581	16	597	
Totaal excl. toerekening	2.093	1.973	1.103	3.076	0,15%
Toerekening van deel kosten pensioenbeheer		1.421		1.421	0,06%
Totaal vermogensbeheer	2.093	3.394	1.103	4.497	0,21%

2024

Categorie	Gem. vermogen (€ mln.)	Kosten vermogensbeheer jaarrekening (€1.000)	Overige kosten vermogensbeheer (€1.000)	Totale kosten vermogensbeheer (€1.000)	Totale kosten als % gem. vermogen
Extern beheerd vermogen					
Aandelen	953	214	8	222	0,02%
Vastrentende waarden	652	760	348	1.108	0,17%
Grondstoffen	151	76	-	76	0,05%
Vastgoed beleggingen	201	74	453	527	0,26%
Intern beheerd vermogen	50		-	-	
Overige diensten					
Pijngrensbeleid			-		
Valuta- overlay/onderpandbeheer			-		
Bewaar en betaaldiensten		187	10	197	
Administratie en rapportage		346	80	426	
Totaal excl. toerekening	2.007	1.657	899	2.556	0,13%
Toerekening van deel kosten pensioenbeheer		1.707		1.707	0,09%
Totaal vermogensbeheer	2.007	3.364	899	4.263	0,21%

Toelichting

De totale kosten voor vermogensbeheer bedragen in 2025 € 4.497 duizend. Dit is circa 5,5% hoger dan in 2024. De afspraken met externe vermogensbeheerders over de beheervergoeding zijn grotendeels gebaseerd op een percentage van de waarde van de beheerde portefeuille. Dit impliceert dat bij een stijging van het beheerde vermogen — zoals in 2025 het geval was — de beheerkosten in absolute zin toenemen. Uitgedrukt als percentage van het gemiddeld belegd vermogen bleven de kosten vermogensbeheer met 0,21% gelijk.

Hieronder worden de belangrijkste mutaties en bijzonderheden ten opzichte van voorgaand jaar nader toegelicht.

- De kosten van vermogensbeheer voor aandelen zijn iets toegenomen. De kosten worden gerelateerd aan het belegd vermogen in aandelen dat in 2025 hoger lag dan in 2024.
- De waarde van de vastrentende waarden is in 2025 afgenomen, echter het gemiddelde ligt in 2025 hoger. Hierdoor namen de kosten in 2025 toe.
- De kosten van het vermogensbeheer voor de beleggingen in grondstoffen zijn in 2025 iets toegenomen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat beheerkosten zijn gebaseerd op de waarde van de beleggingen.
- De vastgoedbeleggingen bestaan uit beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd vastgoed. Het fonds is in 2025 minder in beursgenoteerd vastgoed gaan beleggen en meer in niet-beursgenoteerd vastgoed. Doordat de vermogensbeheerkosten voor niet-beursgenoteerd vastgoed hoger zijn dan de vermogensbeheerkosten voor beursgenoteerd vastgoed zijn de kosten per saldo toegenomen.

- De toerekening van het deel van de uitvoeringskosten aan de kosten van vermogensbeheer is ten opzichte van 2024 afgenomen. De afname bedraagt € 286 duizend en wordt veroorzaakt doordat minder uitvoeringskosten toegerekend konden worden aan vermogensbeheer. Wanneer we naar de overige onderdelen uit de bovenstaande tabel kijken zien we dat dat kosten van vermogensbeheer juist toenamen.
- De kosten voor het vermogensbeheer bedroegen in 2025, uitgedrukt als percentage van het beheerd vermogen, 0,21% en zijn daarmee gelijk aan het niveau van 2024. Dit relatief lage kostenniveau is het gevolg van het overwegend passieve beleggingsbeleid van het fonds. Binnen dit beleid volgen vermogensbeheerders een vooraf vastgestelde index binnen een beperkte bandbreedte, wat gepaard gaat met lagere kosten dan bij een actief beleggingsbeleid. Een groot deel van het beheerd vermogen is belegd in passieve aandelenfondsen en, in mindere mate, beursgenoteerde vastgoedfondsen, waarvoor lagere beheervergoedingen gelden. Daarnaast is er geen sprake van prestatiegerelateerde beloningen. Voor beleggingen in niet-beursgenoteerd vastgoed geldt daarentegen een hogere beheervergoeding dan gemiddeld. Dit hangt samen met de aard van deze beleggingen, waaronder de noodzaak tot actief onderhoud en de inzet van woningbeheerders. Bij de monitoring van deze beleggingen wordt het fonds ondersteund door een externe specialist. Het bestuur acht deze beleggingen, vanuit het oogpunt van diversificatie en verwacht rendement, passend binnen de strategische beleggingsmix van het fonds.

Peergroup

De peergroup voor de kosten van vermogensbeheer bestaat uit 62 pensioenfondsen met een beheerd vermogen tussen € 1,0 miljard en € 5 miljard ultimo 2024. Uit de tabel blijkt dat de kostenratio voor vermogensbeheer van het fonds — gedefinieerd als de vermogensbeheerkosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen — structureel lager is dan die van de peergroup. Over de periode 2022 tot en met 2024 bedraagt de gemiddelde kostenratio van het fonds 0,20%, tegenover 0,33% voor de peergroup.

Het is aannemelijk dat deze relatief lagere kosten samenhangen met de gekozen, overwegend passieve beleggingsstijl. Uit de meest recente benchmarkrapportage (Bell kostenbenchmark 2025) over de jaren 2022 tot en met 2024 blijkt dat binnen de peergroup slechts vijf van de tweeënzestig pensioenfondsen een lagere kostenratio dan het fonds realiseerden.

Kosten vermogensbeheer

Jaar	Pensioenfonds Gasunie	Peergroup
2021	0,16%	0,31% *
2022	0,18%	
2023	0,20%	0,33% **
2024	0,21%	
2025	0,21%	Nog niet bekend

* De gemiddelde kostenratio vermogensbeheer (vermogensbeheerkosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen) van de peergroup in de periode 2019-2021.

** De gemiddelde kostenratio vermogensbeheer (vermogensbeheerkosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen) van de peergroup in de periode 2022-2024.

Oordeel bestuur

Het bestuur is van oordeel dat de kostenratio voor vermogensbeheer — gedefinieerd als de vermogensbeheerkosten uitgedrukt als percentage van het gemiddeld belegd vermogen — gunstig is in vergelijking met die van vergelijkbare pensioenfondsen. Deze relatief lage kostenratio is voornamelijk toe te schrijven aan de gekozen, overwegend passieve beleggingsstijl. Naar het oordeel van het bestuur leidt deze beleggingsstijl, die gepaard gaat met lagere vermogensbeheerkosten, niet tot een lager rendement.

De met de vermogensbeheerders afgesloten uitbestedingscontracten worden periodiek geëvalueerd. Indien daartoe aanleiding bestaat, wordt een nieuw uitbestedingstraject gestart.

C. Transactiekosten

Onder "Transactiekosten jaarrekening" vallen de toe- en uittredingsvergoedingen van de beleggingsfondsen, de kosten van extern beheerde portefeuilles en de derivatentransacties. De "Overige transactiekosten" zijn kosten die door de beheerders ten laste van het rendement worden gebracht (zoals transacties binnen het fonds). Omdat de werkelijke transactiekosten meestal niet exact bekend zijn, zijn deze geschat in overleg met de betreffende vermogensbeheerder. In onderstaande tabel zijn deze kosten inzichtelijk gemaakt.

2025

Categorie	Gem. vermogen (€ mln.)	Transactiekosten jaarrekening (€1.000)	Overige transactiekosten (€1.000)	Totale transactiekosten (€1.000)	Kosten als % gem. belegd vermogen
Extern beheerd vermogen					
Aandelen	994	-	116	116	0,01%
Vastrentende waarden	680	-	2	2	0,00%
Grondstoffen	157	-	365	365	0,23%
Vastgoed beleggingen	209	-	126	126	0,06%
Intern beheerd vermogen	52	-	-	-	
Overige diensten					
Pijngrensoverlay			-	-	
Valuta/collateralbeheer		-	7	7	
Totaal	2.093	0	616	616	0,03%

2024

Categorie	Gem. vermogen (€ mln.)	Transactiekosten jaarrekening (€1.000)	Overige transactiekosten (€1.000)	Totale transactiekosten (€1.000)	Kosten als % gem. belegd vermogen
Extern beheerd vermogen					
Aandelen	953	2	114	116	0,01%
Vastrentende waarden	652	-	4	14	0,00%
Grondstoffen	151	-	392	392	0,26%
Vastgoed beleggingen	201	-	8	8	0,00%
Intern beheerd vermogen	50	-	-	-	
Overige diensten					
Pijngrensoverlay		-	-	-	
Valuta/collateralbeheer		-	258	258	
Totaal	2.007	-	786	788	0,04%

Toelichting

- Het fonds voert een passief beleggingsbeleid en heeft bij het overgrote deel van de beleggingen de intentie om deze voor langere tijd aan te houden ("buy-and-hold" strategie). De transactiekosten voor deze beleggingscategorieën zijn hierdoor relatief beperkt.

- Bij het beheer van de grondstoffenportefeuille worden derivaten ingezet. Kosten die gemaakt worden in de vorm van een opslag bij een derivatentransactie worden ook als transactiekosten gerekend. Dit verklaart de relatief hoge kostenratio bij de grondstoffen.
- Het fonds hanteert een dynamische rentestaffel voor het afdekken van de rente. In 2025 is de rente, ten opzichte van 2024 gestegen. Het fonds heeft de rente conform beleid afgedekt. De transactiekosten hiervan liggen in lijn met voorgaand jaar.
- Door de voldoende hoge dekkinggraad van het fonds voerde het fonds gedurende 2025 (2024: idem) geen transacties uit hoofde van het pijngrensbeleid uit.
- De transactiekosten zijn in 2025 uitgekomen op 0,03% van het beheerd vermogen en daarmee een daling ten opzichte van 2024 (0,04%).

Peergroup

De peergroup bestaat uit 62 pensioenfondsen met een pensioenvermogen tussen € 1,0 miljard en € 5,0 miljard per eind 2024. De gemiddelde kostenratio transactiekosten (transactiekosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen) van de peergroup in de periode 2022-2024 bedraagt 0,08% en is daarmee hoger dan die van het fonds (0,06%). Door de gunstige financiële positie van het fonds zijn er door het fonds gedurende 2021 tot en met 2025 geen transacties uit hoofde van het pijngrensbeleid meer uitgevoerd.

Transactiekosten

Jaar	Pensioenfonds Gasunie	Peergroup (mediaan)
2021	0,04%	0,07% *
2022	0,06%	
2023	0,07%	0,08% **
2024	0,04%	
2025	0,03%	nog niet bekend

* De gemiddelde kostenratio (transactiekosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen) van de peergroup in de periode 2019-2021.

** De gemiddelde kostenratio (transactiekosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen) van de peergroup in de periode 2022-2024.

Oordeel bestuur

Het bestuur constateert dat de transactiekosten passend zijn bij het beleggingsbeleid.

3.6 Besturing en toezicht

3.6.1 Code Pensioenfondsen

Bij het inrichten van de governance, het dagelijks functioneren en de daaruit voortvloeiende besluitvorming, leeft het bestuur de intenties van de Code Pensioenfondsen na. In dit jaarverslag wordt gerapporteerd op grond van de normen uit de Code Pensioenfondsen 2024.

Overzicht verplichte rapportagenormen Code Pensioenfondsen

Behoudens norm 35 inzake diversiteit, voldoet het fonds aan alle normen. Het bestuur heeft altijd het 'pas toe of leg uit principe' gehanteerd. Hierna volgt een overzicht van de verwerking van de verplichte rapportagenormen 1 en 4 en de norm 35 waaraan het fonds niet voldoet.

Norm 1

Het pensioenfonds heeft een missie, visie en strategie. Daarin beschrijft het pensioenfonds wat het pensioenfonds wil betekenen en bereiken voor zijn belanghebbenden, rekening houdend met hun voorkeuren en belangen. Op deze wijze bepaalt het pensioenfonds wat zijn strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding, zijn. Het pensioenfonds evalueert zijn missie, visie en strategie periodiek en rapporteert hierover in zijn bestuursverslag.

Locatie jaarverslag: paragraaf 2.5 (en website).

Toelichting fonds:

Gedurende de uitvoering van de huidige pensioenregeling (FTK) geldt de missie, visie en doelstellingen (MVD) die vastgesteld is in 2020. In deze MVD vindt het fonds het belangrijk dat de belanghebbenden, de deelnemers, het fonds kennen en begrijpen wat de keuzemogelijkheden van de deelnemers zijn. In de communicatie richting deelnemers is het uitgangspunt dan ook dat het fonds begrijpelijk communiceert en dat deelnemers weten wanneer ze in actie moeten komen.

In 2024 is de MVD herijkt en is een MVD voor de toekomstige uitvoering van de Wtp-regeling vastgesteld. In de MVD voor de Wtp-regeling is bepaald dat het van belang is om een dialoog met de deelnemers over hun belangen en voorkeuren te voeren en als fonds daar rekening mee te houden. Voor de invulling hiervan zijn de digitale spreekuren in 2025 voortgezet. De mogelijkheid om in de workshops open vragen te stellen blijft bestaan.

De informatie die het fonds van de deelnemers krijgt wordt vertaald naar onder andere verbetering van de communicatie richting deelnemers en wordt in combinatie met de uitkomsten van de periodieke deelnemersonderzoeken betrokken bij het bepalen van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten.

Norm 4:

Het pensioenfonds verdiept zich in de voorkeuren van de bij het pensioenfonds betrokken belanghebbenden en betreft deze voorkeuren bij het bepalen van zijn strategische doelstellingen en beleidsuitgangspunten en gaat daarover met de belanghebbenden in gesprek. Het pensioenfonds rapporteert hierover in het bestuursverslag.

Toelichting fonds:

Het fonds vindt het belangrijk dat het nieuwe pensioen zoveel mogelijk aansluit bij de wensen en voorkeuren van de deelnemers. Daarom heeft begin 2023 een onderzoek plaatsgevonden onder de deelnemers. Dit onderzoek ging over drie thema's:

- Keuzevrijheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid
- Risico's: Hoeveel risico kunt u en bent u bereid te nemen met uw pensioengeld? (Risicopreferentieonderzoek)
- Beleggen: Hoe staat u tegenover maatschappelijk verantwoord beleggen?

De uitkomsten van het onderzoek zijn door de sociale partners meegenomen bij het maken van hun keuzes rondom het nieuwe pensioen zodat de wensen en voorkeuren van alle deelnemersgroepen daarin vertegenwoordigd waren.

Daarnaast zijn de uitkomsten van het onderzoek door het fonds meegenomen bij het bepalen van het beleggingsbeleid en de keuzes die daarin gemaakt zijn over maatschappelijk verantwoord beleggen op het gebied van milieu (Environment) en sociale (Social) en bestuursaspecten (Governance).

In september 2024 heeft het fonds onderzoek gedaan onder de deelnemers naar drie thema's:

1. Beeld van het fonds
2. Kennis over en begrip van het nieuwe pensioen
3. Mening en wensen over de communicatie door het fonds

Het fonds gebruikte de uitkomsten van het onderzoek bij het vormgeven van de fondscommunicatie, het communicatiebeleidsplan 2025-2026 en het Wtp-communicatieplan.

Norm 35:

Ten aanzien van leeftijdsdiversiteit geldt als minimum dat er tenminste een persoon zitting heeft in het bestuur en het verantwoordingsorgaan (VO) of het belanghebbendenorgaan die jonger is dan 40 jaar. Ten aanzien van genderdiversiteit geldt als minimum dat er in de organen variatie is in geslacht of genderidentiteit.

Toelichting fonds:*Bestuur*

Het bestuur van het pensioenfonds bestond ultimo 2025 uit zeven leden, waarvan vijf mannen en twee vrouwen. De jongste bestuurder was 36 jaar. Hiermee voldoet het fonds aan de minimale nagestreefde mate van diversiteit. In het bestuur neemt een bestuurder deel met een visuele beperking. In december 2025 zijn twee aspirant-bestuursleden benoemd, waarvan één vrouw.

Het fonds is in het gesprek met de werkgever over voor te dragen bestuursleden. Gasunie heeft in de afgelopen jaren een diverser medewerkersbestand gekregen. Dit biedt kansen voor het fonds om in de toekomst het bestuur aan te laten sluiten op de diversiteit van het medewerkersbestand.

Raad van Toezicht

Wat betreft de RvT streeft het bestuur naar minimaal één lid onder de 50 jaar. De RvT bestaat ultimo 2025 uit één vrouw en twee mannen. Geen van de leden is jonger dan 50 jaar.

Verantwoordingsorgaan

Het VO bestaat uit drie mannen, waarvan de jongste 40 jaar is. Bij de herbenoemingen in de afgelopen jaren van alle bestaande leden van het VO is stilgestaan bij het diversiteitsbeleid. Er is bij de herbenoemingen bewust gekozen voor ervaring boven diversiteit, omdat het pensioenfonds een turbulente tijd tegemoet gaat met de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.

3.6.2 Zelfevaluatie en geschiktheidstoets

In 2025 heeft het bestuur onder begeleiding van een onafhankelijk externe partij een zelfevaluatie uitgevoerd. Het bestuur heeft tijdens de zelfevaluatie aandacht besteed aan het functioneren van het bestuur en de bestuursleden, de mix van kennis en ervaring van bestuursleden, de frequentie van vergaderen en permanente opleiding. Bij deze zelfevaluatie is ook teruggekeken naar de zelfevaluatie in 2024 en heeft de punten die opnieuw onder de aandacht gebracht moeten worden specifiek besproken. Het bestuur heeft tijdens de zelfevaluatie een top 3 met goede punten en een top 3 met verbeterpunten vastgesteld.

Naast deze dag heeft het bestuur in oktober 2025 een risicomanagementdag georganiseerd waarbij onder begeleiding van externe partijen een aantal onderwerpen is behandeld. Tijdens deze dag is aandacht besteed aan de ICT-risicoanalyse voor AZL conform DORA. Daarnaast is de SIRA geactualiseerd en is er uitgebreid stilgestaan bij de scenario's die tot uitstel van de transitiedatum kunnen leiden. Met de uitkomsten van de bespreking van deze scenario's is een paraatheidsplan opgesteld dat op 2 december 2025 is vastgesteld. De risicomanagementdag werd afgesloten met een educatiesessie over AI.

De bestuursleden hebben in het jaar 2025 individuele opleidingen zowel digitaal als in persoon gevolgd. De opleidingen besloegen onderwerpen als de Wtp-transitie, ICT (awareness en AI) en ESG.

In 2025 is wederom in de bestuursvergaderingen geruime aandacht besteed aan het project Wtp. Hierbij zijn diverse onderwerpen die samenhangen met de implementatie van Wtp uitgebreid behandeld. In 2025 zijn tijdens permanente-educatiesessies van het bestuur verschillende onderwerpen aan de orde gekomen, te weten: renteafdekking, ESG en AI.

Het geschiktheidsbeleid van het fonds is t.o.v. 2024 ongewijzigd.

3.6.3 Compliance en gedragscode

Het pensioenfonds hanteert een gedragscode. De gedragscode is van toepassing op alle aan het fonds verbonden personen en insiders. In 2024 is de gedragscode geactualiseerd conform de Modelgedragscode 2023 van de Pensioenfederatie.

Het fonds maakt gebruik van een externe complianceofficer voor de uitoefening van het toezicht op de naleving van compliance-gerelateerde regelgeving. Begin 2026 hebben alle verbonden personen en insiders van het fonds de verklaring naleving gedragscode gedurende 2025 ondertekend. Daarnaast heeft de jaarlijkse inventarisatie van de nevenfuncties van de verbonden personen, relatiegeschenken, uitnodigingen, financiële belangen in zakelijke relaties, persoonlijke transacties en overige situaties van belangenverstrengeling plaatsgevonden. De complianceofficer heeft deze gegevens aangeleverd in een compliancerapportage.

Er zijn door de complianceofficer in de aangeleverde verklaringen geen afwijkingen vastgesteld met betrekking tot de naleving van de gedragscode.

3.6.4 Naleving Gedragslijn verwerking Persoonsgegevens

In december 2022 is de Gedragslijn verwerking Persoonsgegevens 2023 van de Pensioenfederatie in werking getreden. Met deze Gedragslijn wordt gestreefd naar een sectorbreed kader voor privacybescherming.

Conform de bepalingen van de Gedragslijn is de naleving van de gedragslijn door het fonds getoetst door de externe complianceofficer. Uit de rapportage blijkt dat de privacydocumenten van het fonds van goede kwaliteit zijn en aan de AVG en de Gedragslijn voldoen.

Integraal risicomanagement

Integraal risicomanagement (IRM) is een belangrijke factor om de doelstellingen van het fonds te verwezenlijken. Het bewust omgaan met en beheersen van risico's, op basis van de vastgestelde risicohouding en risicobereidheid, maakt onderdeel uit van de pensioenfondsprocessen.

Dit hoofdstuk beschrijft eerst de governance van het risicomanagement bij het fonds. Daarna volgt een algemene beschrijving van het risicomanagementsysteem van het fonds, gevolgd door een beschrijving van de belangrijkste strategische risico's. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een risicobeeld van het fonds en een beschrijving van de ontwikkelingen in het afgelopen jaar.

4.1 Governance

Risicomanagement maakt integraal onderdeel uit van de besluitvorming van het bestuur. Het bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen, uitvoeren en monitoren van het risicobeleid. Hierbij wordt het bestuur ondersteund door externe adviseurs en het bestuursbureau. Het fonds hanteert voor de verdeling van de verantwoordelijkheden bij de risicobeheersing als basis het 'Three Lines' model. Daarnaast kent het fonds een vierde lijn in de vorm van de Raad van Toezicht. De vijfde lijn wordt gevormd door de toezichthouders, accountant en certificerend actuaris. Hieronder worden deze verschillende beschermingslagen beschreven.

De eerste lijn

Adviserend aan en beleidsvoorbereidend voor het bestuur zijn de beleggingsadviescommissie, de pensioen- en communicatiecommissie en de risk- en compliancecommissie. Binnen deze commissies komen beleidsvoorstellen en adviezen tot stand, die vervolgens ter besluitvorming worden voorgelegd aan het bestuur. De commissies nemen daarom in beginsel zelf geen besluiten; besluiten worden door het bestuur genomen. Het bestuur en de onderliggende commissies vormen samen met het bestuursbureau de beleidsvormende en uitvoerende (1e-lijns) rol binnen het fonds. Gezamenlijk dragen zij zorg voor de bepaling en uitvoering van afgewogen beleid in het belang van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De borging van het IRM-proces is belegd bij de risk- en compliancecommissie.

De tweede lijn

Het fonds kent 2e-lijns rollen in de vorm van de sleutelfunctie Risicobeheer en de sleutelfunctiehouder Actuarieel. Deze sleutelfuncties worden nader toegelicht in paragraaf 4.1.1 Inrichting sleutelfuncties.

De derde lijn

De sleutelfunctiehouder Interne audit is verantwoordelijk voor de 3e-lijnsfunctie. De sleutelfunctiehouder Interne audit kan steunen op de interne-auditafdeling van Gasunie bij de uitvoering van de audits. De taken en de wijze van invulling van de sleutelfuncties zijn in paragraaf 4.1.1 Inrichting sleutelfuncties nader beschreven.

De vierde lijn

Het bestuur heeft een RvT ingesteld. De leden zijn onafhankelijk en laten dit tot uiting komen in het toezicht. De RvT houdt onder meer toezicht op:

- Het beleid van het bestuur.
- De algemene gang van zaken in het fonds.
- De adequate risicobeheersing.

- De evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

Daarnaast fungeert de RvT als gesprekspartner van het bestuur en staat het bestuur met raad ter zijde.

De vijfde lijn

De vijfde lijn wordt gevormd door externe toezichthouders. De Nederlandsche Bank (DNB) houdt prudentieel toezicht op het beleid en de uitvoering daarvan. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) houdt toezicht op de informatie die aan deelnemers wordt verstrekt. De accountant controleert de jaarrekening en bekijkt of het bestuursverslag consistent is met de jaarrekening. De certificerend actuaris beoordeelt en verklaart of de actuariële grondslagen en financiële positie van het fonds voldoen aan de eisen van de pensioenwet, waaronder het financieel toetsingskader.

4.1.1 Inrichting sleutelfuncties

Inleiding

Op grond van de Europese richtlijn voor pensioenfondsen IORP II moet het fonds voldoen aan bepaalde regels voor de governance en het risicobeheer van het fonds. Eén van de organisatorische gevolgen is dat er drie zogeheten sleutelfuncties bestaan. Dat zijn de volgende:

- sleutelfunctie Risicobeheer (2e lijn);
- sleutelfunctie Actuarieel (2e lijn);
- sleutelfunctie Interne audit (3e lijn).

Voor sleutelfunctiehouders gelden de volgende richtlijnen:

- Een sleutelfunctiehouder wordt benoemd door het bestuur en valt onder het toezicht van DNB.
- De sleutelfunctiehouder is eindverantwoordelijk voor de taken behorend tot de functie. De functiehouder mag de uitvoering overlaten aan andere personen.
- De sleutelfunctiehouder rapporteert onafhankelijk aan het bestuur en kan zich rechtstreeks wenden tot de RvT.
- Indien het bestuur aanbevelingen niet (tijdig) opvolgt, escaleert de sleutelfunctiehouder dit naar de RvT en indien daartoe aanleiding bestaat, naar DNB, waarbij het bestuur gelijktijdig wordt geïnformeerd.

Het fonds heeft de sleutelfuncties als volgt ingericht.

Sleutelfunctie Risicobeheer

- Taakgebied:
 - Beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheer;
 - Initieert en adviseert over de vormgeving van het risicobeheer;
 - Sleutelfunctiehouder Risicobeheer en uitvoering van de sleutelfunctie Risicobeheer zijn belegd bij een externe deskundige op het gebied van risicobeheer.

Sleutelfunctie Actuarieel

- Taakgebied:
 - Houdt toezicht op de berekening van de technische voorzieningen.
 - Beoordeelt de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van de technische voorzieningen.
 - Beoordeelt het premiebeleid, het beleid bij collectieve waardeoverdrachten en de conversiefactoren of inkooptarieven bij het toekennen van (nieuwe) pensioenrechten of -aanspraken.

- Sleutelfunctiehouder en uitvoering van de sleutelfunctie actuarieel zijn belegd bij de certificerend actuaaris.

Sleutelfunctie Interne audit

- Taakgebied:
 - Evalueert periodiek of de interne controlemechanismen adequaat en doeltreffend zijn.
 - Evalueert de inrichting en werking van de (beheersing van de) bedrijfsvoering.
 - Draagt eraan bij dat inefficiënties en 'blinde vlekken' worden geïdentificeerd en geadresseerd.
 - Vormt een onafhankelijke derdelijnsfunctie binnen het stelsel van waarborgen voor een beheerste en integere bedrijfsvoering.
- Sleutelfunctiehouder en uitvoerder van de sleutelfunctie Interne audit zijn belegd bij een externe deskundige op het gebied van interne audit.

4.2 Risico Management Systeem

De basis van de strategische managementcyclus is gebaseerd op vier fundamentele stappen:

Risicohouding

Om de risicohouding van het fonds vast te stellen zijn de individuele risicohoudingen van de bestuursleden geïnventariseerd en bediscussieerd. Vervolgens zijn de individuele risicohoudingen samengebracht tot een gezamenlijke visie en heeft het bestuur gezamenlijk een risicohouding vastgesteld. Deze gezamenlijke risicohouding is "gebalanceerd": in het bestuur worden er open discussies gevoerd, het bestuur staat open voor innovatie en vernieuwing en is bereid risico te nemen indien daar een passende beloning tegenover staat, behalve op het punt van integriteit en wet- en regelgeving.

Risicotolerantiegrenzen

Voor elk risico heeft het fonds de risicotolerantiegrenzen vastgesteld. Voor zover mogelijk zijn deze tolerantiegrenzen meetbaar (SMART) gemaakt. Indien sprake is van een significante wijziging in het risicoprofiel, zoals bij een wijziging van de pensioenuitvoeringsorganisatie, toetst het bestuur of de nieuwe situatie voldoet aan de risicotolerantie van het fonds.

Vastlegging en monitoring

Het fonds maakt gebruik van een integrale risicomonitor waarin zowel de financiële als de niet-financiële risico's terugkomen. Met ondersteuning van een externe adviseur rapporteert de sleutelfunctie Risicobeheer met deze integrale risicomonitor op kwartaalbasis aan het bestuur over de beheersing van de in het risicomanagementbeleid vastgestelde strategische risico's. Deze rapportage heeft specifiek aandacht voor de relatie tussen de risico's en de strategische doelstellingen. Daarbij vindt een toetsing plaats aan de risicotolerantiegrenzen van het fonds en wordt de werking van de beheersmaatregelen beoordeeld. Ook worden actualiteiten meegenomen die invloed kunnen hebben op het kunnen bereiken van de doelstellingen.

4.3 Concrete risico's

4.3.1 Strategische risico's

In 2024 heeft het bestuur een reguliere ERB uitgevoerd. In 2025 is aanvullend een tussentijdse ERB uitgevoerd vanwege een significante wijziging in het risicoprofiel als gevolg van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Hierbij zijn de risico's – waaronder de strategisch relevante risico's voor zover geraakt door de transitie – en het risicobeheersysteem opnieuw beoordeeld in het licht van de Wtp.

In onderstaande grafiek zijn de strategische risico's geclassificeerd in een risicodiagram, waarbij geldt:

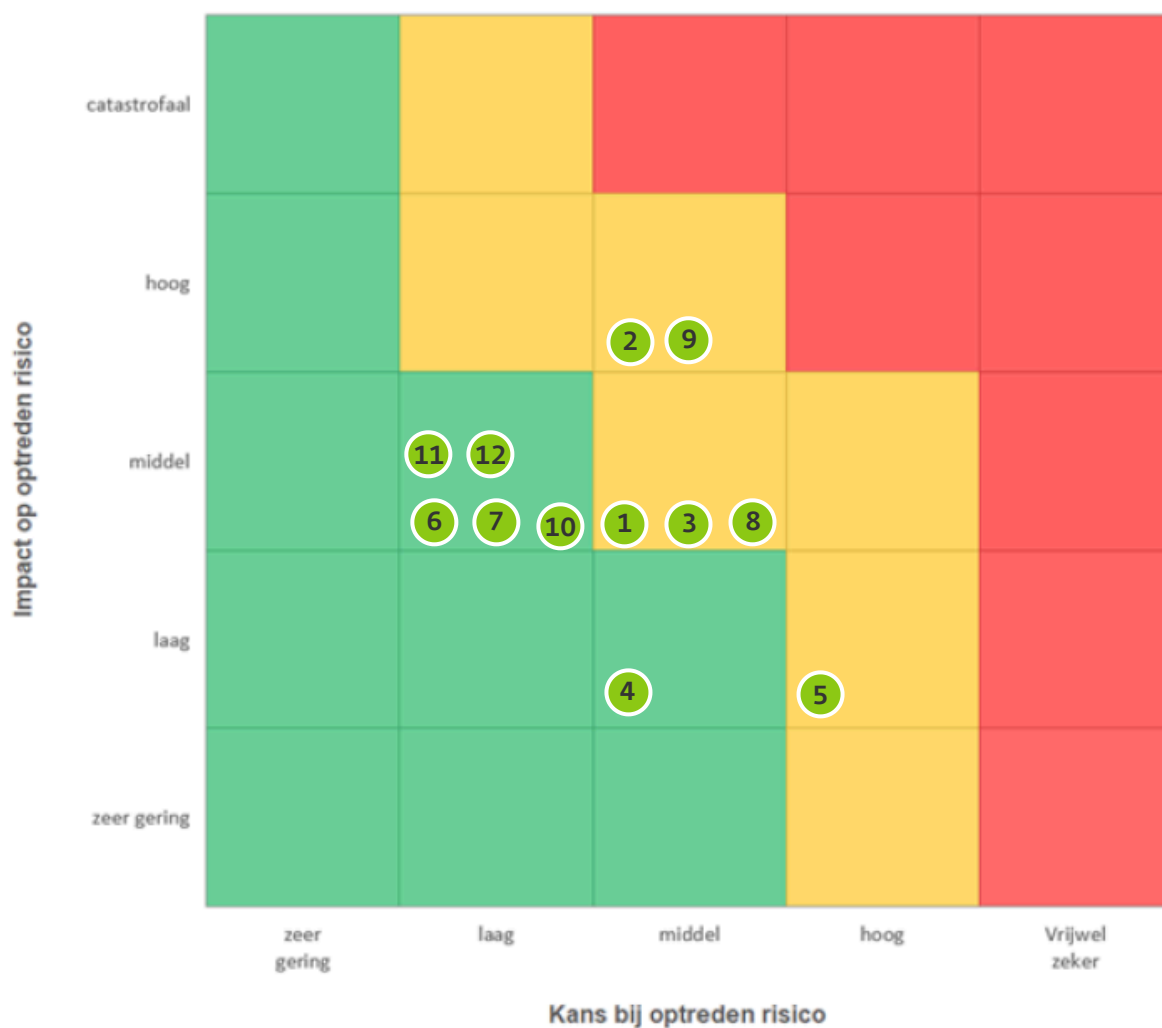
Groen = laag risico

Geel = gemiddeld risico

Rood = hoog risico.

In het risicodiagram zijn de netto risico's weergegeven, dus na toepassing van de beheersmaatregelen.

Gevolgen bij optreden risico

1. Marktrisico

3. Veranderingen in wet- en regelgeving

5. Inflatierisico

7. Onvoldoende duidelijk en begrijpelijk communiceren naar deelnemers over risico's en wat ze aan pensioen mogen verwachten

10. Onvoldoende kennis en kunde van bestuur, uitvoerder en/of bestuursbureau waardoor de continuïteit van het fonds in gevaar komt

2. Renterisico

4. Structureel te lage pensioenpremie

6. Liquiditeitsrisico

8. Onvoldoende inzicht in processen en kwaliteit bij uitvoerders (uitbestedingsrisico)

9. IT-risico bij de pensioenuitvoeringsorganisatie (cyberrisico, datalekken, fraude en persoonsgegevens)

11. ESG-factoren

12. Datakwaliteit

4.4 Risicotolerantiegrenzen en beheersmaatregelen

4.4.1 Inleiding

De risicobereidheid voor de strategische risico's is gekwantificeerd door het bepalen van risicotolerantiegrenzen. Als het netto risico, dat wil zeggen het risico dat overblijft nadat beheersmaatregelen zijn toegepast, binnen deze grenzen blijft, wordt het geaccepteerd. Als het netto risico buiten deze grenzen komt, moeten (aanvullende) beheersmaatregelen worden getroffen.

In 2025 is het netto risico voor alle strategische risico's binnen de daarvoor gestelde risicotolerantiegrenzen gebleven. Het bestuur volgt de ontwikkelingen op de geformuleerde strategische risicogebieden en geeft tevens aandacht aan eventuele nieuwe opkomende risico's. Er wordt doorlopend getoetst of de beheersmaatregelen nog (goed) werken en/of verbeterd kunnen worden. Zo wordt bereikt dat de beheersmaatregelen tijdig worden aangepast en aangescherpt op basis van de actuele stand van zaken op het betreffende risicogebied.

In 2024 heeft het bestuur een reguliere ERB uitgevoerd, die minimaal eens in de drie jaar moet plaatsvinden. Daarbij heeft het bestuur geoordeeld dat het risicomanagementsysteem binnen het fonds voldoende tot sterk is ingericht. In 2025 heeft het bestuur aanvullend een tussentijdse ERB uitgevoerd vanwege een significante wijziging in het risicoprofiel als gevolg van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Daarbij zijn de risico's – waaronder de strategisch relevante risico's voor zover geraakt door de transitie – en het risicobeheersysteem opnieuw beoordeeld in het licht van de Wtp.

Na beoordeling van het risicomanagementsysteem en de opvolging van eerdere bevindingen heeft de sleutelfunctiehouder Interne audit geconcludeerd dat enkele aandachtspunten verdere uitwerking vereisten. Deze zijn in 2025 opgepakt. De effectiviteit van de maatregelen wordt in 2026 beoordeeld.

In de navolgende paragraaf worden de zes strategische risico's beschreven die als een gemiddeld risico zijn gekwalificeerd. Daarbij worden de risicotolerantiegrenzen en de belangrijkste beheersmaatregelen toegelicht. Er zijn geen risico's gekwalificeerd met een hoog netto risico.

4.4.2 Toelichting per strategisch risico

Onderstaand zijn de strategische risico's toegelicht met een gemiddeld risico na beheersmaatregelen:

1 Marktrisico

Dit is het risico dat de beurskoersen dalen waardoor het beleggingsresultaat van het fonds daalt.

Dit risico kan worden verdeeld in drie onderdelen:

- Prijsvolatiliteit: het risico van winst of verlies als gevolg van wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten.
- Marktliquiditeit: het risico dat aanwezige activa onvoldoende snel dan wel niet tegen acceptabele prijzen kunnen worden omgezet in liquide middelen.
- Concentratie en correlatie: het risico dat, als gevolg van ontoereikende diversificatie binnen de portefeuille, marktontwikkelingen leiden tot een waardedaling van de portefeuille.

Risicotolerantiegrenzen:

- Voor alle onderdelen:
 - De gewichten van de verschillende onderdelen van de portefeuille dienen binnen de grenzen van de strategische assetallocatie te blijven.
- Prijsvolatiliteit:
 - De performanceafwijking per beleggingscategorie mag niet te veel afwijken van de benchmark voor de betreffende beleggingscategorie (maximale tracking error).
 - Bij een 1% parallelle renteschok en/of een 30% aandelenschok mag de dekkingsgraad niet dalen onder de kritische dekkingsgraad, onder de voorwaarden zoals vastgelegd in het pijngrensbeleid.

Beheersmaatregelen:

- Algemeen: het periodiek uitvoeren van een ALM-studie om te beoordelen of de gekozen strategische portefeuille nog steeds aansluit bij de gewenste balans tussen risico en rendement.
- Prijsvolatiliteit: bij een aandelenschok van 30% mag de dekkingsgraad niet dalen onder de kritische dekkingsgraad, onder de voorwaarden zoals vastgelegd in het pijngrensbeleid. Dit wordt voortdurend gemonitord en zo nodig worden risico-afdekkende instrumenten aangekocht.
- Marktliquiditeit: het grootste deel van de portefeuille is liquide. Slechts een klein deel van de portefeuille (niet-beursgenoteerd vastgoed en hypotheek) is weinig liquide.
- Concentratie en correlatie: de beleggingen in aandelen vinden plaats voor bedrijven wereldwijd. Deze spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) dempt het prijsrisico.

2 Renterisico

Dit is het risico dat veranderingen in de marktrente gevolgen hebben voor de waardering van de toekomstige verplichtingen van het fonds en op de koersen van beleggingen.

Een renterisico voor het fonds kan voorkomen, waarbij een dalende rekenrente de verplichtingen in waarde laat stijgen, hetgeen ongunstig is voor de dekkingsgraad van het fonds, en omgekeerd. Verder is het zo dat bezittingen in de vorm van vastrentende waarden bij een stijging van de rente in waarde dalen en omgekeerd. De dekkingsgraad is derhalve gevoelig voor renteschommelingen. Het bestuur beschouwt het beheersen van het renterisico als zeer belangrijk voor het kunnen nakomen van de nominale verplichtingen.

Risicotolerantiegrens:

Bij een stijging of daling van de marktrente moet de renteaftdekking zodanig stijgen of dalen dat de pensioenverplichtingen op basis van de marktwaarde voor de eerste 20 jaar bij een gemiddelde rente van 3% volledig worden gemaakt.

Beheersmaatregelen:

- Het renterisico wordt afgedekt met beleggingen in vastrentende waarden en derivaten. Dit gebeurt volgens een rentestapel. Die zorgt ervoor dat bij een hogere marktrente meer renterisico wordt afgedekt en bij een lagere rente minder renterisico wordt afgedekt. In het kader van de overgang naar de nieuwe pensioenregeling per 1 januari 2027 heeft het bestuur de renteaftdekking eind 2024 verhoogd.
- Bij de uitvoering van een ALM-studie wordt de strategische beleggingsmix afgestemd op de rentegevoeligheid van de verplichtingen.

- Bij een parallelle renteschok van 1% mag de dekkingsgraad niet dalen onder de kritische dekkingsgraad, onder de voorwaarden zoals vastgelegd in het pijngrensbeleid. Dit wordt voortdurend gemonitord en zo nodig worden risico-afdekkende instrumenten aangekocht.

3 Veranderingen in wet- en regelgeving

Dit is het risico dat de werkwijze van het fonds (waaronder begrepen processen en producten) wordt beïnvloed dan wel niet meer houdbaar is als gevolg van veranderingen in de wet- en regelgeving.

Risicotolerantiegrens:

Als het fonds niet tijdig aan de veranderde regels kan voldoen waardoor een goede pensioenuitvoering niet langer kan worden gewaarborgd.

Beheersmaatregelen:

- Het bestuur zorgt dat het goed geïnformeerd blijft over aanstaande veranderingen in de wet- en regelgeving.
- Periodiek voert het bestuur een SWOT-analyse (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) uit. De meest recente SWOT-analyse is in 2024 uitgevoerd.

5 Inflatierisico

Dit is het risico dat het fonds onvoldoende in staat is om (verwachte) waardevastheid te realiseren, doordat inflatie (gedeeltelijk) niet kan worden gecompenseerd, waardoor de koopkracht van pensioenaanspraken en -uitkeringen achterblijft bij de verwachtingen van belanghebbenden.

Risicotolerantiegrens:

Het fonds heeft de ambitie om de pensioenaanspraken en -rechten waardevast te houden (doelstelling 2). Het fonds dekt het inflatierisico impliciet af via de strategische assetallocatie. Als inflatie-correlerende activa worden aangemerkt de categorieën vastgoed, aandelen en grondstoffen. Het fonds accepteert het resterende inflatierisico.

Beheersmaatregelen:

- Toeslagverlening is voorwaardelijk; er is geen recht op toeslagen. Wel heeft het bestuur de ambitie om pensioenen waardevast te houden.
- Het fonds streeft via het beleggingsbeleid naar het behalen van rendement.
- Gewichten van de inflatie-correlerende activa (aandelen, vastgoed, grondstoffen) dienen binnen de grenzen van de strategische assetallocatie te blijven.

8 Onvoldoende inzicht in processen en kwaliteit bij uitvoerders (uitbestedingsrisico)

Dit is het risico dat de continuïteit van (een deel van) de bedrijfsvoering, de reputatie van het fonds dan wel de financiële positie van of de geleverde kwaliteit aan het fonds in gevaar komen.

Risicotolerantiegrenzen:

- Continuïteit bedrijfsvoering: continuïteit van de bedrijfsvoering mag niet in gevaar komen.
- Integriteit: integriteit van een uitbestedingspartij moet gewaarborgd zijn.
- Kwaliteit dienstverlening: een uitbestedingspartij moet voldoen aan de kwaliteitseisen die het fonds heeft vastgelegd.

Beheersmaatregelen:

- Continuïteit bedrijfsvoering en kwaliteit dienstverlening: selectie van externe partijen vindt plaats op basis van de eisen zoals beschreven in het uitbestedingsbeleid, waaronder het beschikken over een beheerste en integere bedrijfsvoering, onder meer aantoonbaar via een ISAE 3402-verklaring of een gelijkwaardige certificering. Bij de selectie wordt grote aandacht besteed aan de juiste balans tussen prijs en kwaliteit.
- Met AZL is een Service Level Agreement (SLA) afgesproken. Daarnaast worden er diverse overige rapportages periodiek verstrekt en wordt elk kwartaal met AZL overlegd.
- Integriteit: in samenwerking met de externe complianceofficer is er een integriteitsbeleid opgesteld waaraan alle verbonden personen moeten voldoen.
- Integriteit: partijen worden gevraagd te verklaren of zij voldoen aan de Richtlijn beheerst beloningsbeleid.

9 IT-risico bij het fonds en de pensioenuitvoeringsorganisatie

Het fonds heeft geen eigen IT-systemen. Dit is uitbesteed aan externe dienstverleners.

In de uitbestedingsovereenkomsten zijn eisen voor IT-security en dergelijke vastgelegd. Verder is dit een terugkerend onderwerp bij besprekingen en evaluaties met leveranciers. Het IT-risico bij deze dienstverleners kan worden verdeeld in vier categorieën:

- Autorisatiemanagement en logische toegangsbeveiliging: het risico als gevolg van:
 - het niet volledig of niet accuraat zijn van informatie/informatiesystemen;
 - het toegankelijk zijn van informatie voor geautoriseerde gebruikers;
 - het niet toegankelijk zijn van informatie voor niet-geautoriseerde gebruikers.
- Business en IT continuity management: het risico dat de continuïteit van de (kritische) bedrijfsprocessen / de gehele instelling in gevaar komt als gevolg van het niet beschikbaar zijn van de IT-infrastructuur (waaronder applicaties en systemen).
- IT changemanagement: het risico als gevolg van:
 - ontoereikend beheer van de ICT-omgeving en/of -processen en/of;
 - het onvoldoende (tijdig) kunnen anticiperen op ontwikkelingen in de business, op technische innovaties of op overige externe factoren;
 - het niet tijdig en adequaat kunnen uitvoeren van changemanagement voor wijzigingen in de IT-architectuur.
- IT-incidentmanagement: risico dat een IT-incident niet of niet tijdig wordt onderkend, leidend tot een gebeurtenis waarbij de bedrijfsvoering van het fonds in gevaar komt.

Risicotolerantiegrenzen:

Voor alle categorieën geldt het volgende:

- Het fonds accepteert de kans dat een incident mogelijk is gedurende het komende jaar. Het fonds is zich ervan bewust dat nooit volledig uit te sluiten valt dat zich een incident voordoet, maar de impact van een incident dient altijd beperkt te zijn.
- Een enkel negatief effect is acceptabel, zolang het fonds zelf voldoende vertrouwen heeft in het eigen beleid en/of in staat is dit aan te passen. Structureel negatieve effecten zijn niet acceptabel, omdat dit zou betekenen dat het fonds niet langer voldoet aan de geldende wet- en regelgeving.

Beheersingsmaatregelen:

In de overeenkomsten met dienstverleners worden de volgende afspraken gemaakt:

- Autorisatiemanagement en logische toegangsbeveiliging: awarenesstrainingen voor phishing, social engineering en social surfing.
- Business en IT-continuity management: een business continuity plan met voldoende aandacht voor ICT-security, beleid op het gebied van disaster recovery, end-user computing (EUC), uitwijklocatie(s) en back-up- en recoverysystemen.
- IT-changemanagement: changemanagementbeleid waarbij vaste procedures gelden, periodieke controles worden uitgevoerd en updates tijdig worden geïmplementeerd.
- IT-incidentmanagement: incidentmanagementbeleid met procedures om incidenten te ontdekken, te classificeren en de (mogelijke) impact te bepalen, waarna effectieve beheersmaatregelen worden geselecteerd en geïmplementeerd.
- Locaties van functies en gegevensverwerking: ICT-dienstverleners dienen de serverlocaties te vermelden en het fonds op de hoogte te stellen bij wijzigingen van locaties.
- Met AZL, de kritieke ICT-dienstlener van het fonds, zijn in het kader van Digital Operational Resilience Act (DORA) aanvullende afspraken gemaakt over het testen van bedrijfsnoodplannen en ICT-beveiligingsmaatregelen, het rapporteren over ICT-gerelateerde incidenten en het uitvoeren van kwetsbaarheidsscans.

4.5 Risicobeeld pensioenfonds

4.5.1 Ontwikkeling VEV en vereiste dekkingsgraad

Een maat voor het financiële risico van het fonds is het Vereist Eigen Vermogen (VEV) en de bijhorende vereiste dekkingsgraad. De vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische portefeuille ultimo 2025 was 124,2%. De beleidsdekkingsgraad op 31 december 2025 was met 146,0% hoger dan de dekkingsgraad behorende bij het VEV. Het fonds monitort de financiële positie doorlopend.

4.5.2 Impact markt- en renterisico op de dekkingsgraad per eind 2025 (gevoeligheidsanalyse)

Ieder kwartaal beoordeelt het bestuur de gevoeligheid van de dekkingsgraad ten opzichte van het markt- en renterisico door middel van het doorrekenen van stressscenario's. Hierin wordt gekeken naar de impact van een (combi)schok van 1% parallelle rentedaling en een daling van 30% van de waarde van de beleggingen in aandelen. Eind 2025 bedroeg de actuele dekkingsgraad 152,5%. De kritische dekkingsgraad, de dekkingsgraad waarbij het fonds waarschijnlijk over moet gaan tot korting van de pensioenaanspraken, is ultimo 2025 berekend op 89,1%. Uit de doorerekende stressscenario's blijkt dat het fonds bij zowel een afzonderlijke als een gecombineerde schok boven de kritische dekkingsgraad blijft. Hierbij wordt rekening gehouden met de werking van het pijngrensbeleid.

4.5.3 Werking van het risicomanagement in 2025

Het risicomanagement heeft in 2025 een structurele en zichtbare rol gespeeld in de bestuurlijke besluitvorming van het fonds. Het integraal risicomanagement (IRM) vormt een vast onderdeel van de governancecyclus en ondersteunt het bestuur bij het tijdig signaleren, beoordelen en beheersen van zowel financiële als niet-financiële risico's.

- Via de kwartaalrapportages van het IRM rapporteert de sleutelfunctiehouder Risicobeheer periodiek over het actuele risicobeeld van het fonds. Deze rapportages bestrijken zowel financiële risico's, zoals marktrisico en renterisico, als niet-financiële risico's, waaronder uitbestedings-, IT- en compliancerisico's. Hiermee wordt een consistente en samenhangende monitoring van de risico's gewaarborgd.
- In 2025 heeft het bestuur ieder kwartaal beoordeeld of de economische uitgangspunten van het fonds nog in lijn waren met de aannames die zijn gehanteerd in de meest recente ALM-studie. Gedurende het verslagjaar bleek dit steeds het geval. De dekkingsgraad bevond zich op een zodanig niveau dat er geen aanleiding was om in 2025 posities uit hoofde van het pijngrensbeleid in te nemen ter bescherming tegen een gecombineerde rente- en marktschok.
- Op het gebied van digitale weerbaarheid heeft het fonds in 2024 voorbereidingen getroffen om per 17 januari 2025 te voldoen aan de vereisten van de Digital Operational Resilience Act (DORA). In 2025 zijn met name voorbereidende en inrichtende stappen gezet, waaronder het vaststellen van beleid, het beleggen van verantwoordelijkheden en het verder structureren van de monitoring. De verdere implementatie en operationalisering van het DORA kader krijgt in 2026 vervolg.
- In aanvulling op de in 2024 uitgevoerde reguliere ERB, waarin het bestuur het risicobeheer als op orde heeft beoordeeld en de materiële risico's en beheersmaatregelen heeft geëvalueerd, is in 2025 een tussentijdse ERB uitgevoerd. Deze was specifiek gericht op de risico's die samenhangen met de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. In deze tussentijdse ERB zijn de belangrijkste transitierisico's opnieuw in beeld gebracht, waaronder uitbesteding, IT-afhankelijkheden en datakwaliteit. De uitkomsten zijn expliciet betrokken bij de bestuurlijke besluitvorming en monitoring in de aanloop naar de transitie, met bijbehorende mitigerende maatregelen. In de volgende paragraaf wordt daar nader op ingegaan.
- Daarnaast heeft het bestuursbureau een risicomodel ontwikkeld waarin de risico's bij de belangrijkste uitbestedingspartijen op een meer geobjectiveerde wijze worden vastgesteld en via een dashboard inzichtelijk zijn gemaakt. Dit risicomodel is ondergebracht in de IRM-monitor, die ieder kwartaal door het bestuur besproken wordt.
- In het kader van compliance is in 2024 een uitvraag gedaan bij de uitbestedingspartijen, waarin onder meer aandacht is besteed aan sanctiewetgeving, de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft), incidenten en algemene complianceaspecten. Uit deze uitvraag zijn geen materiële aandachtspunten naar voren gekomen.
- Voor de belangrijkste uitbestedingsrelaties heeft het fonds een gestructureerde overlegcyclus ingericht. Hierbij vinden op operationeel, tactisch en strategisch niveau periodiek overleggen plaats, gericht op het monitoren van de dienstverlening, het bespreken van risico's en beheersmaatregelen en het afstemmen over relevante ontwikkelingen voor de uitvoering en continuïteit van de pensioenregeling.
- Tot slot zijn in 2025 verschillende thematische risicoanalyses uitgevoerd, onder meer met betrekking tot een mogelijke carve-out en ontwikkelingen in de geopolitieke en economische wereldorde. Deze analyses zijn betrokken bij de risicobeoordeling en de strategische oordeelsvorming van het bestuur.

4.5.4 Activiteiten ten aanzien van de transitie naar een nieuwe pensioenregeling

In 2025 heeft het fonds verdere stappen gezet in de voorbereiding op de transitie naar de nieuwe pensioenregeling. Daarbij lag de nadruk op het beheerst en evenwichtig kunnen doorlopen van de transitie, met specifieke aandacht voor de daarmee samenhangende risico's, zoals uitvoerbaarheid, governance, IT-afhankelijkheden, datakwaliteit en uitbestedingsrisico's.

In dat kader is in 2025 een tussentijdse eigen risicobeoordeling (ERB) uitgevoerd. Deze tussentijdse ERB was specifiek gericht op de risico's die samenhangen met de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en vormt een aanvulling op de reguliere eigen risicobeoordeling. De uitkomsten zijn betrokken bij de bestuurlijke oordeelsvorming en verdere besluitvorming rondom de transitie, waaronder de aanscherping van het transitierisicobeeld en de inrichting van bijbehorende beheersmaatregelen.

Risk Self Assessment

Aanvullend op de tussentijdse ERB is in 2025 de periodieke Risk Self Assessment (RSA) voortgezet. De RSA wordt ieder kwartaal besproken in de risk- en compliancecommissie en vervolgens vastgesteld door het bestuur. De RSA richt zich op het identificeren en prioriteren van relevante financiële, operationele, juridische en strategische risico's in het kader van de transitie en vormt daarmee een belangrijk instrument voor de monitoring van transitierisico's.

Aanvullende risicoanalyses

Naast de integrale risicobeoordelingen zijn in 2025 verschillende afzonderlijke, thematische risicoanalyses uitgevoerd. Deze analyses hadden betrekking op specifieke vraagstukken en ontwikkelingen, waaronder een mogelijke carve-out en externe ontwikkelingen zoals veranderingen in de geopolitieke en economische wereldorde. De uitkomsten van deze analyses zijn gebruikt ter ondersteuning van de bestuurlijke oordeelsvorming.

Audit implementatieplan en governance

In 2025 is, in opdracht van de sleutelfunctiehouder Interne audit, een audit uitgevoerd op de kwaliteit van de uitwerking van het implementatieplan. De audit concludeert dat de opzet van het implementatieplan op hoofdlijnen toereikend is, maar bevat aanbevelingen voor verdere verdieping van de uitwerking van de implementatiefase, onder meer ten aanzien van de concretisering van go/no-go-criteria, IT-risico's en datakwaliteitsbeheersing. Het bestuur heeft deze aanbevelingen betrokken bij de verdere doorontwikkeling van het implementatieplan.

Bij relevante besluiten in het kader van de transitie zijn de opinies van de sleutelfunctiehouders betrokken. Hiermee borgt het fonds dat risico's op een onafhankelijke en consistente wijze worden meegewogen in de besluitvorming.

Bescherming invaardekkingsgraad

In december 2025 heeft het bestuur besloten om de minimaal gewenste invaardekkingsgraad te beschermen met behulp van financiële instrumenten. Deze bescherming bestaat uit het inzetten van receiver swaptions en aandelenputopties, waarmee negatieve effecten van ongunstige rente- en marktscenario's op de invaardekkingsgraad worden begrensd. De uitvoering van deze niet-lineaire beschermingsmaatregel heeft plaatsgevonden in januari 2026.

5.1 Resultaten beleggingen

Performance

In 2025 bedroeg het behaalde totaalrendement op de beleggingen 0,6%. Het gerealiseerde rendement op de beleggingsportefeuille in 2025 was 1,9%-punt lager dan het rendement van de benchmark.

	In % per categorie 2025		In % per categorie 2024	
	Realisatie	Benchmark	Realisatie	Benchmark
Vastrentende waarden portefeuille	-25,1	-16,1	0,5	4,8
Zakelijke waarden portefeuille				
Aandelen	7,0	6,6	24,9	24,5
Grondstoffen	2,6	2,1	9,1	12,4
Vastgoedfondsen	8,3	9,3	4,7	4,0
Zakelijke waarden (excl. derivaten)	6,8	6,5	20,1	20,0
Valutaderivaten	2,7	2,7	-1,2	-1,2
Aandelenderivaten	-	-	-	-
Zakelijke waarden (incl. derivaten)	9,5	9,2	18,9	18,8
TOTAAL	0,6	2,5	11,7	13,3

Door een gestegen rente presteerde de vastrentendewaardenportefeuille in 2025 negatief. Het resultaat was ook lager dan dat van de benchmark. Vooral de beleggingen in renteswaps droegen hier aan bij. De rentes op langer lopende euro renteswaps lagen eind 2025 bijna een procentpunt hoger dan aan het begin van 2025. Dit resulteerde voor 2025 in negatieve resultaten op de bestaande posities in receiver renteswaps. Beleggingen in staatsobligaties presteerden ook negatief. Ten opzichte van renteswaps was het resultaat wel beter. De rentes op staatsobligaties liepen in 2025 minder sterk op dan de rentes op renteswaps.

In de categorie zakelijke waarden rendeerden aandelen positief. Met name de beleggingen in Europa en Japan vielen hierbij op. De afwijkingen van de benchmark voor aandelen waren minimaal.

De beleggingen in grondstoffen presteerden in absolute termen in 2025 positief en deden het beter dan de benchmark. Enkele goed renderende grondstoffen in de meest actieve strategie zorgden voor een hoger rendement dan de benchmark.

Vastgoed had over 2025 een positief rendement. Zowel de beleggingen in beursgenoteerd als in niet-beursgenoteerd vastgoed rendeerden positief. Beursgenoteerd vastgoed deed het daarbij beter dan de benchmark vanwege het terugvragen van belasting door beheerder DWS. Niet-beursgenoteerd vastgoed bleef achter bij de benchmark. Vooral het Nederlands huurwoningenfonds van CBRE presteerde in 2025 minder goed.

Per saldo resulteerde op de totale beleggingsportefeuille een absoluut rendement van 0,6% en een relatieve underperformance van 1,9%-punt. Het absolute rendement is berekend na aftrek van de kosten van vermogensbeheer en zonder de kosten die doorbelast worden vanuit pensioenbeheer. Indien ook deze kosten in mindering worden gebracht is het absoluut rendement 0,5%.

5.2 Beleggingsbeleid

Het strategische beleggingsbeleid gedurende 2025 is op details aangepast vergeleken met het beleid in 2024. Het fonds hanteert een passieve beleggingsstijl. Het grootste deel van de portefeuille wordt belegd in producten die een benchmark zo goed mogelijk volgen. Het vaststellen van de strategische assetallocatie (SAA) is daarmee de belangrijkste keuze ten aanzien van het rendement en het risico van het fonds. De keuze voor de SAA is gebaseerd op de risicohouding van het fonds. Het beperken van het risico is nodig om de huidige opgebouwde rechten en pensioenen zo goed mogelijk te beschermen (doelstelling 1). Om op termijn koopkracht te behouden (doelstelling 2) is het nodig om extra rendement te behalen en daardoor is het nodig om risico's te nemen. De afweging tussen rendement en risico wordt gemaakt in een ALM-studie. In 2024 heeft het fonds in het kader van de transitie naar Wet toekomst pensioenen een uitgebreide ALM-studie uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten van deze ALM-studie heeft het fonds besloten het strategisch beleggingsbeleid onder Wtp aan te passen. Na invaren, vanaf 1 januari 2027 is dit nieuwe beleggingsbeleid van toepassing. In het strategisch beleggingsbeleid onder Wtp:

1. Zijn posities Grondstoffen ingeruild voor posities high yield obligaties. Deze overgang is overigens niet het gevolg van de Wtp, maar betreft een reguliere optimalisatie.
2. Hebben de categorieën kredietobligaties, hypotheke en onroerend goed een ander strategisch gewicht dan onder het FTK.

Deze uitkomsten van de ALM-studie zijn volgens het fonds ook al relevant voor het huidige beleggingsbeleid en vereenvoudigen de transitie naar Wtp. Het fonds vindt het daarom verstandig en logisch om op korte termijn i) de transitie van grondstoffen naar high yield obligaties door te voeren en ii) de strategische gewichten voor kredietobligaties, hypotheke en onroerend goed aan te passen. Het fonds beschouwt de wijziging als een niet-significante strategische wijziging onder FTK en niet als "voorsorteren" naar Wtp. Het fonds heeft een analyse uitgevoerd of deze wijziging onder het FTK mogelijk is en wat de risico's zijn. Ook heeft het fonds advies gevraagd aan de specialisten van WTW. Voornoemde aanpassingen resulteren in een 'FTK Strategische Asset allocatie (SAA) pre-Wtp'. De vervanging van grondstoffen door high yield obligaties en de aanpassing van de gewichten kredietobligaties, hypotheke en onroerend goed is mogelijk binnen de huidige risicohouding en beleidsuitgangspunten onder FTK. Het fonds heeft aangetoond dat de FTK SAA pre-Wtp binnen de bestaande risicoprofielen en beleidskaders onder FTK past. Het fonds heeft de belangrijkste risico's beoordeeld. Met de FTK SAA pre Wtp is de beleggingsportefeuille binnen de FTK regels al zoveel mogelijk in lijn gebracht met de Wtp SAA en de transitie is dus vlak voor, op of vlak na 1 januari 2027 zo klein mogelijk.

Geconcludeerd is dat deze SAA de best passende is voor het fonds. Elk kwartaal doet het fonds een macro-economische verkenning en beoordeelt het fonds of de gehanteerde ALM-uitgangspunten nog passend zijn.

Een gebalanceerde afweging tussen het behalen van rendement en het inbouwen van zekerheid heeft dus geresulteerd in de huidige SAA. Ongeveer twee derde van de portefeuille wordt ingezet voor het halen van rendement. Dit gedeelte van de portefeuille noemen we de zakelijkewaardenportefeuille. Deze portefeuille is erop gericht om voldoende rendement te realiseren om te kunnen herstellen van tegenvallers en om op termijn de (toekomstige) pensioenen te kunnen laten stijgen met de inflatie.

Het resterende deel van de beleggingen wordt gebruikt om de huidige hoogte van de (toekomstige) pensioenen met een grote mate van zekerheid te kunnen vasthouden, ofwel het behalen van doelstelling 1. De waarde van dit gedeelte van de portefeuille beweegt gecontroleerd mee met de waarde van de verplichtingen, die sterk afhankelijk is van schommelingen in de rente. Dit gedeelte van de portefeuille noemen we de vastrentendewaardenportefeuille. Onder andere het afdekken van het renterisico vindt met dit deel van de beleggingen plaats.

De waarde van de verplichtingen van het fonds is gevoelig voor een renteverandering. De verplichtingen van het fonds zijn alle naar verwachting uit te keren pensioenen in de nabije en de verre toekomst. Deze verplichtingen worden daarbij naar het heden teruggerekend op basis van de huidige rente. Bij een lagere rente neemt de waarde van de verplichtingen toe en bij een hogere rente neemt de waarde van de verplichtingen af. Een deel van de beleggingen stijgt ook in waarde bij een dalende rente en daalt in waarde bij een stijgende rente. Daarmee volgt dit gedeelte van de beleggingen de waarde van de verplichtingen.

Het renteafdeckingspercentage geeft aan voor welk percentage het renterisico van de verplichtingen afgedekt is. Het fonds hanteert hiervoor een dynamische rentestafel. Het uitgangspunt hierbij is: bij een lage rente minder afdekken, bij een hoge rente meer afdekken. De achterliggende gedachte is dat er bij een zeer lage rente een groter potentieel is om te stijgen dan om te dalen. Om het renterisico ook bij lage rentestanden op een acceptabel niveau te houden is de dynamische rentestafel zo ingericht dat het renteafdeckingspercentage minimaal 30% is. Voor het beschermen van de dekkingsgraad in de periode tot de transitiedatum, als waarborging voor het behalen van de transitiedoelstellingen bij de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel, heeft het bestuur eind 2024 besloten de renteafdekking te verhogen naar minimaal 75% van de verplichtingen. De dynamische rentestafel is hierop aangepast tot moment van invaren op 1 januari 2027.

Het renterisico kan via verschillende soorten beleggingen beheerst worden. Het fonds gebruikt hiervoor staats(gerelateerde) obligaties en covered bonds, kredietobligaties, hypotheek en rentederivaten. Het verlagen van een risico (in dit geval het renterisico) resulteert echter vaak in andere risico's. Het beleggen in staatsobligaties betekent dat het vermogen van het fonds gevoelig wordt voor een andere rente dan de rente waarmee de verplichtingen worden bepaald. De rente op staatsobligaties is namelijk een andere rente dan de rekenrente die pensioenfondsen moeten hanteren voor de waardering van de pensioenverplichtingen. De rekenrente voor de waardering van de pensioenverplichtingen is gebaseerd op de UFR-curve (Ultimate Forward Rate). Afdekking van de hiermee samenhangende renterisico's kan het meest nauwkeurig worden uitgevoerd met renteswaps. Door de afwijking van het rendement van obligaties van het rendement van renteswaps ontstaat een spreadrisico. Bij het afdekken met renteswaps ontstaat weer een liquiditeitsrisico.

Het fonds staat niet alleen bloot aan het renterisico. In hoofdstuk 4 wordt in meer detail aandacht gegeven aan de risico's en de monitoring van alle risico's. Het beleggingsbeleid is zodanig ingericht dat het totale risico acceptabel blijft bij een zo hoog mogelijk rendement. Een belangrijke maatregel om een gunstige verhouding tussen risico en rendement te realiseren is het spreiden van het risico in de beleggingen. Het fonds belegt daarom in verschillende beleggingscategorieën zoals aandelen, grondstoffen, vastgoed, obligaties en hypotheek die ieder voor zich anders reageren op marktontwikkelingen. Ook binnen iedere beleggingscategorie wordt gespreid belegd. Zo geldt bij aandelen dat er wereldwijd belegd wordt en dat er in bedrijven in verschillende sectoren belegd wordt.

Het fonds erkent dat er ook extreme schokken kunnen optreden in de markt, zoals extreme wijzigingen in het niveau van rente en/of waarde van aandelen. Om de negatieve impact van de extreme situaties te beperken heeft het bestuur een pijngrensbeleid gedefinieerd. Onder de pijngrens dreigt het korten van rechten en het niet meer kunnen voldoen aan doelstelling 1. Met het pijngrensbeleid moet zo goed als mogelijk voorkomen worden dat de dekkinggraad bij het optreden van een extreem scenario onder de pijngrens komt. Het fonds koopt voor deze bescherming swaptions en/of aandelenopties. De swaptions geven bescherming tegen de gevolgen van een snelle, extreme rentedaling. De aandelenopties beschermen tegen grote koersdalingen van de aandelenportefeuille. Het door het fonds gehanteerde extreme scenario is een aandelenschok van -30% en/of een parallelle renteschok van -100 basispunten. Het fonds hanteert een maximaal budget dat besteed mag worden aan het pijngrensbeleid. Het is belangrijk te beseffen dat hierdoor niet alle marktschokken opgevangen kunnen worden. Het fonds accepteert dit restrisico. In het beleid is een beoordeling van de effectiviteit van de pijngrensmiddelen opgenomen. In extreem volatiele markten kunnen opties en swaptions relatief veel geld kosten ten opzichte van de bescherming die ze bieden. Het inzetten van de beschermingsmiddelen is dan niet effectief en daarom kan op zo'n moment worden afgezien van het inzetten van dit beschermingsmiddel. In 2019 en 2020 heeft het pijngrensbeleid bij extreme marktschokken zijn nut bewezen. Vanwege een relatief hoge dekkinggraad heeft het fonds in 2025 geen transacties uit hoofde van het pijngrensbeleid hoeven uit te voeren.

Met het oog op invaren naar de Wet toekomst pensioenen heeft het fonds in 2025 besloten de dekkinggraad te beschermen tegen marktschokken die kunnen optreden in 2026. Deze bescherming is aanvullend op bescherming uit hoofde van het pijngrensbeleid. Het fonds heeft minimaal een dekkinggraad van 105% op de beoogde Wtp transitiedatum (1 januari 2027) nodig om de wettelijk verplichte reserves te kunnen vullen. Het fonds beschouwt de dekkinggraad die voldoende is om de doelen bij de vermogensverdeling van het transitieplan te kunnen realiseren als de minimaal benodigde invaardekkinggraad van het fonds. Daarnaast heeft het fonds besloten dat het, mede gelet op de actuele financiële positie van het fonds per eind 2025, onwenselijk is als de dekkinggraad door marktschokken onder het niveau van de strategische VEV daalt, equivalent met een dekkinggraad van 123,5%. Het fonds heeft daarom vastgesteld dat een dekkinggraad op dit niveau kan worden gezien als de minimaal gewenste invaardekkinggraad. Per begin januari 2026 heeft het fonds hiervoor transacties uitgevoerd. De hiermee aangekochte posities hebben een looptijd tot net na moment van invaren op 1 januari 2027.

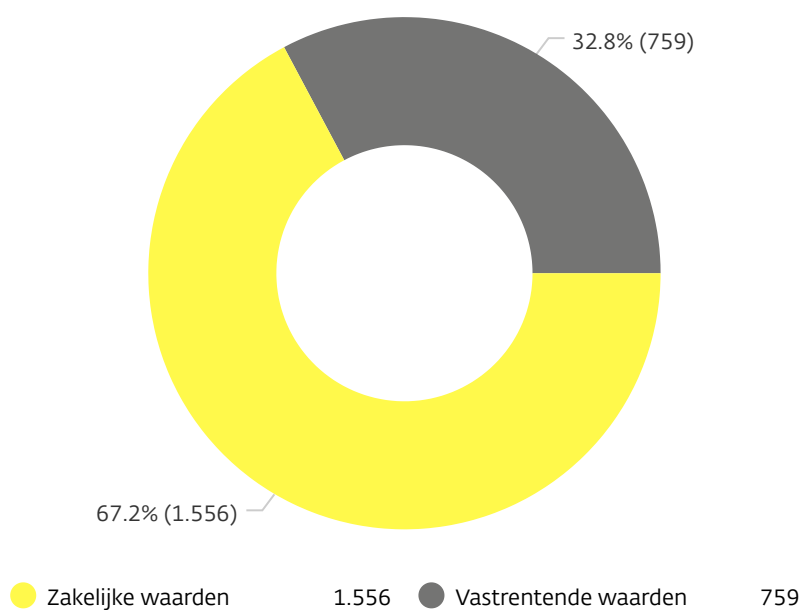
5.3 Samenstelling beleggingsportefeuille

Algemeen

Alle beleggingen zoals vermeld in dit hoofdstuk zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde ultimo 2025 en zijn inclusief te vorderen interest, dividendbelasting en af te wikkelen transacties. Voor op de beurs verhandelde effecten geldt dat de marktwaarde gelijk is aan de beurskoers. Voor beleggingen waarvoor geen of geen actuele beurskoers beschikbaar is, wordt de zogenoemde "net asset value" (NAV) volgens opgave van de vermogensbeheerder of een waardering volgens een algemeen geaccepteerd model als indicatie gebruikt voor de bepaling van de marktwaarde. Wat betreft de beleggingsportefeuille wordt er gewerkt met een structuur, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen een vastrentendewaardenportefeuille en een zakelijkewaardenportefeuille.

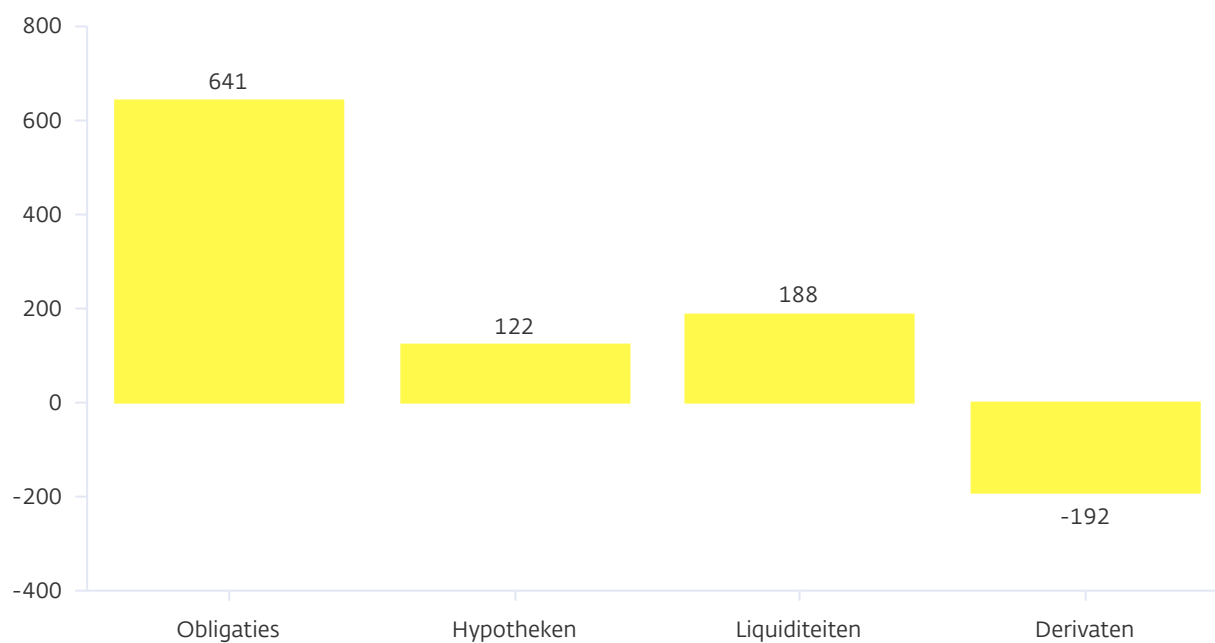
Verhouding vastrentende en zakelijke waarden

(in procenten)

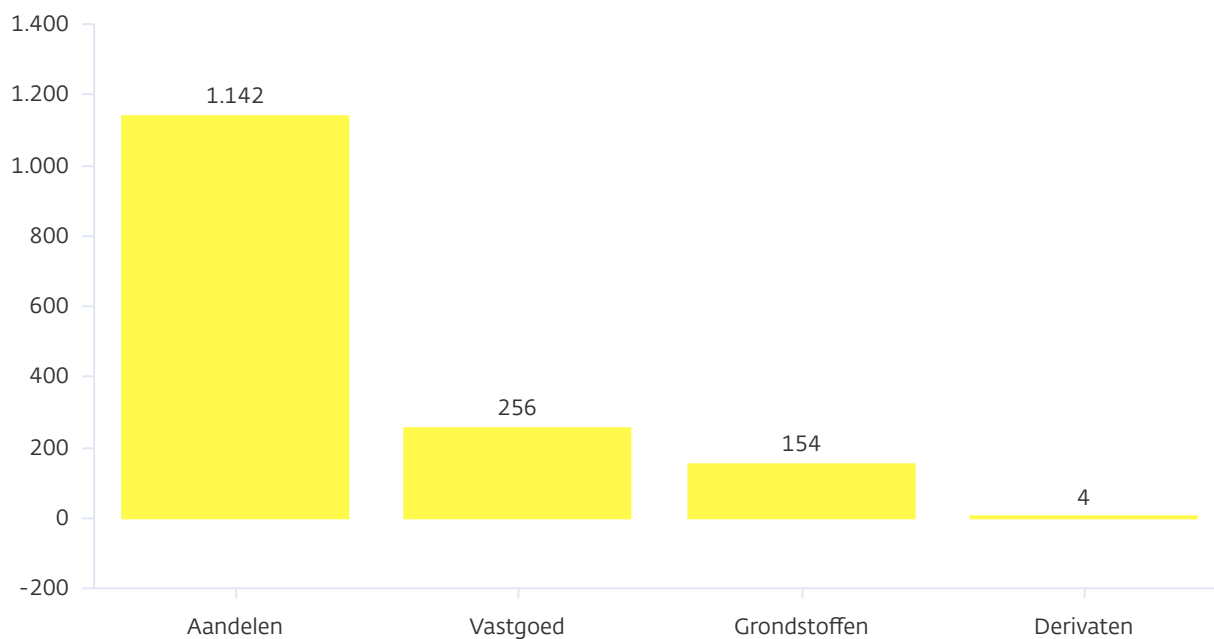
Vastrentendewaardenportefeuille

(bedragen in miljoen €)

Zakelijkewaardenportefeuille

(bedragen in miljoen €)

De **vastrentendewaardenportefeuille** bestaat uit staats(-gerelateerde) obligaties en covered bonds, hypotheekbeleggingen en kredietobligaties aangevuld met renteswaps.

De **zakelijkewaardenportefeuille** bestaat uit aandelen, onroerend goed en grondstoffen. In onderstaande tabel en toelichting wordt beschreven hoe de indeling van het belegd vermogen van het fonds aansluit op de RJ610 indeling in de jaarrekening.

Overzicht belegd vermogen voor risico pensioenfondsen

(in miljoen euro)

	Stand RJ610	Vershil	2025			2024		
		€	€	%	Norm	€	%	Norm
Vastrentende waarden								
Staatsobligaties, credits en Floating Rate Notes	862,6	-221,4	641,2	27,7	24,8	658,7	28,8	26,0
Hypotheke	122,2	-0,0	122,2	5,3	5,3	121,8	5,3	6,5
Liquiditeiten/Money Market Funds	122,5	65,4	187,9	8,1	3,2	108,2	4,7	2,5
Vastrentende waarden ex overlay	1.107,3	-156,0	951,3	41,1	33,3	888,7	38,8	35,0
Overlay bij Vastrentende waarden								
Swaps/swaptions	-192,5	-0,0	-192,5	-8,3		-81,9	-3,6	
Totaal Overlay	-192,5	-0,0	-192,5	-8,3		-81,9	-3,6	
Totaal incl. overlay	914,8	-156,0	758,8	32,8	33,3	806,8	35,2	35,0
Zakelijke waarden								
Onroerend goed	281,5	-25,4	256,1	11,1	11,0	219,1	9,6	10,0
Aandelen	1.114,8	27,7	1.142,5	49,4	47,5	1.132,1	49,4	47,5
Grondstoffen	-	153,6	153,6	6,6	8,2	149,7	6,5	7,5
Zakelijke waarden ex overlay	1.396,3	156,0	1.552,2	67,0	66,7	1.500,9	65,5	65,0
Overlay bij Zakelijke waarden								
Aandelenopties	-0,0	0,0	0,0			0,0		
Grondstoffenderivaten	-0,0	0,0	0,0			0,0		
Valutaderivaten	4,2	0,0	4,2	0,2		-15,3	-0,7	
Totaal Overlay	4,2	0,0	4,2	0,2		-15,3	-0,7	
Totaal incl. overlay	1.400,4	156,0	1.556,4	67,2	65,0	1.485,6	64,8	65,0
Totaal	2.315,2	-0,0	2.315,2	100,0	100,0	2.292,3	100,0	100,0

Toelichting bij de tabel

De indeling van de beleggingen in bovenstaande tabel is vormgegeven conform het beleggingsbeleid van het fonds. De indeling is uitgebreider dan de verplichte indeling in de jaarrekening (RJ610 indeling). In de kolom "Vershil" wordt het rubriceringsverschil aangegeven tussen de standen van ultimo 2025 op basis van RJ610 indeling en de indeling zoals het fonds die hanteert. De grootste verschillen zijn herleidbaar naar de rubricering van hypotheke en grondstoffen. De belegging in hypotheke bij DMFCO is in bovenstaande tabel gerubriceerd van vastrentend naar hypotheke. De belegging zoals door het fonds ingedeeld onder grondstoffen is volgens de RJ610 in de jaarrekening ingedeeld bij zowel vastrentende waarden als bij derivaten. Het betreft hier het onderpand in US Treasury's en de nog af te wikkelen derivaten transacties.

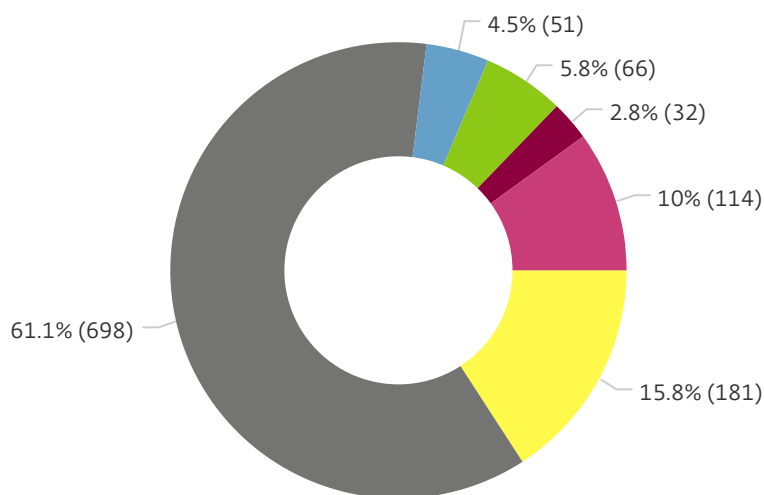
In de navolgende paragraaf "afdekking van financiële risico's" wordt de onderliggende blootstelling aan valuta in detail weergegeven. Evenals ultimo 2024 zijn de wegingen ultimo 2025 op basis van de marktwaarde van de beleggingen in lijn met de strategische beleggingsmix. Naar aanleiding van de uitkomsten van de ALM-studie zijn de wegingen van de strategische beleggingsmix in 2025 ten opzichte van 2024 in details gewijzigd.

Aandelen

Over geheel 2025 heeft het fonds de aandelenportefeuille belegd via een eigen mandaat door een externe beheerder. Gedurende 2025 is de totale aandelenportefeuille met € 10 miljoen in waarde toegenomen tot € 1.142 miljoen per eind 2025. Om binnen de strategische bandbreedte te blijven heeft het fonds gedurende 2025 per saldo voor € 70 miljoen aan aandelen verkocht.

Regionale verdeling aandelen

(in procenten)

Europa

181

Verenigde Staten

698

Canada

51

Japan

66

Rest Verre Oosten

32

Opkomende markt

114

Regionale verdeling aandelen

(bedragen in miljoen €)

	Marktwaaarde aandelen ultimo 2025		Marktwaaarde aandelen ultimo 2024	
	In mln. €	In %	In mln. €	In %
Europa	181	16%	188	17%
Verenigde Staten	698	61%	706	62%
Canada	51	4%	46	4%
Japan	66	6%	66	6%
Rest Verre Oosten	32	3%	38	3%
Opkomende markt	114	10%	88	8%
Totaal	1.142	100%	1.132	100%

Vastgoedfondsen

Ultimo 2025 is er voor € 256 miljoen belegd in vastgoedfondsen. Dit is een toename van € 37 miljoen ten opzichte van de stand ultimo 2024. Het fonds heeft in 2024 besloten de vastgoedportefeuille volledig in te vullen met niet-beursgenoteerd vastgoed. Het fonds wil wat betreft het onroerend goed strategisch voor driekwart beleggen in

twee Nederlandse huurwoningfondsen en voor een kwart in een Nederlands zorgvastgoedfonds. Tot midden 2027 is hiervoor een transitiefase gepland. Per eind 2025 is 66% van de vastgoedportefeuille belegd in Nederlandse huurwoningen, 10% in zorgvastgoed en nog 24% in beursgenoteerd vastgoed.

Zowel niet-beursgenoteerd vastgoed als beursgenoteerd vastgoed rendeerde in 2025 positief. Het fonds heeft in 2025 meerdere transacties uitgevoerd in onroerend goed. In totaal heeft het fonds € 50 miljoen Nederlandse huurwoningen gekocht, € 24 miljoen zorgvastgoed gekocht en € 55 miljoen beursgenoteerd vastgoed verkocht.

Grondstoffen

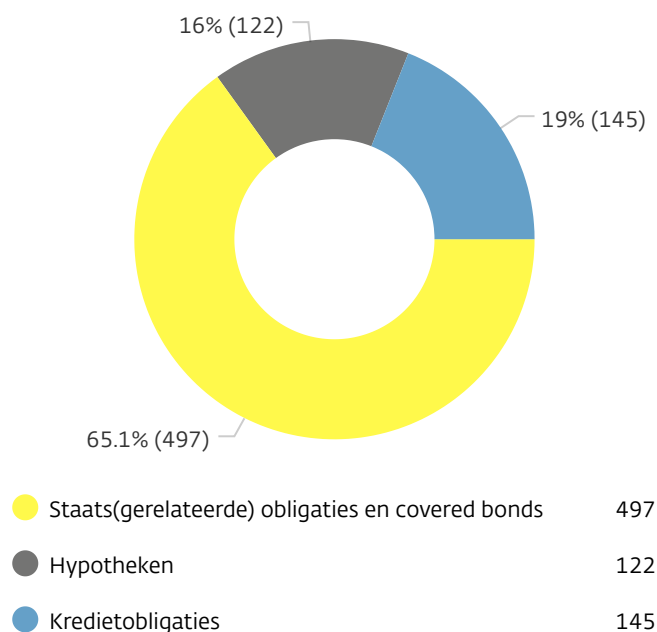
Ultimo 2025 is er voor € 154 miljoen belegd in grondstoffen middels zogeheten 'total return swaps'. Dit zijn derivaten die ervoor zorgen dat een hoofdsom de rendementsontwikkelingen van een aantal grondstoffenmarkten volgt, zonder dat daarbij de grondstoffen fysiek worden aangehouden. De bij de swaps behorende onderliggende waarden zijn US Treasury Bills met een maximale looptijd van 1 jaar. Ten opzichte van de stand per ultimo 2024 is de waarde van deze portefeuille met € 4 miljoen toegenomen. In 2025 heeft het fonds geen transacties uitgevoerd in deze categorie van de beleggingsportefeuille.

Vastrentende waarden

Gedurende 2025 is de totale vastrentendewaardenportefeuille met € 22 miljoen in waarde afgenomen tot € 763 miljoen. Hiervan is € 497 miljoen belegd in staats(gerelateerde) obligaties en covered bonds en € 145 miljoen in kredietobligaties. Verder is € 122 miljoen in hypotheek belegd. De spreiding ultimo 2025 over staats(gerelateerde) obligaties, hypotheek en kredietobligaties is binnen de bandbreedtes van de strategische mix die voorschrijft dat 65% belegd is in staats(gerelateerde) obligaties en covered bonds, 17,5% in hypotheek en 17,5% in kredietobligaties. In 2025 heeft het fonds geen transacties in kredietobligaties en hypotheek uitgevoerd. Gedurende 2025 heeft het fonds per saldo € 64 miljoen naar de Liability Driven Investments portefeuille gestort. Dit bedrag is deels belegd in staats(gerelateerde) obligaties en covered bonds en wordt deels aangehouden als liquide middelen.

Verdeling vastrentende waarden

(in procenten)

	Marktwaaarde in 2025		Marktwaaarde in 2024	
	€ miljoen (incl. opgelopen rente)	In % van totaal	€ miljoen (incl. opgelopen rente)	In % van totaal
Staats(gerelateerde) obligaties en covered bonds	497	65%	519	66%
Hypotheke	122	16%	122	16%
Kredietobligaties	145	19%	140	18%
Totaal	764	100%	781	100%

Liquide middelen

Ultimo 2025 is door het fonds voor € 188 miljoen aangehouden als liquide middelen. Dit betekent een stijging van € 80 miljoen ten opzichte van het jaar daarvoor. De stijging is bijna volledig het gevolg van een negatief ongerealiseerd resultaat op de posities in centraal geclearde receiver renteswaps. Hiervoor kan alleen kas als onderpand geplaatst worden. Een ander gedeelte van de liquide middelen wordt aangehouden als alternatief voor kortlopende obligaties.

5.4 Afdekking van financiële risico's

Valutarisico's

Beleggingen in aandelen, vastgoedfondsen en grondstoffen vinden ook buiten het eurogebied plaats. De voornaamste valutarisico's zijn in US Dollars, Japanse Yen en Britse Pond. Door middel van valutaderivaten wordt het valutarisico in US Dollars, Japanse Yen en Britse Pond strategisch voor 50% afgedekt. Uit oogpunt van risico,

rendement en kosten is voor zakelijke waarden een valuta-afdekking van circa 50% optimaal. De overige valutarisico's worden niet afgedekt omdat dit niet kostenefficiënt mogelijk is. Vanwege redenen van diversificatie wordt het valutarisico van de grondstoffenportefeuille ook niet afgedekt.

Renterisico's

Het fonds heeft ook in 2025 gebruikgemaakt van rentederivaten. Een groot deel van de rentederivaten bestaat uit renteswaps met ultimo 2025 een marktwaarde van € 192 miljoen negatief. Het doel van deze derivaten is het nominale renterisico van de verplichtingen aanvullend af te dekken boven op de reeds bestaande renteafdekking d.m.v. obligaties en hypotheeklen. Het fonds heeft ultimo 2025 geen rentederivaat met een voorwaardelijk karakter in positie om het proces van periodieke herbalancering te vereenvoudigen. Ook heeft het fonds ultimo 2025 geen gekochte swaptions in positie in het kader van het pijngrensbeleid.

	Feitelijke afdekking voor de gevolgen van rente-daling in % van de TV*	Afdekking voor de gevolgen van een extreme rentedaling (min 1%-punt) in % van de TV*	Totale afdekking
Renteafdekking door obligaties en rentederivaten			
Nominale obligaties en hypotheeklen	28%		28%
Swaps	47%	0%	47%
Swaptions	0%	0%	0%
Totaal	75%	0%	75%

* TV staat voor Technische voorzieningen.

Beleggingen in staats(gerelateerde) obligaties, covered bonds, kredietobligaties en hypotheeklen beschermen het fonds tegen de gevolgen van een rentedaling. Ultimo 2025 was op die manier ongeveer 28% van het renterisico van de verplichtingen afgedekt. Posities in renteswaps vullen de renteafdekking per jaareinde aan tot het strategisch gewenste niveau van 75%. Er zijn geen geschreven swaptions in positie per jaareinde.

Het fonds heeft gedurende 2025 geen posities gehad in gekochte swaptions in het kader van het pijngrensbeleid. Deze posities beschermen het fonds bij een extreme rentedaling, maar aankoop was volgens beleid niet aan de orde. Inzet van gekochte swaptions heeft als voordeel dat een goede bescherming tegen de gevolgen van een sterke rentedaling wordt geboden, terwijl het opwaartse potentieel bij een rentestijging behouden blijft en er dan geen liquiditeitsrisico ontstaat.

Aandelenrisico's

Het fonds heeft in 2025 geen gebruik gemaakt van aandelenderivaten. In het kader van het pijngrensbeleid was aankoop van posities in aandelen putopties niet aan de orde.

5.5 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Algemeen

Het fonds belegt met het oog op de lange termijn, ten behoeve van de toekomstige uitkeringen aan aanspraak- en pensioengerechtigden. Het bestuur vult deze verantwoordelijkheid in op basis van risico-rendement-afwegingen in lijn met de doelstellingen van het fonds. Integraal onderdeel van deze verantwoordelijkheid is het rekening houden

met de specifieke risico's en kansen van milieu, sociale en bestuurlijke aspecten, ook wel aangeduid als ESG (Environmental, Social en Governance). Hierbij valt te denken aan drie (soms overlappende) terreinen waarop ESG-overwegingen een rol kunnen spelen in het beleggingsbeleid:

- ESG-factoren hebben een impact op de financiële resultaten en risico's van het fonds. Bepaalde investeringen kunnen vanwege klimaatverandering bijvoorbeeld te risicovol worden om in de beleggingsportefeuille op te nemen. Andere kunnen juist kansen bieden.
- Daarnaast kunnen ESG-factoren een rol spelen bij het managen van niet-financiële risico's zoals het imago van het fonds.
- Ten slotte kunnen deelnemers specifieke voorkeuren hebben op het terrein van ESG, waarbij zij bereid zijn om rendement op te geven (of risico te verhogen) met het doel om een positieve impact op onze leefomgeving te bereiken.

Het fonds heeft het ESG-beleid primair vormgegeven vanuit een risico-rendementsgedachte, de eerste twee bovengenoemde terreinen. Het fonds is echter ook stappen aan het zetten op het derde bovengenoemde terrein. Begin 2023 heeft het fonds een uitvraag onder de deelnemers gehouden, mede om hierover een beeld te vormen. Het ESG-beleid is tot stand gekomen op basis van al deze elementen.

Verder heeft het bij de huidige invulling van het ESG-beleid een rol gespeeld dat de wereld van ESG-management, wet- en regelgeving, de beschikbaarheid van goede meetdata en beleggingsproducten continu in ontwikkeling zijn. Het fonds wil hierbij weloverwogen te werk gaan met het ons toevertrouwd vermogen. Dit houdt in dat we stap voor stap willen leren en verbeteren en met de markt meegroeien wat betreft ESG-inrichting van de portfolio. Hierbij houden we ook rekening met de belasting en kosten voor het bestuursbureau. Dit houdt in dat het fonds met het ESG-beleid niet voorop loopt, maar met de markt meebeweegt.

Onder de Overige gegevens in dit jaarverslag is de bijlage Annex IV opgenomen waarin informatie staat over de E/S kenmerken.

ESG-wensen van de deelnemers

Begin 2023 heeft het fonds een deelnemersonderzoek gedaan naar de houding van de deelnemers ten opzichte van maatschappelijk verantwoord beleggen. Ruim één derde van de actieven en één derde van de gepensioneerden hebben hierop gereageerd. Het bleek dat de meningen over maatschappelijk verantwoord beleggen uiteenlopen. Sommige deelnemers vinden dat het fonds verantwoord moet beleggen, ook als dat minder rendement oplevert. Anderen vinden dat maatschappelijk verantwoord beleggen niet ten koste mag gaan van een positieve uitkomst.

Over het algemeen vinden deelnemers het belangrijker om goed gedrag aan te moedigen, dan om slecht gedrag te vermijden. Niet iedereen wil investeren in fossiele energie. Maar als er toch in fossiele energie wordt belegd, dan geven deelnemers regelmatig aan dat ze willen dat het geld gaat naar bedrijven die laten zien dat ze goede stappen zetten in de energietransitie.

ESG-uitgangspunten

Het fonds heeft in 2022 ter voorbereiding op de her-uitbesteding van de aandelenportefeuille een aantal ESG-gerelateerde overtuigingen vastgelegd. Deze zijn als volgt:

- Het fonds geeft actief invulling aan de maatschappelijke rol die het als institutionele belegger kan spelen via het ESG-beleid. Het ESG-beleid past bij de deelnemerspreferenties en maatschappelijke eisen, waarbij het fonds streeft naar een positieve maatschappelijke impact, binnen de risico-rendementskaders van het beleggingsbeleid.
- Het fonds is ervan overtuigd dat ESG-integratie (meewegen van duurzaamheidskenmerken) op lange termijn leidt tot een verbetering van het risico-/rendementsprofiel van de beleggingsportefeuille. Bij het toepassen van ESG-integratie in de beleggingsportefeuille kijkt het fonds kritisch naar de kwaliteit van de data en research die hieraan ten grondslag ligt.
- Het fonds vindt dat de inzet van een stem- en engagementbeleid met name effectief zal zijn wanneer dit in collectief verband wordt gedaan. Daarom wenst het voor de beïnvloeding van ondernemingen waarin het belegt, aan te sluiten bij breed gedragen initiatieven van andere institutionele beleggers.
- Bij de selectie van nieuwe beleggingsvormen zijn ESG-aspecten een belangrijk criterium voor het bestuur. Het bestuur geeft duidelijke ESG-kaders mee bij de zoektocht naar nieuwe beleggingsvormen, maar geeft ook andere aspecten, waaronder kosten & rendementsverwachtingen in de besluitvorming een plek.
- Het fonds heeft de overtuiging dat het meegeven van ESG-doelstellingen aan aangestelde managers het ESG-beleid versterkt. Het fonds wenst in relevante delen van de beleggingsportefeuille te sturen op ESG-kenmerken, ter optimalisatie van het risico-/rendementsprofiel van de beleggingsportefeuille. Hierbij richt het bestuur zich primair op verbetering van het brede duurzaamheidsprofiel (milieu, sociaal en governance factoren) en secundair op het terugbrengen van de CO₂-uitstoot.
- Het fonds ziet klimaatverandering als één van de belangrijkste duurzaamheidsthema's voor de beleggingsportefeuille. Het fonds wil echter niet op voorhand CO₂-intensieve sectoren uitsluiten, maar wenst door middel van bovengenoemde manieren van stimulering – door belegd te blijven – een bijdrage te leveren aan de transitie naar een CO₂-arme maatschappij.

Op basis van het bovenstaande heeft het bestuur de volgende beleidselementen gedefinieerd:

- Niet vooroplopen, maar zeker ook niet achteraan.
- Stap voor stap de portefeuille blijven verbeteren. Focus eerst op elementen die meeste impact hebben en focus in eerste instantie op financiële en niet-financiële ESG-risico's. Het fonds wil hierbij gebruikmaken van de instrumenten insluiten, uitsluiten en – indien relevant – stemmen.
- Slechts zeer beperkt actief kosten maken om met een positieve impact de leefomgeving te beïnvloeden. Dus ook beperkt gebruikmaken van het instrument engagement. In collectief verband is dit instrument het meest effectief. Daarom bij eventuele beïnvloeding van ondernemingen waarin het belegt aansluiten bij initiatieven van andere institutionele beleggers.
- Het fonds classificeert de pensioenregeling als een pensioenproduct conform artikel 8 van de SFDR. Artikel 8 van de SFDR houdt in dat het fonds duurzaamheidskenmerken bevordert zonder strikte duurzame doelstelling. Het fonds wil zich nog niet committeren aan artikel 4 van de SFDR, vanwege de onzekere omvang en impact van rapportageverplichtingen. Artikel 4 SFDR verplicht financiële marktpartijen om openbaar te maken of en hoe zij de “ongunstigste effecten op duurzaamheid” (PAI's) van hun beleggingen meenemen in hun beleid, of – als zij dit niet doen – uit te leggen waarom niet.
- Het fonds vindt het belangrijk dat de externe vermogensbeheerders de algemene duurzaamheidsprincipes onderschrijven. Dit betreft de algemene duurzaamheidsprincipes van UNPRI (United Nations Principles for Responsible Investment), UN Global Compact, OESO-richtlijnen en UNGP's (UN Guiding Principles).

- Het fonds deelt de OESO-richtlijnen en leeft de UNGP's na, zoals beschreven in het IMVB-convenant (Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen), "brede spoor" variant van de Pensioenfederatie, maar wil zich nog niet committeren vanwege onzekere omvang en impact van rapportageverplichtingen.
- Om dit te bewerkstelligen neemt het fonds maatregelen om ervoor te zorgen dat externe dienstverleners dit beleid toepassen. Deze maatregelen hebben betrekking op de uitbesteding zelf, de monitoring van de uitbestede werkzaamheden en op de rapportages van de externe dienstverleners.
- Bij (her-)uitbestedingen zullen ESG-elementen een centrale plaats krijgen, waarbij specifieke doelstellingen zullen worden geformuleerd in de search.
- Het fonds zal in investmentcases per beleggingscategorie beschrijven welke ESG-risico's het fonds ziet en welke ESG-elementen zijn opgenomen. ESG is expliciet opgenomen als één van de zeven investmentbeliefs.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten is de invulling van het beleid per beleggingscategorie als volgt uitgewerkt.

Aandelen

Wat betreft de aandelenbeleggingen belegt het fonds in een separaat aandelenmandaat, beheerd door State Street. Het fonds belegt conform een voor het fonds op maat gemaakte MSCI All Country World Index Climate Transition Benchmark met een ESG+20% uplift en uitsluitingen. Het fonds streeft een CO₂-uitstoot na van de bedrijven waarin het belegt van -30% ten opzichte van de reguliere ACWI benchmark. Verder streeft het fonds via de Climate Transition Benchmark een jaar-op-jaar daling van de CO₂ uitstoot van -7% na. Dit alles gebaseerd op insluitingen van de op dit gebied beter presterende bedrijven met relatief hoge scores op het gebied van ESG. Het fonds kijkt hierbij naar de ESG-score van MSCI. MSCI beoordeelt bedrijven op basis van hun beleid en prestaties op het gebied van ESG-factoren. Het fonds streeft een 20% hogere ESG-score dan de grijze MSCI-aandelenwereldindex na. Het fonds heeft de benchmark door MSCI volledig op maat laten maken door het toepassen van extra uitsluitingen. Dit op basis van het uitsluitingsbeleid van het fonds. Ten slotte stemt het fonds in de aandeelhoudersvergaderingen van de aandelen waarin het belegt in lijn met het ESG- beleid.

Vastrentende waarden

Bij de vastrentende waarden geldt dat bij de beleggingen in kredietobligaties sinds 2013 gebruik wordt gemaakt van een apart obligatiefonds waarin zaken zoals controversiële wapens en kinderarbeid zijn uitgesloten. Bij de belegging in staats(gerelateerde) obligaties wordt een ESG landenlijst gehanteerd. Indien dit economisch opportuun is, belegt het fonds ook in staatsobligaties met een ESG-karakter. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen:

- Green bonds: de opbrengsten worden uitsluitend gebruikt om groene projecten met een positieve bijdrage aan het milieu te financieren, zoals bijvoorbeeld investeringen in duurzame energie;
- Social Bonds: de opbrengsten worden uitsluitend gebruikt om sociale projecten met een positieve bijdragen aan de gemeenschap, zoals investeringen in de aanbouw van woningen voor personen met afstand tot de woningmarkt;
- Blue bonds: de opbrengsten worden uitsluitend gebruikt om water gerelateerde uitdagingen aan te pakken, zoals investeringen om duurzame visserij verder te ontwikkelen;
- Sustainable bonds: de opbrengsten worden gebruikt om projecten te financieren in een combinatie van de bovenstaande categorieën.

Of een obligatie in aanmerking komt voor één van de bovenstaande classificaties wordt bepaald op basis van de EU Taxonomy. Het fonds heeft op 31 december 2025 belegd in 74 Europese staats(gerelateerde) obligaties en covered bonds. De beleggingen in staatsgerelateerde obligaties bestaan voor 17% uit green bonds, voor 1% uit social bonds en voor 5% uit sustainable bonds.

Via de hypotheekportefeuille moedigt het fonds verduurzaming van woningen aan door de mogelijkheid te bieden om energiebesparende maatregelen tot 6% boven de maximale hypotheek mee te financieren. Op 31 december 2025 behoort 29% van de woningen gefinancierd door de door ons verstrekte hypotheek tot de 22% meest energiezuinige woningen van Nederland met energielabel A en beter. Voor vastrentende waarden is stembeleid en stemgedrag niet van toepassing.

Grondstoffen

De belegging in grondstoffen vindt plaats via derivaten gerelateerd aan de goederentermijnmarkten. Ook hier is stembeleid niet van toepassing.

Vastgoed

De vastgoedbeleggingen worden gehouden in beursgenoteerde- en in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen. Van deze laatste categorie worden de aandeelhoudersvergaderingen actief bezocht door adviseur Finance Ideas. Door middel van dit 'actief aandeelhouderschap' worden fondsbeheerders uitgedaagd om, voor zover dat nog niet aanwezig is, te komen tot een scherp gedefinieerd duurzaamheidsbeleid en deel te nemen aan GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark). GRESB is een onafhankelijke wetenschappelijke benchmark die het duurzaamheidsbeleid van vastgoedfondsen en –portefeuilles wereldwijd beoordeelt. Het fonds vindt een goede score op deze benchmark belangrijk. De vier vastgoedfondsen behaalden afgelopen jaar de volgende scores (max. 100).

1. Altera Residential Fund: 93
2. Amvest Living and Care Fund: 93
3. Achmea Residential Fund: 92
4. CBRE Dutch Residential Fund: 91

De GRESB benchmark per eind 2025 bedraagt 87.

DWS beheert het beursgenoteerd vastgoed. Het fonds heeft met DWS afspraken gemaakt over stembeleid en stemgedrag zodat DWS in lijn stemt met het beleid van het fonds.

Het fonds heeft in 2025 het ESG-beleid herijkt. Het herijkte ESG-beleid van het fonds heeft drie kernprincipes: dubbele materialiteit (rekening houden met impact van bedrijven op hun omgeving en met de impact van de omgeving op de bedrijven), sociaal fundament en planetaire grenzen, en transitiegericht beleggen. Deze principes vormen het beoordelingskader voor alle beleggingsbeslissingen en worden toegepast op basis van een integrale afweging van risico's, kansen en maatschappelijke impact. Het herijkte ESG-beleid past bij deelnemerspreferenties en maatschappelijke eisen. De implementatie van het herijkte beleid vindt in 2026 plaats.

6.1 Pensioencommunicatie

Website

De website van het fonds bevat zowel algemene informatie als op deelnemersgroepen afgestemde informatie. De teksten op de website zijn zoveel mogelijk geschreven in begrijpelijke taal. Ook is er een woordenlijst beschikbaar om pensioentermen uit te leggen, ook specifiek voor de nieuwe Wtp-pensioenregeling. Verder is er een pagina op de website voor berichten over het nieuwe pensioen dat naar verwachting per 1 januari 2027 ingaat. In 2025 hebben we deze pagina verder uitgebreid. Tijdens het jaar zijn er nieuwsberichten geplaatst op de website. Onder andere over de wijzigingen van de dekkingsgraad, de verhoging van de renteafdekking, het indienen van het implementatieplan, de indexatie per 1 januari 2026 en nieuwsberichten over de workshops pensioen en de pensioenplanner.

Uniform Pensioenoverzicht (UPO)

Het UPO voor actieve deelnemers is in september 2025 verzonden. Het pensioenoverzicht is gebaseerd op de standen per 31 december 2024 en op de pensioenregeling die op 1 januari 2025 gold. De actieve deelnemers van het fonds die de voorkeur hebben voor digitale communicatie, hebben hun UPO digitaal ontvangen.

De gepensioneerden hebben in oktober 2025 hun pensioenoverzicht ontvangen. Hierin staat hoeveel pensioen een gepensioneerde krijgt en hoeveel een eventuele partner krijgt bij overlijden van de pensioengerechtigde. Naast het pensioenoverzicht krijgen gepensioneerden ook een jaaropgave en specificatie van hun pensioenuitkering. Deze wordt ieder jaar in januari verzonden.

Wtp-magazine

In november 2025 ontvingen alle deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden een Wtp-magazine van het fonds. Met deze speciale uitgave informeerden wij onze achterban op een toegankelijke manier over het nieuwe pensioen en de route daarnaartoe. In het magazine lieten wij zien wat het nieuwe pensioen betekent, welke keuzes zijn gemaakt en wat deelnemers de komende periode van ons mogen verwachten. Met deze papieren uitgave wilden wij alle deelnemers bereiken en hen op een toegankelijke manier meenemen in deze belangrijke verandering van hun pensioen.

Digitale en gedrukte nieuwsbrief

In 2025 heeft het fonds in juni en november een nieuwsbrief aan alle deelnemers verzonden. Ook de nieuwsbrieven zijn gesegmenteerd naar actieve deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden, zodat elke doelgroep zoveel mogelijk relevante informatie ontvangt. De nieuwsbrieven zijn digitaal verstuurd als er een e-mailadres bekend is. De deelnemers waarvan het e-mailadres niet bekend is, hebben de nieuwsbrieven per post ontvangen. In de nieuwsbrieven plaatst het fonds meestal een interview en speelt het fonds in op pensioenvraagstukken, de pensioenregeling en de relevante ontwikkelingen. Alle nieuwsbrieven zijn ook via de website te bekijken. De nieuwsbrief van november 2025 stond volledig in het teken van het 60-jarig bestaan van het fonds. Het fonds wilde deze gelegenheid graag gebruiken om het fonds op een positieve wijze onder de aandacht van deelnemers te brengen.

Workshops

De pensioenplanner is voor actieve en gewezen deelnemers een gemakkelijk en overzichtelijk hulpmiddel om inzicht te krijgen in hun pensioen. Met de pensioenplanner kunnen zij diverse pensioenberekeningen maken en de financiële gevolgen van verschillende keuzes bij pensionering in beeld brengen. In 2025 zijn er – verdeeld over het voor- en het najaar – 14 workshops over pensioen georganiseerd waaraan 183 (actieve en gewezen) deelnemers hebben deelgenomen. In de workshops is algemene informatie over pensioen en een uitleg over het nieuwe pensioen gegeven. Ook is uitleg gegeven over de keuzes die bij pensionering mogelijk zijn. Daarna is de gelegenheid geboden om onder begeleiding aan de slag te gaan met de individuele berekeningen in de pensioenplanner. De deelnemers beoordelen de workshops positief. Het fonds blijft daarom deze workshops aanbieden.

Deelnemersonderzoek

In september van 2024 is een deelnemersonderzoek uitgevoerd over de kennis over het nieuwe pensioen en de communicatie van het fonds. In het najaar van 2026 wordt een vervolgonderzoek uitgevoerd.

Communicatiebeleidsplan 2025-2026 en communicatieplan Wtp

In 2025 is onze communicatie uitgevoerd op basis van het Communicatiebeleidsplan 2025–2026 en het Communicatieplan Wtp. Deze plannen vormden het kader voor zowel de reguliere pensioencommunicatie als de communicatie over de overgang naar het nieuwe pensioen. Centraal daarin staat het versterken van vertrouwen, het vergroten van pensioenbewustzijn en het bieden van duidelijke en toegankelijke informatie. Voor de Wtp-communicatie ligt de nadruk op het tijdig, evenwichtig en begrijpelijk informeren van deelnemers over de veranderingen en de betekenis daarvan voor hun persoonlijke pensioen, met als doel deelnemers stap voor stap mee te nemen en waar nodig te activeren.

6.2 Pensioenregeling en uitvoeringsovereenkomsten

6.2.1 (Voorgaande) pensioenregelingen

Het fonds voert de pensioenregelingen uit voor het personeel van Gasunie en van de aangesloten onderneming GasTerra. Hierin zijn ouderdomspensioen, partnerpensioen, wezenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen geregeld.

In 2025 hebben de actieve deelnemers pensioen opgebouwd volgens het Pensioenreglement 2013, geldend vanaf 1 januari 2022 tot het moment van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel (gepland op 1 januari 2027). De pensioenrichtleeftijd is 68 jaar. Het betreft een voorwaardelijke middelloonregeling met CDC-financiering. Kenmerkend voor de CDC-regeling is dat de werkgever een vaste premie afdraagt aan het fonds. De pensioenopbouw is beperkt tot een pensioengevend salaris van maximaal € 137.800 (2025), het opbouwpercentage is 1,875% van de pensioengrondslag en de franchise is gelijkgesteld aan de fiscaal minimale franchise. Sinds 2015 komen gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers met een uitkering op basis van de WIA ook in aanmerking voor een gedeeltelijk arbeidsongeschiktheidspensioen.

De premie voor de pensioenregeling bedraagt 27,6% van het pensioengevend jaarsalaris. Hiervan wordt 2,45% van de pensioengrondslag door de deelnemers bijgedragen. Daarnaast is er een aanvullende deelnemersbijdrage van 6% boven het grensbedrag van € 122.973 (2025). Er geldt een voorwaardelijke toeslagverlening en de jaarlijkse pensioenopbouw is aan voorwaarden verbonden. Indien per peildatum (31 december van het voorgaande jaar) de beleidsdekkingsgraad hoger is dan het VEV-niveau vindt geen verlaging van het opbouwpercentage plaats. Indien

de beleidsdekkingsgraad lager is en indien het verwachte M1-effect voor het jaar negatiever is dan -0,6% wordt het opbouwpercentage zodanig verlaagd dat het verwachte M1-effect -0,6% zal zijn. Met andere woorden, de pensioenopbouw mag niet voor meer dan 0,6% uit het eigen vermogen van het fonds gefinancierd worden.

Daarnaast voert het fonds een aantal voorgaande regelingen uit die geen actieve deelnemers meer kennen.

Dit zijn de volgende pensioenregelingen:

- Pensioenreglement 1991 voor deelnemers geboren vóór 1 juli 1937.
- Pensioenreglementen 1994 voor deelnemers die na 30 juni 1937 en vóór 1 januari 1950 zijn geboren en tevens in dienst zijn gekomen vóór 1 januari 2006. Dit betreft het Pensioenreglement 1994, Overgangsbepalingen 1994 en het Reglement Regeling Vervroegd Uittreden.
- Pensioenreglement 2006 voor deelnemers die op of na 1 januari 1950 zijn geboren, dan wel voor deelnemers die na 31 december 2005 in dienst zijn gekomen. Voor werknemers van Gasunie is de opbouw in dit pensioenreglement per 30 juni 2013 beëindigd. Voor werknemers van GasTerra is dit per 31 december 2013 het geval.
- Pensioenreglement 2010 voor werknemers die op of na 1 juli 2010 zijn toegetreden tot de Raad van Bestuur van Gasunie. De opbouw in dit pensioenreglement is per 30 juni 2013 beëindigd.

6.2.2 Uitvoeringsovereenkomsten

Uitvoeringsovereenkomst: Gasunie

De uitvoeringsovereenkomst voor de periode 2022 tot en met 2026 is op 24 maart 2022 gesloten en met terugwerkende kracht per 1 januari 2022 in werking getreden. Op 22 maart 2023 is er een addendum aan deze uitvoeringsovereenkomst toegevoegd en met terugwerkende kracht per 1 januari 2023 in werking getreden. In dit addendum is de wijziging van de premie voor de uitvoeringskosten en de risicopremie voor arbeidsongeschiktheid over het jaarsalaris boven het gemaximeerd pensioengevend jaarsalaris vastgelegd.

Uitvoeringsovereenkomst: GasTerra

De uitvoeringsovereenkomst voor de periode 2022 tot en met 2026 is op 24 maart 2022 gesloten en met terugwerkende kracht per 1 januari 2022 in werking getreden. Op 22 maart 2023 is er een addendum aan deze uitvoeringsovereenkomst toegevoegd en met terugwerkende kracht per 1 januari 2023 in werking getreden. In dit addendum is de wijziging van de premie voor de uitvoeringskosten en de risicopremie voor arbeidsongeschiktheid over het jaarsalaris boven het gemaximeerd pensioengevend jaarsalaris vastgelegd.

6.3 Pensioenadministratie

Deelnemersvragen

In 2025 zijn er 2.261 vragen gesteld aan het pensioenfonds (2024: 2.237). Deelnemers stelden in 2025 vooral vragen over waardeoverdrachten, uitkeren pensioen, toekennen ouderdomspensioen, bruto-netto overzichten en jaaropgaves.

Klachten

Het fonds heeft conform de Gedragslijn Goed omgaan met klachten een klachtenbeleid en een klachtenreglement. In 2025 is de 3-meting van de Gedragslijn uitgevoerd. Het fonds is tevreden met de uitkomsten van de 3-meting waaruit blijkt dat het fonds voldoet aan de kerncompetenties die in de gedragslijn worden genoemd: ontvankelijk, klantgevoelig en lerend.

In 2025 heeft het pensioenfonds 14 klachten van deelnemers ontvangen (2024: 15). In de onderstaande tabel is een overzicht van de afgehandelde klachten opgenomen.

Van de klachten zijn 12 klachten naar tevredenheid afgehandeld. Van de 2 resterende klachten is onbekend hoe de klachtafhandeling werd ervaren. Geen van de genoemde klachten is geëscaleerd of bij de geschilleninstantie aanhangig gemaakt.

Rubriek gedragslijn	Aantal klachten	Geëscaleerde klachten	Geschillen
Behandelingsduur	1	0	0
Deelnemersportaal	0	0	0
Duurzaamheid	0	0	0
Financiële situatie	0	0	0
Informatieverstrekking	4	0	0
Keuzebegeleiding	0	0	0
Pensioenberekening en -betaling	1	0	0
Registratie werknemersgegevens	0	0	0
Service en klantgerichtheid	4	0	0
Toepassing wet- en regelgeving algemeen	1	0	0
Toepassing wet- en regelgeving invaren transitie	1	0	0
Overig	2	0	0
Totaal	14	0	0

AZL heeft in 2025 de volgende (generieke) verbeterinitiatieven doorgevoerd zoals:

- AZL heeft gedurende het jaar verschillende brieven aangepast om de begrijpelijkheid te verbeteren.
- Om de klanttevredenheid te verhogen, luisteren verschillende afdelingen mee met klantgesprekken bij de klantenservice.
- De nettobedragen in de pensioenplanner zijn bedragen waarop de loonheffingskorting is toegepast. Ter verduidelijking is de tekst 'netto p/m' gewijzigd naar 'netto p/m incl. loonheffingskorting'.
- Wanneer een deelnemer komt te overlijden, wordt het proces voor wezenpensioen opgestart. Er heeft een aanpassing in het proces plaatsgevonden. De uitvraag bij DUO vindt nu 2 keer per maand plaats in plaats van 1 keer.

- Vragen over het arbeidsverleden worden vanaf nu volledig door de backoffice behandeld, mits er een overzicht van dienstverbanden met jaartallen en werkgevers wordt aangeleverd. Deelnemers hoeven bij hun aanvraag geen kopieën van loonstroken of arbeidscontracten meer mee te sturen; de backoffice vraagt hier alleen om als dat in de situatie nodig is.
- Bij overlijden ontvangt de wees een brief over het wezenpensioen. Voorheen werd hierin vermeld dat er mogelijk recht bestaat op een dubbel wezenpensioen wanneer ook de andere ouder is overleden, waarna de wees zelf contact moest opnemen met het pensioenfonds, als beide ouders overleden zijn. Deze werkwijze is aangepast: wanneer vooraf duidelijk is dat beide ouders zijn overleden, wordt de wees proactief geïnformeerd over het recht op dubbel wezenpensioen.
- Bij één van de backoffice-afdelingen is AZL gestart met een pilot klachtenopleiding.

Ook vanuit het fonds zijn verbeterinitiatieven doorgevoerd:

- Het bestuursbureau heeft met AZL besproken hoe de samenwerking tussen het fonds en de klantenservice van AZL nog verder kan worden verbeterd, zodat de klantenservice altijd op de hoogte is van de meest recente informatie en alle uitingen die het fonds heeft gedaan. AZL heeft aangegeven dat de klantenservice standaard op de hoogte wordt gebracht van alle uitingen (zoals nieuwsbrieven, nieuwsberichten, e-mailservices) die het fonds doet. Dit is een enkele keer niet goed gegaan en hier wordt nu beter op gelet.
- Het bestuursbureau heeft met AZL afgesproken dat zodra de klantenservice twijfelt over de beantwoording van een vraag, AZL het bestuursbureau contacteert zodat het bestuursbureau kan ondersteunen bij het formuleren van een antwoord.

Incidenten

In 2025 zijn er 20 operationele incidenten gemeld (zoals bijvoorbeeld het tijdelijk niet beschikbaar zijn van het deelnemersportaal of telefonie door een ICT-storing en overschrijding van een SLA-termijn) en één datalek die betrekking had op één deelnemer. Dit datalek is gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens en is daarmee afgehandeld.

Wet toekomst pensioenen (Wtp)

Op 30 mei 2023 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Wtp. De Wtp trad per 1 juli 2023 in werking. De uiterste termijn waarop pensioenfondsen moeten overstappen naar het nieuwe pensioenstelsel is daarbij verlengd van 1 januari 2027 naar 1 januari 2028.

Door invoering van de Wtp wordt een nieuw pensioenstelsel ingevoerd. Er dient een nieuwe pensioenregeling afgesproken te worden door de sociale partners (werkgever en vakorganisaties). De sociale partners maken daarbij verschillende keuzes, waarvan het pensioenfondsbestuur moet beoordelen of deze keuzes evenwichtig zijn. Een belangrijke keuze is of de bestaande pensioenaanspraken en -rechten overgebracht zullen worden in de nieuwe regeling ('invaren'). Daarbij moet de nieuwe regeling uitvoerbaar, financierbaar en uitlegbaar zijn. Zo ja, dan kan het pensioenfonds de opdracht tot uitvoering van de pensioenregeling aanvaarden. Bij het eindoordeel over de nieuwe pensioenregeling wordt het verantwoordingsorgaan (VO) om advies gevraagd en de Raad van Toezicht (RvT) om goedkeuring. Ook moet goedkeuring (in de vorm van een beschikking dat er geen verbod wordt opgelegd) ontvangen worden van de toezichthouders DNB en AFM.

De sociale partners van Gasunie en GasTerra hebben gekozen voor een solidaire pensioenregeling, waarbij de standaard van invaren wordt gevolgd. Het fonds heeft de nieuwe pensioenregeling in 2025 in detail uitgewerkt, waarbij het fonds heeft gewaakt voor de uitvoerbaarheid van de nieuwe regeling. Deelnemers zijn geïnformeerd over de nieuwe regeling. De beoogde transitiedatum is 1 januari 2027. De benodigde documenten zijn ingediend bij DNB waarmee thans afstemming plaatsvindt.

Wet bedrag ineens

De Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen is vastgesteld en gepubliceerd in het Staatsblad. De onderdelen RVU en verlofsparen zijn inmiddels in werking getreden. Het onderdeel 'bedrag ineens', dat ziet op de mogelijkheid om bij pensionering maximaal 10% van het pensioenkapitaal in één keer op te nemen, is echter herhaaldelijk uitgesteld. Uit recente parlementaire en beleidsinformatie volgt dat verdere behandeling en besluitvorming nog gaande is en dat invoering vóór 2029 onzeker is.

Wet temporisering AOW-leeftijd

In samenhang met de invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) is de Wet temporisering AOW-leeftijd van kracht geworden. Door deze wet stijgt de AOW-leeftijd minder snel dan voorheen het geval was. In de periode van 2024 tot en met 2027 bedraagt de AOW-leeftijd 67 jaar. Vanaf 2025 is de verdere verhoging van de AOW-leeftijd gekoppeld aan de ontwikkeling van de levensverwachting. Bij het vaststellen van de AOW-leeftijd wordt hierbij vijf jaar vooruitgekeken. Op basis hiervan is besloten om de AOW-leeftijd in 2028 te verhogen naar 67 jaar en 3 maanden. In 2025 is daarnaast bekendgemaakt dat de AOW-leeftijd in 2031 ongewijzigd blijft op 67 jaar en 3 maanden.

Analyse van het resultaat

Analyse van het resultaat

In onderstaande tabel is een actuariële analyse van het saldo van baten en lasten opgenomen. Hierbij worden de actuariële uitgangspunten van het fonds vergeleken met de werkelijke actuariële ontwikkelingen over het verslagjaar. De bedragen wijken af van de bedragen in de jaarrekening, die boekhoudkundig zijn bepaald.

Bedragen x € 1.000	2025	2024
Beleggingsopbrengsten	-29.067	182.951
Wijziging rentetermijnstructuur	268.208	-29.060
Premies en koopsommen	7.535	9.492
Waardeoverdrachten	-3.936	-4.379
Kosten	1.127	816
Uitkeringen	34	21
Sterfte	-861	1.162
Arbeidsongeschiktheid	1.001	1.605
Resultaat mutaties	218	500
Wijziging grondslagen	0	3.042
Toeslagverlening	-74.664	-63.238
Incidentele mutaties voorziening	3.143	-2.703
Overige oorzaken	183	122
	172.921	100.331

In 2025 zijn de volgende belangrijke effecten op actuariel resultaat te onderscheiden:

Beleggingen

Onder beleggingsrendementen worden verstaan:

- alle directe en indirecte beleggingsopbrengsten inclusief kosten van het vermogensbeheer;
- de rentelasten over vreemd vermogen, achtergestelde leningen en rekening-courantverhoudingen met andere partijen en ook de benodigde interesttoevoeging aan de technische voorzieningen. Deze laatste post wordt vastgesteld aan de hand van de eerstejaars spot rate uit de door DNB gepubliceerde RTS per jaar eind van het vorige verslagjaar.

Het resultaat op beleggingen in het boekjaar bedraagt € -29.067 duizend. Dit bedrag bestaat uit het behaalde beleggingsresultaat conform jaarverslag (€ 10.261 duizend) en de benodigde interesttoevoeging (€ -39.328 duizend). Het rendement op de beleggingen draagt in 2025 daardoor negatief bij aan de dekkingsgraad.

Wijziging rentetermijnstructuur (RTS)

De wijziging van de rentecurve leidt tot een sterke afname van de voorziening en dus tot een positief resultaat. Het resultaat hiervan bedraagt € 268.208 duizend.

Premie

De toename van de pensioenverplichtingen in het verslagjaar wordt gefinancierd door middel van een doorsneepremie. Voor het jaar 2025 bedraagt het premiepercentage betaald door de werkgever 27,6% (2024: 27,6%) van het gemaximeerde pensioengevend salaris. Deze premie bevat tevens de werknemersbijdrage van 2,45% van de pensioengrondslag. De deelnemersbijdrage boven het grensbedrag van € 122.973 bedraagt 6% (2024: € 118.746). Het resultaat op premie bedraagt € 7.535 duizend.

Waardeoverdrachten

Op de waardeoverdrachten die in het boekjaar zijn afgerond, ontstaat een resultaat. Dat komt omdat de overdrachtswaarde berekend is op de wettelijke waarderingsgrondslagen op het moment van overdracht, terwijl de mutatie in de technische voorzieningen is gebaseerd op de grondslagen van het fonds. In boekjaar 2025 is een negatief resultaat op binnenkomende waardeoverdrachten behaald. Op uitgaande waardeoverdrachten is een positief resultaat behaald. Het totale resultaat op waardeoverdrachten bedraagt € -3.936 duizend.

Kosten

De kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling worden deels gedekt door de bijdrage uit de kostenvoorziening. Jaarlijks valt hieruit 2,5% van de uitgekeerde pensioenbedragen vrij. Daarnaast wordt een deel van de directe kosten gefinancierd uit de pensioenpremie. Uit de pensioenpremie is in 2025 een bedrag van 1,0% van de (parttime) pensioengevende salarissom beschikbaar ter dekking van de directe kosten. In boekjaar 2025 resulteert een positief resultaat van € 1.127 duizend op directe kosten.

Uitkeringen

In 2025 is er een klein resultaat (€ 34 duizend) op uitkeringen behaald. Dit ontstaat onder meer door nabetalingen over eerdere boekjaren en als gevolg van het vrijvallen van niet-opgevraagde pensioenen.

Kanssystemen

Aan het vaststellen van de technische voorzieningen liggen kanssystemen ten grondslag. De belangrijkste zijn sterfte (langleven en kortleven) (€ -861 duizend) en arbeidsongeschiktheid (€ 1.001 duizend).

Wijzigingen grondslagen

In het jaar 2025 zijn geen grondslagwijzigingen geweest.

Toeslagverlening

De aanpassing van de pensioenaanspraken van de (gewezen) deelnemers hangt af van de financiële positie van het fonds. Het bestuur heeft besloten om per 1 januari 2026 een toeslag van 2,9% toe te kennen.

Ook is per 1 januari 2026 is een inhaaltoeslag toegekend ter waarde van 1,5% van de totale technische voorzieningen, waaruit 54,0% van de nog resterende totale gemiste toeslagen kon worden gerepareerd. Het totale resultaat op toeslagverlening is € 74.664 duizend negatief.

Overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen

Naast de wijziging van de TV als gevolg van de gewijzigde grondslagen kan de TV ook door andere redenen een incidentele wijziging ondergaan. In het boekjaar zorgde dit voor een positief resultaat van € 3.143 duizend. Onder deze post worden de wijzigingen van de ziektevoorziening die niet veroorzaakt zijn door een RTS-effect (€ 3.132

duizend) verantwoord. Het resultaat op "correcties" bedraagt € 11 duizend in 2025.

Andere oorzaken

Dit zijn overige actuariële resultaten die ontstaan doordat de feitelijke uitkomsten afwijken van hetgeen actuariael verondersteld is. Deze resultaten zijn niet toe te wijzen aan één van de eerder genoemde categorieën.

Gedempte kostendeekkende premie

Het fonds maakt bij de toetsing van de premie gebruik van de wettelijk toegestane premiedemping. Conform de ABTN wordt de gedempte premie vastgesteld op basis van het verwachte toekomstige rendement van de strategische beleggingsportefeuille, waarbij een wettelijk voorgeschreven afslag voor toeslagen wordt toegepast. Dit verwachte rendement, verminderd met de indexatieafslag, is bepaald volgens de methodiek en maximale parameters van artikel 23a Besluit FTK.

In de volgende tabel is een overzicht van de kostendeekkende premie opgenomen. De kostendeekkende premie voor 2025 is berekend op basis van de rentetermijnstructuur per 31 december 2024. De gedempte kostendeekkende premie is op basis van verwacht rendement vastgesteld.

Bedragen x € 1.000	Kostendeekkende premie	Gedempte premie	Feitelijke premie
Inkoop onvoorwaardelijke opbouw	47.371	22.174	
Risicopremie overlijdensrisico	1.308	884	
Risicopremie arbeidsongeschiktheidsrisico	2.224	2.224	
Opslag voor toekomstige uitvoeringskosten	1.184	554	
Opslag voor directe uitvoeringskosten	2.224	2.224	
Solvabiliteitsopslag	12.449	6.175	
Opslag onvoorwaardelijke onderdelen		10.652	
Ontvangen premie			61.846
Afrekening vorig jaar			0
	66.760	44.887	61.846

Premiedekkingsgraad

De premiedekkingsgraad geeft aan in hoeverre de ontvangen pensioenpremie in een jaar voldoende is om de nieuwe pensioenaanspraken te kunnen financieren. Deze wordt bepaald door de beschikbare premie voor inkoop onvoorwaardelijke onderdelen te delen door de actuariael benodigde premie voor inkoop onvoorwaardelijke onderdelen. De beschikbare premie wordt verminderd met de opslag voor uitvoeringskosten. Bij een premiedekkingsgraad van minder dan 100% is er een tekort en daalt het vermogen van het fonds.

Bedragen x € 1.000

Feitelijk minus opslag uitvoeringskosten:	$61.846 - 2.224 = 59.622$
Actuarieel benodigd:	$39.820 + 1.183 + 1.987 + 996 = 52.087$
Premiedekkingsgraad:	$= 59.622 / 52.087 = 114,5\%$

Vereist eigen vermogen (VEV)

Het VEV is gebaseerd op de risico's die horen bij de verschillende delen van de strategische assetallocatie en is bepaald op 24,2%. Indien het vereist eigen vermogen bepaald zou zijn op basis van de actuele portefeuille ultimo

2025 zou deze uitkomen op 24,7%.

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

De financiële positie van het pensioenfonds is naar de mening van de certificerend actuaris voldoende omdat de beleidsdekkingsgraad ultimo 2025 boven het VEV ligt. Bij het oordeel is bepalend in hoeverre het pensioenfonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, in aanmerking nemend het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria.

Financiële markten

De Verenigde Staten (VS) hebben in april 2025 onrust veroorzaakt op de financiële markten door het aankondigen en invoeren van allerlei (in hoogte steeds wisselende) importheffingen voor vele landen in de wereld. Dit leidde aanvankelijk tot flinke koersbewegingen die later in het jaar weer wegebden. In 2026 vielen de VS Iran rechtstreeks aan op 28 februari 2026. Op die dag begonnen de VS, samen met Israël, grootschalige luchtaanvallen op Iraanse militaire, regerings- en nucleaire doelen. Deze aanvallen markeerden het begin van wat internationaal wordt aangeduid als de Iran oorlog van 2026 of Operation Epic Fury. Olieprijzen stegen scherp direct na de Amerikaanse aanval op Iran, vooral door de vrees voor een meer langdurige verstoring van de olieaanvoer via de Straat van Hormuz, een cruciale doorgang voor wereldwijd olie- en LNG-transport. Een dergelijke verstoring kan wereldwijd leiden tot een toename van de energiekosten en de inflatie en dientengevolge tot een renteverhoging.

Dekkingsgraadbescherming

In het kader van de voorgenomen transitie naar de Wet toekomst pensioenen per 1 januari 2027 heeft het bestuur op 2 december 2025 besloten tijdelijke tactische maatregelen te treffen ter bescherming van de dekkingsgraad. Daartoe zijn expliciete uitgangspunten vastgesteld, die zijn vastgelegd in het beleggingsbeleid en gericht zijn op het beperken van neerwaarts risico bij een veronderstelde gecombineerde marktschok.

Op basis van deze uitgangspunten heeft het pensioenfonds op 8 januari 2026 een transactieorder bij de fiduciair vermogensbeheerder Cardano ingelegd voor het niet lineair afdekken van aandelen- en renterisico, zonder af te wijken van de strategische assetallocatie. Doordat de order in de eerste helft van januari werd uitgevoerd onder relatief rustige marktomstandigheden bleven de daarmee gemoeide kosten ruim binnen het door het bestuur vastgestelde budget.

Het betekent niet dat de dekkingsgraad niet meer kan zakken. Het zorgt ervoor dat zo goed als mogelijk wordt voorkomen dat in extreme scenario's de dekkingsgraad niet onder de minimaal gewenste invaardekkingsgraad van 123,5% zakt. Bij de dekkingsgraad van 123,5% kunnen alle doelen uit het transitieplan gefinancierd worden en resteert een deel van het fondsvermogen om collectief te verdelen.

Toeslagbeleid gewijzigd

Op 29 januari 2026 heeft het bestuur, in aanloop naar de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel, het toeslagbeleid aangepast. In het pensioenreglement (artikel 24) was vastgelegd dat het bestuur toeslagen kan verlenen, welke per 1 januari van het daaropvolgende jaar worden toegekend. Aangezien het fonds per 1 januari 2027 overgaat naar de nieuwe pensioenregeling en toeslagen daarin niet langer bestaan, kunnen toeslagen op grond van het bestaande reglement niet meer per die datum worden toegekend.

De beleidsaanpassing houdt in dat, afhankelijk van de financiële positie van het fonds, een voorwaardelijke toeslag en een inhaaltoeslag kunnen worden toegekend per 31 december 2026. Per 1 januari 2027 wordt vervolgens ingevaren in het nieuwe pensioenstelsel (Wtp) op basis van de technische voorziening inclusief de toeslag over 2026.

Vorbereidingen nieuwe pensioenregeling 2025

Beoordeling implementatieplan door DNB

Het fonds beoogt met ingang van 1 januari 2027 over te gaan naar een nieuwe pensioenregeling in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Hierbij zullen de bestaande pensioenen worden ingevaren in de nieuwe regeling. Het jaar 2026 zal met name in het teken staan van de beoordeling door DNB van de door het fonds ingeleverde implementatieplan en de bijbehorende onderbouwingen. Belangrijke aspecten die zijn onderbouwd betreffen het beheerst en integer kunnen uitvoeren van de nieuwe pensioenregeling, de borging van de datakwaliteit, de evenwichtigheidsafweging en -onderbouwing ten aanzien van het invaren, de risicohouding, het beleggingsbeleid en het communicatieplan.

Implementatiefase Wtp-transitie

Naast de beoordeling door DNB werkt het fonds in 2026 verder aan de implementatie van de nieuwe pensioenregeling. Hiervoor heeft het fonds in oktober 2025 het project 'implementatiefase Wtp-transitie' opgestart. Door middel van een gestructureerde en projectmatige aanpak beoogt het fonds alle onderdelen die noodzakelijk zijn voor de implementatie tijdig en gefundeerd af te ronden. De belangrijkste onderdelen van deze implementatiefase zijn de technische en operationele implementatie van de nieuwe regeling, het opstellen of aanpassen van beleidsdocumenten van het fonds om te borgen dat deze aansluiten bij de nieuwe situatie per 1 januari 2027, verzorgen van passende deelnemerscommunicatie om deelnemers voor te bereiden op de nieuwe regeling, activiteiten om het fonds voor te bereiden op de periode na de transitie en tot slot de werkzaamheden die volgen uit de hiervoor beschreven beoordeling van DNB.

Go- / no-go criteria

Onderdeel van het implementatieplan van het fonds zijn de zogeheten go-/no-go momenten en bijbehorende criteria. In 2026 monitort het fonds periodiek de ontwikkeling van deze criteria. Hiermee kan het fonds eventuele issues die de transitie per 1 januari 2027 kunnen belemmeren tijdig signaleren. Het fonds beoogt hiermee tijdig noodzakelijke oplossingen te kunnen bewerkstelligen.

Monitoring uitbestedingspartijen

Het bestuur blijft ook in 2026 de ontwikkelingen en de risico's bij uitbestedingspartijen monitoren. De ontwikkelingen op het gebied van de IT-vernieuwing bij AZL worden nauwlettend gevolgd en waar nodig zoekt het fonds hierover contact met AZL. Ook met de andere uitbestedingspartijen zal regelmatig worden overlegd over de gang van zaken.

Groningen, 18 juni 2026

A.J. (Adriaan) den Herder (voorzitter)

A.J. (Ale Jan) Algra

B.K. (Britta) van Boven

D. (Dick) van den Brand

J.S. (Johan) Douma (secretaris)

J. (Joost) Hooghiem

A.C.M. (Sandra) Melman

Inleiding

Dit verslag betreft het jaar 2025 en hiermee doet de Raad van Toezicht (RvT) verslag van de invulling door alle betrokkenen bij pensioenfonds Gasunie van 'Goed Pensioenfondsbestuur'.

Taak en werkwijze Raad van Toezicht

De RvT heeft op grond van de Pensioenwet tot taak het houden van toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds, met daarbij aandacht voor adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging.

De RvT wil zijn toezichtstaak zodanig uitvoeren dat het bijdraagt aan een effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds. Daarbij is het de intentie om invulling te geven aan een brede taakopvatting met een kritische en onafhankelijke blik, gericht op de implementatie van de strategische doelstellingen van het fonds en het behouden, en waar nodig verbeteren, van de voorwaarden waaronder de gehele fondsorganisatie haar werkzaamheden ten behoeve van de deelnemers kan volbrengen.

Gedurende 2025 nam de RvT (of een van haar leden) deel aan ca. 20 bijeenkomsten met diverse fondsorganen.

Samenvattend oordeel

De RvT heeft het functioneren van het bestuur van het fonds gedurende 2025 gevolgd en beoordeeld. De RvT stelt vast dat het beleid van het bestuur zorgvuldig tot stand is gekomen en uitgevoerd, en dat daarmee het bestuur, naar het oordeel van de RvT, gedurende 2025, 'in control' was, en de continuïteit van het fonds in voldoende mate heeft geborgd. Het fonds betreft de evenwichtige belangenafweging in meer dan voldoende mate bij haar besluitvormingstrajecten en beschikt over een adequate risicobeheersing.

Observaties van de Raad van Toezicht

1 Goed zorgen voor het pensioen van belanghebbenden,

start vanuit het gekozen bestuursmodel met een gedegen governance en beleid op basis van de belangen van de deelnemers waarover helder gecommuniceerd wordt.

Het functioneren van de governance

Het fonds hanteert het paritair bestuursmodel en de governance is conform wet- en regelgeving ingericht. Beleidsbepaling en besluitvorming geschieden door het bestuur, na voorbereiding door een van de commissies (PCC, RCC, BAC). Uitvoering en coördinatie van het beleid is belegd bij het bestuursbureau, alsmede de uitbestedingspartijen. Verantwoording over het gevoerde beleid, en toezicht daarop geschied aan het verantwoordingsorgaan, respectievelijk door de RvT. Jaarlijks toetst het fonds de naleving van de Code Pensioenfondsen; eventuele non-compliance wordt toegelicht in het jaarverslag.

Beleid van het bestuur

Het bestuur pakt zijn taken professioneel op en beziet jaarlijks of de fondsdoelstellingen en de strategische koers nog adequaat gerealiseerd worden, dan wel bijstelling behoeven. Het bestuur betreft hierbij nadrukkelijk de belangen van de deelnemers, deze worden periodiek uitgevraagd (risicopreferentieonderzoek, enquêtes).

Communicatie

Het fonds communiceert frequent en planmatig met zijn deelnemers door middel van een scala aan uitingen. Belangrijke fondsdocumenten zijn openbaar (website) en voor grote thema's worden aanvullende, gerichte, communicatie-acties ondernomen.

2 Goed besturen,

is teamwork en geschiedt door een transparante, deskundig bemenste organisatie op basis van een vastgelegde taakverdeling.

Bestuur

Het bestuur initieert nieuw beleid, en besluit na voorbereiding in een van de commissies, op basis van gedocumenteerd onderzoek, en in notulen vastgelegde overwegingen door het gehele bestuur, met aandacht voor evenwichtige belangenbehartiging en risicomanagement.

Op 15 september is een belangrijke mijlpaal in de Wtp-transitie bereikt en kon, na een positief advies van het VO en de goedkeuring van de RvT, het invaarbesluit worden vastgesteld, ter indiening bij DNB.

Naar aanleiding van het aanvaarden van een functie buiten N.V. Nederlandse Gasunie door de voorzitter van het bestuur, J. Hooghiem, is A. den Herder benoemd tot voorzitter. Door het vertrek van de heer Van Koten is er een vacature in het bestuur namens de werkgever.

Pensioen- en Communicatiecommissie

Het pensioenbeleid, de uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie met de deelnemers, vormen het reguliere domein van de Pensioen- en Communicatiecommissie. De commissie wordt inhoudelijk ondersteund door het bestuursbureau.

De PCC kwam in 2025 zesmaal bijeen. De PCC werkt met een jaarplan voor het reguliere 'onderhoud' van beleidsdocumenten. Deze planning werd volledig afgewerkt. Diverse beleidsdocumenten werden geactualiseerd en/of voorzien van actuele parameters.

Daarnaast werd een belangrijk deel van de werkzaamheden van de PCC bepaald door de aanstaande Wtp-transitie. Belangrijk voorbereidend werk in het kader van de Wtp-transitie werd gedaan in de dossiers 'communicatie(-plan)' en 'keuzebegeleidingsbeleid'. De communicatie naar de deelnemers over de komende veranderingen in hun pensioen was veelvormig en intensief, bestaande uit (o.a.) workshops, online vragenuren, op de website van het fonds, nieuwsbrieven en een 'Wtp-magazine'. In het najaar is het communicatieplan ingediend bij aan de Autoriteit Financiële Markten. Met de vaststelling en indiening van het invaarbesluit breekt er een nieuwe fase aan in de Wtp-transitie. Vooreerst dienen nog een aantal aanvullende vragen van DNB beantwoord te worden alvorens definitieve goedkeuring door DNB kan worden verleend. Inmiddels is gestart met de uitwerking van het zeer omvangrijke 'werkplan implementatie Wtp-transitie'. Vele tientallen 'producten' moeten worden gedetailleerd en t.z.t. worden geïmplementeerd.

In het najaar werden het pensioenreglement en de ABTN aangepast, en vond met de vaststelling van een statutenwijziging van de stichting de afronding plaats van een intensieve discussie omtrent de vormgeving van de bescherming van pensioenfonds functionarissen tegen eventuele aansprakelijkheidsstelling door derden.

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie wordt inhoudelijk ondersteund door het bestuursbureau en aangevuld met twee ervaren externe deskundigen. Dit maakt een brede en goed gefundeerde gedachtewisseling mogelijk, waarin beleggingen, beleggingsrisico's en financieel beheer vanuit verschillende perspectieven zorgvuldig worden beoordeeld. Deze werkwijze draagt bij aan de kwaliteit van de adviezen en de onderliggende argumentatie, en ondersteunt een zorgvuldige besluitvorming door het bestuur. Het fonds hanteert daarbij een duidelijke beleggingscyclus die aantoonbaar aansluit op de vastgestelde risicohouding. De RvT is tevreden over de wijze waarop de informatie wordt gepresenteerd en besproken, en over het hoge niveau van de voorbereiding van de stukken. De overgang naar een nieuwe voorzitter van de Beleggingsadviescommissie is zorgvuldig voorbereid en soepel verlopen.

Net als in het voorgaande jaar stond ook in 2025 de voorbereiding op de overgang naar de Wtp centraal. Hieraan is, samen met externe partijen, zowel in reguliere als in specifieke vergaderingen (8x) veel tijd en aandacht besteed. In de eerste helft van 2025 is het vermogensbeheertransitieplan verder uitgewerkt en verdiept, met daarbij expliciete aandacht voor de bescherming van de dekkingsgraad richting het moment van invaren.

Naast deze transitithema's zijn ook de reguliere onderwerpen behandeld, waaronder de jaarlijkse zelfevaluatie. Tevens is gestart met de selectie van een nieuwe externe vermogensbeheerder voor investment grade credits en high yield credits en is het liquiditeitsbeleid aangescherpt. Tot slot is het ESG beleid herijkt; de ESG-stuurgroep heeft in samenwerking met Cardano verschillende workshops gehouden waarbij het bestuur aanwezig was.

De countervailing power in het bestuur en de discussies naar aanleiding van de inbreng van de BAC in het bestuur zijn goed.

Risk- en Compliancecommissie

Door de verschillende wisselingen in het bestuur, is de rolverdeling in de RCC in het verslagjaar gewijzigd. De voorzitter van de RCC is voorzitter van het bestuur geworden en is daarom afgetreden als voorzitter van de RCC, hij bleef wel lid van de RCC. Het andere bestuurslid in de RCC is als nieuwe RCC-voorzitter benoemd. De RCC wordt inhoudelijk ondersteund door het bestuursbureau en de sleutelfunctiehouder risicobeheer is vrijwel bij alle vergaderingen van de RCC aanwezig. Deze laatste heeft ook overleg met de andere sleutelfunctiehouders. Dat brengt coördinatie in het risicobeheer van het fonds.

Er wordt op kwartaalbasis aan het bestuur gerapporteerd over de financiële en niet-financiële risico's en kenbaar gemaakt of en zo ja welke acties nodig zijn om binnen de risicobereidheid van het fonds te blijven.

Het denken vanuit een integraal risicomanagementbeleid krijgt steeds meer aandacht binnen het fonds en komt op een steeds hoger niveau. Het aantrekken van de externe sleutelfunctiehouder risicobeheer in 2024 is daarbij van essentieel belang geweest. Een aandachtspunt is wel dat het verschil tussen een eerstelijns risico-opinie en een tweedelijns risico-opinie mogelijk vervaagd.

In het verslagjaar is ook door de RCC veel tijd en aandacht besteed aan de Wtp. Vooral datakwaliteit heeft veel op de agenda gestaan. Daarnaast zijn, als gevolg van de eigen bevindingen van het fonds, de risico's van de verschillende uitbestedingsrelaties onder de loep genomen. Ook de risico's van een mogelijke carve-out na het invaren hebben aandacht gekregen. Het organiseren van een jaarlijkse risicomanagementdag voor alle bestuursleden hoort ook tot de werkzaamheden van de RCC. Ook dit vergroot het risico denken binnen het bestuur.

De RCC stelt jaarlijks een jaarplan op dat in het verslagjaar redelijk uitdagend was ondanks dat de werkzaamheden voor de Wtp bewust niet in dit jaarplan meegenomen waren; de werkzaamheden voor de Wtp die onder de verantwoordelijkheid van de RCC vielen, waren onderdeel van een separaat Wtp-projectplan. Het jaarplan is op een aantal onderdelen niet volledig uitgevoerd. Dit is een gevolg van de vele werkzaamheden in het kader van de Wtp voor de RCC. Het in het jaarplan bijhouden van alle RCC-werkzaamheden en hiermee regelmatig monitoren van wat is gerealiseerd en wat niet inclusief de oorzaak ziet de RvT als een aandachtspunt.

Naast risicobeheer is ook het compliant zijn met wet- en regelgeving ondergebracht bij de RCC. De functie van complianceofficer is uitbesteed. Deze functionaris is in het verslagjaar wel aanwezig geweest bij het sleutelfunctiehoudersoverleg en bij de risicomanagementdag maar niet bij de reguliere vergaderingen van de RCC. Dat laatste zou overwogen kunnen worden, gezien de werkzaamheden die hij voor het fonds en specifiek in opdracht van de RCC verricht.

Het algemeen oordeel over het risicobeheer is, met inachtneming van bovengenoemde aandachtspunten, positief.

3 Effectief intern toezichthouden en controle uitoefenen,

maken integraal deel uit van de processen binnen het fonds, eigenstandige signalering verhoogd de kwaliteit van het (gevoerde) beleid.

Sleutelfunctiehouders

De drie sleutelfuncties zijn ingericht en werken volgens afgestemde (meerjaren)plannen en rapporteren periodiek. Waar de actualiteit dat vraagt signaleren de sleutelfunctiehouders (SFH's) dit en brengen hun bevindingen onder de aandacht van de relevante fondsorganen. Periodieke afstemming vindt tussen de SFH's plaats via het SFH-overleg; deze afstemming is geïnstitutionaliseerd en er vond vijf keer overleg plaats in het boekjaar, hetgeen de efficiency van hun werkzaamheden, met name in het Wtp-traject, ten goede komt.

Compliance

Het fonds voldoet aan wet- en regelgeving. Hierop wordt toegezien door een externe complianceofficer, die jaarlijks aan het bestuur rapporteert.

Intern toezicht

De werkwijze van de RvT is hierboven toegelicht. Naast de gebruikelijke aandacht voor de reguliere bestuursagenda (bestuur en commissies) en verantwoording (VO) nam in 2025, vanwege het Wtp-traject, de intensiteit van de werkzaamheden toe. De verdieping van de werkzaamheden gedurende het gehele Wtp traject, voor een belangrijk deel tezamen met het VO, vond de RvT waardevol.

De goedkeuring door de RvT van het invaarbesluit verliep voorspoedig.

Op 17 juli ontving de RvT de uitgebreid gedocumenteerde goedkeuringsaanvraag over het invaarbesluit van het bestuur.

Op 28 augustus kon de RvT, onder voorbehoud van de beantwoording van een 6-tal vragen (o.a. over de aansluiting van het invaarbesluit op de lange termijnstrategie van het fonds; en de gehanteerde maatstaven voor de transitie-effecten) reeds haar voorgenomen goedkeuring kenbaar maken.

Op 4 september zijn deze vragen door het bestuur schriftelijk grotendeels beantwoord.

Op 15 september zijn de laatste vragen van de RvT in de bestuursvergadering aan de orde geweest, en kon de RvT haar goedkeuring over het invaarbesluit geven.

4 Verantwoording en inspraak organiseren,

leiden tot reflectie op het bestuurlijk handelen en vergoten het draagvlak.

Verantwoordingsorgaan

Het VO is paritair samengesteld en heeft toegang tot alle fondsdocumenten. Na elke bestuursvergadering wordt het VO geïnformeerd. De rol van het VO in het Wtp-traject wordt onderkend en gefaciliteerd. Het VO heeft een exclusieve adviseur t.b.v. de transitie voorbereidingen. In de opzet van het Wtp-project waren diverse verdiepingssessies gepland, en werd de besluitvorming planmatig georganiseerd.

Het VO ontving op 28 mei de adviesaanvraag over het invaarbesluit van het bestuur. Op 8 juli heeft het VO, met een gedegen notitie, een positief advies over het voorgenomen invaarbesluit afgegeven.

Vereniging Gepensioneerden Gasunie (VGG) en Vereniging Inactieven Gasunie (VIG)

Naast de VGG, welke vanouds bestuurlijk vertegenwoordigd is, heeft het fonds zich ingespannen om ook de inactieve deelnemers een stem te geven in de aanstaande Wtp-transitie. Dit heeft geleid tot de oprichting van de VIG. VGG en VIG werden actief geïnformeerd over de Wtp-transitie, en maakten gebruik van hun hoorrecht bij het transitieplan van sociale partners.

5 Effectief functioneren van fondsorganen,

is voorwaardelijk om de fondsdoelen te bereiken.

Kwaliteit

De bemensing van alle fondsorganen voldoet aan de voor de functie bestaande geschiktheidseisen; aan de diversiteitseisen wordt voldaan. Voor alle fondsorganen is de afbakening van taken en bevoegdheden beschreven in o.a. de statuten en reglementen per orgaan.

Evaluatie

Bij alle fondsorganen vindt een jaarlijkse (zelf-)evaluatie plaats, periodiek onder begeleiding van een externe deskundige. Partijen waaraan werkzaamheden worden uitbesteed worden door het fonds periodiek geëvalueerd. De evaluatie van de RvT, met externe begeleiding, voorzien voor het najaar van 2025 is i.v.m. de wisselingen in de bezetting verdaagd naar het voorjaar van 2026.

Aanbevelingen

Gezien het intensieve contact tussen de diverse fondsorganen en de RvT, worden ideeën, adviezen en aanbevelingen van de RvT(-leden) in de regel direct gecommuniceerd. Naar aanleiding van de 'review 2025' door de RvT, en een aantal gesprekken t.b.v. deze rapportage noteert de RvT hierbij een aantal aandachtspunten.

- Houd voldoende oog voor de strategie en continuïteit van het fonds na invoering van de Wtp;
- Houd aandacht in besluitvorming voor het onderscheid tussen eerstelijns- en tweedelijns risico-opinies;
- Expliciteer de evaluatie van het jaarplan van de RCC, en licht de discrepanties tussen de geplande en niet-gerealiseerde activiteiten toe;
- Overweeg om de complianceofficer voor vergaderingen van de RCC uit te nodigen inzake compliancegerelateerde onderwerpen.
- Druk op Gasunie voor het voordragen van bestuursleden namens N.V. Nederlandse Gasunie met het oog op het vigerende aftreedschema van de werkgeversvertegenwoordigers in het bestuur.

2025

Ook gedurende 2025 was de impact van de Wtp op alle betrokkenen bij het fonds aanzienlijk. De facto werden alle fondsorganen geconfronteerd met een nagenoeg 'verdubbelde agenda'. Dit leidde tot verhoogde belasting van vele betrokkenen, welke slechtst ten dele kon worden gecompenseerd door de uitbreiding van zowel interne, als externe capaciteit. De Raad heeft dan ook veel respect en waardering voor de inzet van het gehele team van Pensioenfonds Gasunie voor het goede bestuur over 2025, en is vol vertrouwen voor continuering van het goede bestuur in 2026.

In 2025 namen een aantal mensen afscheid van hun rol binnen de fondsorganisatie.

Na twee termijnen nam Joost Hooghiem afscheid als voorzitter van het fonds, bestuurslid Adriaan den Herder volgde hem op als voorzitter. Flip van Koten vervolgt zijn carrière buiten GasTerra, en trad af als voorzitter van de beleggingsadviescommissie, bestuurslid Johan Douma volgde hem op. Sander Swaters nam na vele jaren afscheid als manager van het bestuursbureau om zich ten volle te kunnen wijden aan zijn andere verantwoordelijkheden binnen Gasunie; Eliena van der Velde volgde hem op. Haitse Hoos defungeerde na twee termijnen als lid van de RvT; we zullen zijn werklunches missen. Haitse werd als RvT-lid opgevolgd door Benno Honsdrecht. De Raad spreekt zijn grote dank uit aan de vertrekkende collega's bij het fonds voor hun wijsheid en betekenisvolle bijdragen aan het fonds gedurende de afgelopen jaren en, niet in het minst, om de buitengewoon prettige wijze van samenwerking.

Groningen, mei 2026

Hennie de Graaf

Benno Honsdrecht

Thijs Driessen (vz.)

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft met veel interesse het verslag van de Raad van Toezicht voor het jaarverslag 2025 gelezen. Het bestuur herkent de observaties van de Raad van Toezicht op de diverse deelgebieden.

De Raad van Toezicht heeft in het verslag een vijftal aanbevelingen. Hieronder gaat het bestuur op deze aanbevelingen in:

1. Houd voldoende oog voor de strategie en continuïteit van het fonds na invoering van de Wtp.

Het bestuur heeft de strategie en continuïteit van het fonds na invoering van de Wtp op bestuurlijke agenda staan. Voorop staat dat het fonds minimaal de eerste vijf jaren na de transitie de pensioenregeling zal uitvoeren. Ter voorbereiding hierop wordt in 2026 specifiek aandacht besteed aan besturen onder Wtp waarbij de focus zal liggen op verantwoordelijkheden en stuurinformatie voor de diverse bestuurscommissies en het bestuur. In het kader van de strategie en continuïteit van het fonds zal in 2027 worden onderzocht of aanpassingen in de fondsgovernance noodzakelijk zijn. Tot slot staat een strategische analyse van de toekomst van het fonds voor 2028 op de planning.

2. Houd aandacht in besluitvorming voor het onderscheid tussen eerstelijns- en tweedelijns risico-opinies.

Deze aanbeveling van de RvT sluit aan bij de wens van de SFH-risicobeheer om dit onderscheid explicieter te scheiden bij omvangrijke besluiten. Voor dergelijke besluiten werkt het fonds sinds het vierde kwartaal van 2025 met een uitgebreide versie van de voorlegger. In deze voorlegger wordt een uitgebreide eerstelijnsrisico-analyse opgenomen. De SFH-risicobeheer kan voor zijn risico-opinie dan zuiver een 2e-lijnsrol vervullen.

3. Expliciteer de evaluatie van het jaarplan van de RCC, en licht de discrepanties tussen de geplande en niet-gerealiseerde activiteiten toe.

De RCC heeft in het boekjaar de voortgang van het jaarplan regelmatig gemonitord. Dit gebeurde via de actielijst van de commissie. Het bestuur heeft voor boekjaar 2026 reeds de afspraak gemaakt dat bij alle commissies het jaarplan en de voortgang ervan met regelmaat worden besproken in de vergadering van de commissies. Ook zijn in 2026 Wtp-acties opgenomen in de jaarplannen van de commissies en is tot slot in jaarplannen per onderwerp aangegeven of een opinie van één of meerdere SFH's noodzakelijk is.

4. Overweeg om de complianceofficer voor vergaderingen van de RCC uit te nodigen inzake compliancegerelateerde onderwerpen.

Het bestuur en dan met name de RCC is regelmatig in contact met de complianceofficer van het fonds, deze functionaris levert zijn noodzakelijke input voor het fonds. De RCC zal de aanbeveling ter harte nemen en de complianceofficer uitnodigen voor de RCC-vergadering daar waar dat van meerwaarde kan zijn voor het fonds.

5. Druk op Gasunie voor het voordragen van bestuursleden namens N.V. Nederlandse Gasunie met het oog op het vigerende aftreedschema van de werkgeversvertegenwoordigers in het bestuur.

Het bestuur herkent en deelt de zorgen van de RvT over de continuïteit van de bezetting van het bestuur en de fondsorganen en specifiek voor wat betreft de werkgeversvertegenwoordiging in het bestuur. Het bestuur gaat het gesprek met de werkgever hierover intensiveren en zal het belang van het bemensen van het fonds nogmaals

benadrukken. Het hebben van een ondernemingspensioenfonds is een waardevolle invulling van de arbeidsvoorwaarde pensioen, maar het schept naar mening van het bestuur ook verplichtingen die de werkgever zal moeten invullen in 2026 om de continuïteit van het fonds te kunnen waarborgen.

In het jaar 2025 is de heer Hoos als afgetreden als lid van de RvT. Het bestuur dankt hem voor de fijne samenwerking.

Het bestuur spreekt zijn dank uit naar alle leden van de Raad van Toezicht voor de prettige en constructieve wijze waarop zij hun taak gedurende het jaar 2025 hebben uitgeoefend. Het bestuur ziet de samenwerking met de RvT in de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Inleiding

Dit verslag van het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft betrekking op het verantwoordingsjaar 2025 dat eindigde op 31 december 2025. Het jaar 2025 stond volop in het teken van de Wtp (Wet toekomst pensioenen) en de daaruit voortvloeiende voorbereidingen op de transitie naar een nieuw pensioenstelsel.

Jaarlijks geeft het VO een oordeel over het beleid van het bestuur van het pensioenfonds en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd. Het VO gebruikt dit verslag om zijn oordeel uit te spreken over het gevoerde beleid van het bestuur. Daarnaast heeft het VO adviesrecht over bepaalde besluiten; een en ander conform art. 115a Pw. De rol van het VO is het vaststellen of de belangen van de verschillende belanghebbenden voldoende evenwichtig zijn afgewogen. In dit verslag vat het VO ook zijn adviezen aan het bestuur samen. De adviezen zijn gegeven indachtig de evenwichtige belangenbehartiging van actieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgevers.

Tot slot legt ook de raad van toezicht van het pensioenfonds verantwoording af aan het VO. Dit ziet onder meer toe op de uitvoering van de taken van de raad en de wijze waarop de raad zijn bevoegdheden heeft uitgevoerd.

Voor de vorming van zijn oordeel heeft het VO zich gebaseerd op overleggen met het bestuur en de raad van toezicht. Het VO heeft toegang tot de notulen van de bestuurs- en raad van toezicht vergaderingen alsmede in de documenten behorende bij deze notulen en/of andere schriftelijke beleidsstukken, zoals beschikbaar in systeem iBabs.

Het bestuur heeft het VO in de gelegenheid gesteld te reageren op het (concept)jaarverslag over 2025. Het VO heeft gebruik gemaakt van deze mogelijkheid en heeft zijn commentaar aan het bestuur verstrekt voor verwerking in het definitieve jaarverslag.

Samenstelling en benoeming van het VO

Het VO bestaat uit drie leden. De werkgevers (Gasunie en GasTerra), de werknemers (via verkiezingen onder de medewerkers van Gasunie en GasTerra) en de gepensioneerden (via verkiezingen onder de pensioengerechtigde deelnemers) dragen ieder één lid voor.

Ultimo 2025 was de samenstelling van het VO als volgt:

Aangesteld namens	Naam	Aanvang	Einde
Werknemers	Emiel Ekamper	20 april 2021	28 januari 2027
Werkgevers	Erik Elzinga	1 oktober 2011	1 juli 2026
Gepensioneerden	Tom Faas	28 januari 2015	28 januari 2027

Dhr. Elzinga is niet herbenoembaar na het einde van zijn huidige termijn. Dhr. Ekamper is na het einde van zijn huidige termijn nog één keer herbenoembaar voor een periode van vier jaar. Dhr. Faas zijn termijn eindigt op 28 januari 2027 en hij is niet meer herbenoembaar.

Het VO voldoet ultimo 2025 nog niet aan norm 35 van de Code Pensioenfondsen voor wat betreft geslacht- of genderidentiteit. Bij toekomstige benoemingen roepen wij op hier rekening mee te houden.

Overlegstructuur

Het VO heeft in 2025 periodiek overleg gevoerd met het bestuur over het gevoerde beleid en de voorgenomen en gemaakte beleidskeuzes. In 2025 vonden de volgende formele overleggen plaats:

Overleg	Datum
Overleg VO – (delegatie van het) bestuur	10 februari, 20 maart, 9 mei, 3 juni, 15 september en 9 december.
Overleg VO – raad van toezicht	20 maart, 19 juni en 18 december
Voorzittersoverleg VO – Voorzitter bestuur	Praktisch na iedere bestuursvergadering (ca. 15 keer per jaar).

Het formele reguliere overleg met het bestuur vindt tweemaal per jaar plaats en ziet toe op de belangrijkste zaken die de voorbije periode plaatsvonden of gaan plaatsvinden. Aanwezig bij dit overleg zijn, naast de leden van het VO – de voorzitter van het bestuur alsmede de voorzitters van de beleggingsadviescommissie, pensioen- en communicatiecommissie en risk- en compliance-commissie. Ook is een afvaardiging van het bestuursbureau aanwezig.

De ontwikkelingen rondom de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel maakten dat er behoefte ontstond vanuit het VO om frequenter met het bestuur te spreken over de stand van zaken. In 2025 vond daarom een (circa) tweemaandelijks overleg plaats met het bestuur.

Het formele overleg met de raad van toezicht vindt minimaal twee keer per jaar plaats en ziet ook toe op de belangrijkste zaken die de voorbije periode plaatsvonden of gaan plaatsvinden. Dit overleg vindt plaats zonder aanwezigheid van bestuursleden.

Daarnaast hebben de voorzitter van het VO en de voorzitter van het bestuur van het pensioenfonds na iedere bestuursvergadering een bilateraal informeel overleg. Tijdens dit overleg worden integraal en volgens een vaste systematiek de agendapunten en eventuele besluiten van de voorgaande bestuursvergadering besproken. Door omstandigheden heeft dit overleg vanaf september 2025 tijdelijk niet plaatsgevonden. Het overleg wordt in 2026 weer hervat.

Het VO overlegt ook met het bestuur en het bestuursbureau en met de raad van toezicht buiten de normale vergadercyclus om. Dit gebeurt voornamelijk inzake het voorbereiden van adviesaanvragen.

Gang van zaken in 2025

Wtp

Net als 2024 stond het jaar 2025 voor het VO vooral in het teken van de Wtp. Sociale partners zijn voornemens om op 1 januari 2027 in te varen. De invoering van het nieuwe pensioencontract is één van de grootste wijzigingen binnen het pensioenfonds Gasunie in de laatste decennia. Dit vergt ook van het VO een zorgvuldige voorbereiding en frequent overleg met het bestuur en de raad van toezicht; een en ander in aanloop naar ons wettelijke verzwaarde adviesrecht met betrekking tot het voorgenomen invaarbesluit. Het VO heeft ter voorbereiding op de adviesaanvraag zichzelf bekwaamd in de Wtp materie door het bijwonen van cursussen en trainingen o.a. van de Pensioenfederatie, door kennis te nemen van documentatie en door zich periodiek door het bestuur te laten informeren. Ook heeft het VO gemeend dat het verstandig is om zich te laten bijstaan door een externe adviseur (Montae & Partners).

Onderwerpen waarin het VO zich in 2025 heeft verdiept, zijn onder meer de risicopreferentie en -houding, de datakwaliteit, de financiële opzet en het Wtp communicatieplan. Daarnaast hebben we uiteraard kennisgenomen van de transitieplannen en daarover vragen gesteld. Het bestuur heeft ten aanzien van de vragen die het VO had telkens toereikend kunnen antwoorden en onze suggesties zijn overgenomen.

We zien dat het bestuur, als ook de onderliggende commissies, open staan voor verschillende invalshoeken en zich waar nodig laten bijstaan door ter zake kundige specialisten. Ook worden sleutelfunctiehouders actief betrokken en geeft het bestuur blijk van een goede relatie met de raad van toezicht. Het aspect van evenwichtigheid wordt ook in de onderbouwing bij de besluitvorming gemotiveerd. Hoewel we zien dat bestuur – net als vele andere fondsen – sterk steunt op een aantal externe adviseurs, bestaat niet de indruk dat het bestuur zelf onvoldoende kennis heeft of onvoldoende kritisch is naar deze adviseurs. In deze context benadrukken we het belang van het behouden van eigen kennis, en – als gevolg van het vertrek van twee bestuursleden na de balansdatum – bij herbenoemingen hier expliciet rekening mee te houden.

Het VO heeft in juni 2025 zijn definitieve advies gegeven voor het voorgenomen invaarbesluit. Het bestuur heeft het advies overgenomen en ingestemd met dit advies.

Het VO heeft in 2025 een zelfevaluatie uitgevoerd onder begeleiding van een extern bureau.

Op 15 september 2025 bestond het pensioenfonds 60 jaar, het VO heeft de viering bijgewoond tijdens een bestuursvergadering. Het VO heeft deze vergadering als zeer positief ervaren.

Benoeming Raad van Toezicht

Dhr. Hoos heeft besloten om zijn termijn niet te verlengen per 1 oktober 2025 in de raad van toezicht. Om tijdig te anticiperen op zijn vertrek, heeft het VO – met ondersteuning van het bestuursbureau – samen met de raad van toezicht een functieprofiel bepaald voor zijn opvolging. In mei 2025 heeft het VO het functieprofiel definitief vastgesteld en heeft het bestuursbureau namens het VO een wervings- en selectiebureau benaderd om een longlist van mogelijke kandidaten voor te stellen. Het VO heeft uit deze longlist vier kandidaten met verschillende achtergronden en competenties geselecteerd om deel te nemen aan de interviews. De interviews zijn gehouden door de drie leden van het VO, aangevuld met mevr. De Graaf als toehoorder/vertegenwoordiger van de zittende leden van de raad van toezicht.

Tijdens de interviews heeft het VO een beeld gevormd van de achtergronden van de kandidaten, voor wat betreft kennis, ervaring en onafhankelijkheid. Op grond van de uitkomsten van de interviews heeft het VO unaniem besloten om dhr. Honsdrecht voor te dragen als lid van de raad van toezicht.

Het VO spreekt langs deze weg nogmaals zijn dank uit aan dhr. Hoos voor zijn inzet voor het pensioenfonds.

Adviesaanvragen

Het VO heeft in 2025 geadviseerd over het communicatie beleidsplan.

Op 8 juli 2025 heeft het VO een gedetailleerd advies over het voorgenomen invaarbesluit gegeven. Het bestuur heeft een aantal aannames verwoord en gereageerd n.a.v. delta netto profijt resultaten slapers, compensatie doorsneesystematiek, de nieuwe nullijn en het risico op een negatief vermogen en het aanwenden

solidariteitsreserve voor dat doel.

In september 2025 heeft het VO geadviseerd over het beloningsbeleid.

Uitvoeringskosten 2025

Het VO constateert dat de uitvoeringskosten in 2025 door de Wtp transitie aanzienlijk zijn beïnvloed. Het VO vindt dat het bestuur in zijn beleidskeuzes passende aandacht heeft besteed aan de beheersing van de kosten die gemoeid gaan met de pensioenregeling. We onderschrijven de mening van het bestuur dat de kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling in 2025 aanvaardbaar zijn.

Het VO doet wel de aanbeveling om concreet na te denken tot welk kostenniveau de uitvoeringskosten aanvaardbaar zijn voor het bestuur. We roepen op hierbij niet louter aan de – vrij generieke – benchmark te toetsen, maar ook naar andere maatstaven te kijken, zoals bijvoorbeeld de langjarige gevolgen voor de verwachte pensioenopbouw. Ook vinden wij dat explicieter aandacht kan worden besteed aan de vraag welke extra kosten voor het behalen van doelstelling #4 ('Het zorgdragen voor een adequate uitvoering van de pensioenregeling.') het bestuur acceptabel vindt.

Bevindingen raad van toezicht

Het VO heeft kennisgenomen van de bevindingen van de raad van toezicht. De aanbevelingen van de raad van toezicht worden door het VO onderschreven.

Oordeel

Naar onze mening heeft het bestuur in 2025 op professionele en adequate wijze zijn taken uitgevoerd. Dit is zowel van toepassing op de reguliere bestuursaspecten van het fonds, maar ook ten aanzien van de ontwikkelingen op het gebied van de Wtp. Het bestuur heeft naar onze mening de belangen van de actieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgevers telkens evenwichtig behandeld.

Aandachtspunten 2026

Voor 2026 heeft het VO de volgende aandachtspunten:

- Voortgang van het Wtp-traject;
- Communicatie in het kader van de Wtp;
- Ontwikkeling van de beheerskosten op middellange termijn.

Tot slot

Het VO dankt de leden van de raad van toezicht en het bestuur voor de prettige samenwerking. We hopen de constructieve samenwerking het komende jaar te mogen continueren. Een woord van dank ook voor de medewerkers van het bestuursbureau. Zij hebben ondanks de aanhoudende drukte en alle complexe ontwikkelingen en vraagstukken rondom de Wtp het VO prettig en professioneel ondersteund, waarvoor onze oprechte erkenning.

E.S. (Emiel) Ekamper (voorzitter)

A.F. (Erik) Elzinga

A.E.C. (Tom) Faas

Reactie van het bestuur

Het bestuur dankt het VO voor dit verslag. De voorbereidingen voor invaren met als sluitstuk de adviesaanvraag op het invaarbesluit hebben in 2025 ook bij het VO geleid tot een hogere werkdruk. Dat heeft zich onder andere geuit in een veel groter aantal vergaderingen dan gebruikelijk zodat het VO zijn rol goed kan vervullen. Het bestuur is de leden van het VO erkentelijk voor hun (extra) inzet in 2025.

Het VO doet de aanbeveling om concreet na te denken tot welk kostenniveau de uitvoeringskosten aanvaardbaar zijn voor het bestuur. Het bestuur neemt deze aanbeveling ter harte en zal dit meenemen wanneer het bestuur zich strategisch op de toekomst van het fonds gaat oriënteren.

Voor het jaar 2026 zullen de uitvoeringskosten naar verwachting hoger uitkomen dan normaal. Dit is het gevolg van de extra activiteiten van het fonds die noodzakelijk zijn voor de verdere implementatie van- en de transitie naar de Wtp-regeling, beoogd per 1 januari 2027.

In 2025 heeft het bestuur van AZL inzicht gekregen in het reguliere kostenniveau voor de pensioenuitvoering van de Wtp-regeling vanaf 2027. Dit kostenniveau ligt fors hoger dan het kostenniveau van de uitvoering van de huidige regeling. Dit structureel hogere kostenniveau is een direct gevolg van de investeringen die AZL heeft moeten doen om de Wtp-transitie voor zijn klanten te kunnen realiseren.

Het bestuur streeft er uiteraard naar om de uitvoeringskosten zo laag als mogelijk te houden, maar realiseert zich dat deze kostenstijging niet te vermijden is omdat pensioenuitvoering marktbreed duurder zal worden door de Wtp-transitie en toenemende reguleringsvereisten. Bovendien is het in de huidige markt, waarin pensioenuitvoeringsorganisaties besluiten om te stoppen en pensioenfondsen de deur uit zetten, van groot belang om als pensioenfonds zekerheid te hebben over de continuïteit van de toekomstige pensioenuitvoering. Aan deze zekerheid hangt helaas een hogere prijs dan we tot op heden gewend zijn.

Het bestuur bedankt het VO voor de inzet en voor de constructieve samenwerking gedurende het afgelopen jaar. Het bestuur kijkt ernaar uit om samen met het VO de overgang naar het nieuwe stelsel mee te maken, waarbij het bestuur de positief-kritische werkwijze van het VO zeer waardeert.

12.1 Balans per 31 december

(na bestemming saldo; in duizenden euro)

Activa		2025	2024
Beleggingen voor risico pensioenfonds	[1]		
Vastgoedbeleggingen		281.485	242.034
Aandelen		1.110.838	1.104.677
Vastrentende waarden		1.008.380	1.017.076
Derivaten		31.590	24.694
Overige beleggingen		7.196	5.541
		2.439.489	2.394.022
Vorderingen en overlopende activa	[2]	96.748	24.044
Liquide middelen	[3]	891	636
Totaal activa		2.537.128	2.418.702
Passiva		2025	2024
Stichtingskapitaal en reserves	[4]	797.277	624.356
Technische voorzieningen			
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	[5]	1.479.132	1.621.580
Voorziening operationele kosten	[6]	37.022	40.672
Overige technische voorzieningen	[7]	1.737	5.318
		1.517.891	1.667.570
Derivaten passiva	[8]	219.925	121.943
Kortlopende schulden en overlopende passiva	[9]	2.035	4.833
Totaal passiva		2.537.128	2.418.702

[...] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaken van de jaarrekening.

12.2 Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Baten		2025	2024
Premiebijdragen van risico pensioenfonds	[10]	62.043	55.651
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	[11]	10.261	235.825
Overige baten	[12]	186	221
Totaal baten		72.490	291.697
Lasten		2025	2024
Pensioenuitkeringen	[13]	60.172	56.467
Pensioenuitvoeringskosten	[14]	2.599	2.578
Mutatie technische voorzieningen			
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	[15]	-142.448	138.177
Mutatie voorziening operationele kosten	[16]	-3.650	3.523
Mutatie overige technische voorzieningen	[17]	-3.581	2.775
Totaal mutatie technische voorzieningen		-149.679	144.475
Saldo van overdrachten van rechten	[18]	-13.526	-12.154
Overige lasten	[19]	3	0
Totaal lasten		-100.431	191.366
Saldo van baten en lasten		172.921	100.331
Bestemming van het saldo			
Algemene reserve		172.921	100.331
		172.921	100.331

12.3 Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2025	2024
Kasstroomen uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	62.651	53.759
Ontvangen i.v.m. overdracht van rechten	14.098	12.875
Overige ontvangsten	99	342
Pensioenuitkeringen	-60.081	-56.487
Betaald i.v.m. overdracht van rechten	-801	-988
Betaalde Pensioenuitvoeringskosten	-3.293	-2.292
Overige uitgaven	0	0
Totale kasstroom uit pensioenactiviteiten	12.673	7.209
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	47.863	20.739
Verkopen en aflossingen van beleggingen	1.515.202	1.403.741
Aankopen beleggingen	-1.496.657	-1.427.029
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-3.216	-3.364
Mutatie collateral	-73.955	-3.177
Totale kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-10.763	-9.090
Netto kasstroom	1.910	-1.881
Saldo liquide middelen 1 januari	6.177	8.058
Saldo liquide middelen 31 december	8.087	6.177
Specificatie liquide middelen 31 december		
Saldo liquide middelen 31 december	891	636
Saldo banken vermogensbeheerders (overige beleggingen)	7.196	5.541
	8.087	6.177

12.4 Toelichting op de jaarrekening

Activiteiten

Stichting Pensioenfonds Gasunie ('het fonds'), is statutair gevestigd te Groningen en is opgericht op 15 september 1965. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41009373.

Het doel van het fonds is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregelingen van de N.V. Nederlandse Gasunie en de aangesloten onderneming GasTerra B.V.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfonds. Het bestuur heeft op 18 juni 2026 de jaarrekening opgemaakt.

Referenties

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Grondslagen

Algemene grondslagen

Alle bedragen in de jaarrekening zijn vermeld in euro's x 1.000, tenzij anders is aangegeven.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang

betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Dit kan zowel een actiefpost als een passiefpost zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Valutatermijntransacties worden gewaardeerd tegen de termijnkoers die op de balansdatum geldt voor termijntransacties met een looptijd die gelijk is aan de resterende looptijd van het aangegane termijncontract. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

De koersen van de belangrijkste valuta zijn:

	31 december 2025	Gemiddeld 2025	31 december 2024	Gemiddeld 2024
USD	1,5377	1,2897	1,0416	1,0726
GBP	0,8722	0,8506	0,8289	0,8479
JPY	183,9530	174,0045	164,0560	159,8530
CHF	0,9213	0,9312	0,9408	0,9348
HKD	9,0427	8,5430	8,0858	8,3554

Stelselwijziging

Vanaf 1 januari 2025 verlangt RJ 610.257a dat de voorziening operationele kosten separaat wordt gepresenteerd in de balans van het pensioenfonds. Voor boekjaren tot aan deze datum werd een opslag aangehouden in de voorziening pensioenverplichtingen voor de verwachte uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de tot de op balansdatum opgebouwde pensioenverplichtingen. Door de herziening van RJ 610 Pensioenfondsen wordt de voorziening operationele kosten nu separaat in het hoofdoverzicht gepresenteerd.

De stelselwijziging is retrospectief verwerkt vanaf 1 januari 2024.

De stelselwijziging is verwerkt door de in de voorziening pensioenverplichtingen aangehouden opslag voor uitvoeringskosten separaat in het hoofdoverzicht weer te geven. De totale omvang van de verplichting richting deelnemers is niet gewijzigd als gevolg van de stelselwijziging. Het doorvoeren van de stelselwijziging heeft hiermee geen invloed gehad op de omvang van het eigen vermogen en het saldo van baten en lasten.

Schattingswijzigingen

In 2025 vonden geen schattingswijzigingen plaats.

Dekkingsgraden

De (nominale) dekkingsgraad van het pensioenfonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

De beleidsdekkingsgraad is gebaseerd op het rekenkundig gemiddelde van de dekkingsgraden over de laatste 12 maanden. Hierbij wordt steeds gebruik gemaakt van de meest actuele inschatting van de betreffende dekkingsgraden.

De reële dekkingsgraad is conform de definitie van het FTK gelijk aan de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de beleidsdekkingsgraad die is vereist voor volledige toeslagverlening op basis van prijsinflatie.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Beleggingen

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Het begrip marktwaarde is te beschouwen als synoniem van actuele waarde. Onder waardering op marktwaarde wordt verstaan: het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn.

De waardering van beleggingen in niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen geschiedt tegen actuele waarde gebaseerd op periodieke door onafhankelijke deskundigen verrichte taxaties.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt conform RJ610 geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers of afgegeven intrinsieke waarde. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde vastgoedbelegging per balansdatum.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum of afgegeven intrinsieke waarde. De marktwaarde van participaties in niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingsinstellingen zijn gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde beleggingsinstelling per balansdatum.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum of afgegeven intrinsieke waarde. De marktwaarde van participaties in niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingsinstellingen zijn gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde beleggingsinstelling per balansdatum.

De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

De belegging in DMFCO Hypotheken bestaat uit aan het pensioenfonds gealloceerde Nederlandse hypotheken, waarvan het onderpand Nederlandse woonhuizen betreft. De hypotheken worden gewaardeerd tegen marktwaarde, waarbij het vaststellen van deze marktwaarde zal geschieden op basis van recente transacties van of biedingen op hypothecaire vorderingen die soortgelijk zijn aan de aan het pensioenfonds gealloceerde hypotheken. Maandelijks wordt op een overeenkomstige wijze de marktwaarde van de hypothekenportefeuille bepaald. Indien de hiervoor benoemde transacties of biedingen niet voorhanden zijn zal de Netto Vermogenswaarde van de gealloceerde hypotheken berekend worden op basis van de waarderingmethodiek. Deze methodiek gaat uit van het verdisconteren van de verwachte kasstromen tot aan renteherzieningsdatum. De disconteringsrente is gebaseerd op de relevante hypotheekrente, zoals die op dat moment voor nieuwe hypotheken door een aantal representatieve hypotheekaanbieders wordt verstrekt.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Het pensioenfonds belegt in valutaderivaten (fx forwards) en rentederivaten (interest rate swaps, swaptions). Indien beschikbaar wordt de reële waarde bepaald aan de hand van marktnoteringen, in andere gevallen wordt de waarde bepaald met behulp van waarderingsmodellen.

Indien een derivatenpositie negatief is wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

De lopende interest op derivaten wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van derivaten.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Securities lending

Het pensioenfonds is betrokken bij één of meer securities-lendingprogramma's, waarbij bepaalde effecten voor een korte periode worden uitgeleend aan andere marktpartijen. Beleggingen die in het kader van een securities-lendingcontract worden uitgeleend, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor deze beleggingen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op actuele waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Vorderingen in verband met beleggingstransacties conform RJ 610.230 zijn verantwoord onder de post vorderingen en overlopende activa.

Liquide middelen

Liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen. Liquide middelen die gestort of ontvangen zijn uit hoofde van de Credit Support Annex (CSA) overeenkomsten ter dekking van de exposure op tegenpartijen vanuit ongerealiseerde resultaten uit derivatentransacties, worden verantwoord als collateral onder vorderingen en overlopende activa. Collateral wordt gewaardeerd op basis van de marktwaarde ultimo boekjaar volgens dezelfde waarderingsgrondslagen als welke gelden voor de overige liquide middelen.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

De statutaire reserves en de overige wettelijke reserves die het pensioenfonds conform artikel 2:389 en artikel 2:390 BW vormt, blijken op grond van artikel 2:373 lid 1 BW afzonderlijk uit de balans.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaaarde).

De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen.

Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of toeslagen op de opgebouwde pensioenaanspraken worden verleend. Alle per balansdatum bestaande besluiten tot toeslagverlening (ook voor besluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex-ante-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- De gehanteerde marktrente die gebaseerd is op de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB, rekening houdend met een looptijd van de uitkeringen. Ultimo 2025 is het contant maken met deze rentetermijnstructuur vergelijkbaar met het contant maken met een vaste rente van 3,16% over de hele looptijd (ultimo 2024: 2,15%).
- Overlevingstafels, te weten de AG-prognosetafels 2024 (startjaar 2026) (2024: AG-prognosetafels 2024 (startjaar 2025)) met toepassing van fondsspecifieke ervaringssterfte Willis Towers Watson Netherlands B.V. 2022 (2024: idem).
- Actieve deelnemers worden verondersteld een partner te hebben op de pensioendatum. Voor gewezen deelnemers wordt, afhankelijk van het van toepassing zijnde reglement, uitgegaan van bovenstaande veronderstelling dan wel de werkelijke burgerlijke staat. Er wordt verondersteld dat alle mannen 2 jaar en 6

maanden ouder zijn dan de vrouwelijke verzekerden en de vrouwen 1 jaar en 7 maanden jonger zijn dan de mannelijke verzekerden. Voor pensioengerechtigden wordt uitgegaan van de werkelijke burgerlijke staat.

- Ter financiering van een éénmalige overlijdensuitkering geldt een opslag van 0,53% op de contante waarde van het ouderdomspensioen, tijdelijk ouderdomspensioen, ongehuwden ouderdomspensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen.
- De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld.
- Leeftijden worden in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld.
- Er is geen rekening gehouden met toekomstige toeslagen op pensioenaanspraken.

Overige technische voorzieningen

De ziekenvoorziening is bestemd voor eventuele toekomstige premievrijstelling van per de balansdatum zieke deelnemers.

De voorziening is per de balansdatum gelijk aan het totaal van de verwachte toekomstige schadelasten voor de zieke deelnemers.

Deze voorziening wordt post voor post berekend waarbij deelnemers met een ziekteperiode van 42 weken of langer geacht worden arbeidsongeschikt te worden. Van deelnemers met een ziekteperiode van minder dan 42 weken wordt verwacht dat zij zullen re-integreren voor ingang van arbeidsongeschiktheid.

In de ziekenvoorziening wordt rekening gehouden met het arbeidsongeschiktheidspensioen en met de jaarlijkse stijging van de pensioengrondslag met de loonindex bij de vaststelling van de premievrijstelling.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op actuele waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Schulden in verband met beleggingstransacties conform RJ 610.268 zijn verantwoord onder de post overige schulden en overlopende passiva.

Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Grondslagen voor bepaling van saldo van baten en lasten

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in de staat van baten en lasten.

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra storting en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waarde wijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Toeslagverlening

Het bestuur streeft naar waardevastheid van de ingegane en premievrije pensioenaanspraken door middel van het verlenen van een jaarlijkse toeslag (indexatie). Maatstaf voor een eventuele toeslagverlening is de gemiddelde stijging van de consumentenprijsindex (CPI) voor alle huishoudens (afgeleid) over de maanden augustus, september en oktober zoals gepubliceerd door het CBS.

Voor alle deelnemers probeert het pensioenfonds de opgebouwde pensioenen te verhogen met de prijsontwikkeling. Het betreft een voorwaardelijke toeslagverlening die afhankelijk van de financiële situatie van het pensioenfonds verleend wordt. De toeslagen worden gefinancierd door overrendement.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 2,330% (2024: 3,439%), op basis van de éénjaarsrente van de DNB-curve aan het begin van het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijzigingen actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het pensioenfonds. Het effect van de aanpassing sterftekansen valt ook in deze categorie, maar kan voor beter inzicht separaat worden opgenomen.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker

proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het pensioenfonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Een resultaat op overdrachten kan ontstaan doordat de vrijval van de voorziening plaatsvindt tegen pensioenfonds tarieven, terwijl het bedrag dat wordt overgedragen gebaseerd is op de wettelijke factoren voor waardeoverdrachten. De tarieven van het pensioenfonds wijken af van de wettelijke tarieven.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

12.5 Toelichting op de balans per 31 december

Activa

1. Beleggingen voor risico pensioenfondsen

Categorie	Stand ultimo 2024	Aankopen/ Verstrekingen	Verkopen/ aflossingen	Herwaarderingen	Overige mutaties	Stand ultimo 2025
Vastgoedbeleggingen	242.034	92.860	-66.285	12.876	0	281.485
Aandelen	1.104.677	149.126	-203.504	60.539	0	1.110.838
Vastrentende waarden	1.017.076	1.307.570	-1.280.160	-36.634	528	1.008.380
Derivaten	-97.249	21	-20.385	-71.087	365	-188.335
Overige beleggingen	5.541	0	0	0	1.655	7.196
Totaal beleggingen voor risico pensioenfondsen	2.272.079	1.549.577	-1.570.334	-34.306	2.548	2.219.564
Schuldpositie derivaten (passiva zijde)	121.943					219.925
Totaal beleggingen voor risico pensioenfondsen activa zijde	2.394.022					2.439.489

Overige mutaties betreffen voor vastgoed een reallocatie, voor vastrentende waarden en derivaten de mutatie van de opgelopen rente en voor overige beleggingen de mutatie van de liquide middelen op de beleggingsrekeningen.

Categorie	Stand ultimo 2023	Aankopen/ Verstrekingen	Verkopen/ aflossingen	Herwaarderingen	Overige mutaties	Stand ultimo 2024
Vastgoedbeleggingen	235.596	15.840	-17.418	5.697	2.319	242.034
Aandelen	955.300	108.892	-170.029	212.833	-2.319	1.104.677
Vastrentende waarden	903.660	1.055.983	-973.865	29.205	2.093	1.017.076
Derivaten	-63.607	5.059	-7.465	-30.172	-1.064	-97.249
Overige beleggingen	7.438	0	0	0	-1.897	5.541
Totaal beleggingen voor risico pensioenfondsen	2.038.387	1.185.774	-1.168.777	217.563	-868	2.272.079
Schuldpositie derivaten (passiva zijde)	104.303					121.943
Totaal beleggingen voor risico pensioenfondsen activa zijde	2.142.690					2.394.022

Overige mutaties betreffen voor vastgoed een reallocatie, voor vastrentende waarden en derivaten de mutatie van de opgelopen rente en voor overige beleggingen de mutatie van de liquide middelen op de beleggingsrekeningen.

Vastgoedbeleggingen	31-12-2025	31-12-2024
Indirecte vastgoedbeleggingen, zijnde participaties in beursgenoteerde en nietbeursgenoteerde beleggingsinstellingen die beleggen in vastgoed	281.485	242.034

Ultimo boekjaar 2025 en/of 2024 bedragen de volgende posten meer dan 5,0% van de betreffende beleggingscategorie:

	2025		2024	
	€	%	€	%
Achmea Dutch Residential Fund	25.712	9,1	23.948	9,9
Altera Vastgoed Woningen	47.120	16,7	42.100	17,4
Amvest Residential Core Fund	25.287	9,0	0	0,0
CBRE Residential FGR	97.638	34,7	43.401	17,9
Vonovia SE	7.456	2,6	18.193	7,5
	203.213	72,2	127.642	52,7

Aandelen	31-12-2025	31-12-2024
Beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen die beleggen in aandelen	1.110.838	1.104.677

Ultimo boekjaar 2025 en 2024 zijn er geen posten die meer dan 5% van de beleggingscatogrie zijn.

Vastrentende waarden	31-12-2025	31-12-2024
(Staats)obligaties	504.033	537.946
Hypothecaire obligaties	1.820	2.089
Hypothekefondsen (DMFCO)	122.234	121.805
Beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen die beleggen in vastrentende waarden	265.025	259.776
Geldmarktfondsen	115.268	95.460
	1.008.380	1.017.076

Ultimo boekjaar 2025 en/of 2024 bedragen de volgende posten meer dan 5,0% van de betreffende beleggingscategorie:

	2025		2024	
	€	%	€	%
US staatsobligaties	152.165	15,1	149.644	14,7
Nederlandse staatsobligaties	133.905	13,3	99.771	9,8
Euro staatsobligaties	56.238	5,6	35.165	3,5
Franse staatsobligaties	44.143	4,4	117.591	11,6
BlackRock ICS Euro Liq.fund	64.528	6,4	51.783	5,1
NN Euro Credit Fund	142.791	14,2	137.972	13,6
Hypothekefondsen (DMFCO)	122.234	12,1	121.805	12,0
	716.004	71,0	713.731	70,1

Derivaten	Activa	Passiva	Stand ultimo 2025
Rentederivaten	26.649	219.127	-192.478
Valutaderivaten	4.940	764	4.176
Aandelen derivaten	0	17	-17
Overige derivaten	0	16	-16
	31.589	219.924	-188.335

Derivaten	Activa	Passiva	Stand ultimo 2024
Rentederivaten	23.956	105.871	-81.915
Valutaderivaten	724	16.053	-15.329
Aandelen derivaten	14	0	14
Overige derivaten	0	19	-19
	24.694	121.943	-97.249

Het pensioenfonds heeft eind 2025 € 1,2 miljoen aan onderpand ontvangen in de vorm van liquiditeiten (eind 2024: € 2,9 miljoen) en € 1,8 miljoen in de vorm van (staats) obligaties als gevolg van positieve waardeontwikkeling van de derivaten (eind 2024: € 2,0 miljoen). Het ontvangen onderpand staat niet ter vrije beschikking.

Het pensioenfonds heeft eind 2025 € 90,6 miljoen aan onderpand verstrekt in de vorm van liquiditeiten (eind 2024: € 18,5 miljoen) en heeft € 157,1 miljoen aan onderpand verstrekt in de vorm van (staats) obligaties (eind 2024: € 142,8 miljoen) en € 52,6 miljoen initial margin (eind 2024: € 56,7 miljoen) als gevolg van negatieve waardeontwikkeling van derivaten. De verstrekte (staats)obligaties zijn verantwoord onder de vastrentende waarden.

Securities lending

Het pensioenfonds stelt een deel van de aandelen- en obligatiebeleggingen beschikbaar voor het in bruikleen geven van effecten. Het pensioenfonds behoudt het economisch eigendom en zijn derhalve opgeomen op de balans onder de betreffende categorie. Per balansdatum is een bedrag van € 136,3 miljoen aan obligaties en € 25,3 miljoen aan aandelen uitgeleend (2024: een bedrag van € 13,0 miljoen aan obligaties en € 36,6 miljoen aan aandelen is uitgeleend). Het pensioenfonds heeft hiervoor € 169,6 miljoen aan fondsen als collateral ontvangen (2024: 51,9 miljoen).

Overige beleggingen	31-12-2025	31-12-2024
Depotbanken	7.196	5.541

Methodiek bepaling marktwaarde

In onderstaande tabel is aangegeven op welke manier de marktwaarden zijn afgeleid.

Per 31 december 2025	Level 1 Directe marktnotering	Level 2 Onafhankelijke taxaties	Level 3 Netto contante waarde	Level 4 Andere methode	Stand ultimo 2025
Categorie					
Vastgoedbeleggingen	85.728	0	0	195.757	281.485
Aandelen	1.110.838	0	0	0	1.110.838
Vastrentende waarden	886.146	0	0	122.234	1.008.380
Derivaten	-17	0	-188.318	0	-188.335
Overige	0	0	0	7.196	7.196
Totaal belegd vermogen	2.082.695	0	-188.318	325.187	2.219.564

Per 31 december 2024	Level 1 Directe marktnotering	Level 2 Onafhankelijke taxaties	Level 3 Netto contante waarde	Level 4 Andere methode	Stand ultimo 2024
Categorie					
Vastgoedbeleggingen	132.585	0	0	109.449	242.034
Aandelen	1.104.677	0	0	0	1.104.677
Vastrentende waarden	895.271	0	0	121.805	1.017.076
Derivaten	0	0	-97.265	16	-97.249
Overige	0	0	0	5.541	5.541
Totaal belegd vermogen	2.132.533	0	-97.265	236.811	2.272.079

2. Vorderingen en overlopende activa

	2025	2024
Te vorderen dividend	1.236	998
Te vorderen dividendbelasting	2.732	2.030
Vorderingen uit hoofde van effectentransacties	1.286	1.069
Collateral	90.439	18.504
<i>Subtotaal: beleggingsdebiteuren</i>	<i>95.693</i>	<i>22.601</i>
Vorderingen uit hoofde van waardeoverdrachten	267	76
Vorderingen op ondernemingen	407	1.228
Uitkeringen	64	72
Banken	13	28
Overige debiteuren	304	39
Totaal vorderingen en overlopende activa	96.748	24.044

Alle vorderingen en overlopende activa hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

3. Liquide middelen

	2025	2024
ING Bank N.V.	891	636
	891	636

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds. Ze zijn onmiddellijk opeisbaar, dan wel hebben een looptijd korter dan twaalf maanden. Er is geen intraday kredietfaciliteit overeen gekomen met ING Bank B.V.

Passiva

4. Stichtingskapitaal en reserves

	2025	2024
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	624.356	524.025
Saldobestemming boekjaar	172.921	100.331
Stand per 31 december	797.277	624.356
Totaal eigen vermogen *	797.277	624.356
Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt	65.819	65.367
Het vereist eigen vermogen bedraagt	367.171	398.047
De dekkingsgraad is	104,3%	104,3%
De beleidsdekkingsgraad is	124,2%	123,9%
	152,5%	137,4%
	146,0%	141,2%

*) De totstandkoming van de verdeling wordt toegelicht in de grondslagen.

De vermogenspositie van het fonds ultimo boekjaar kan worden gekarakteriseerd als voldoende, omdat de beleidsdekkingsgraad ultimo boekjaar van 146,0% hoger is dan de dekkingsgraad behorende bij het vereist eigen vermogen (VEV) van 124,2%

Het vereist vermogen is te beschouwen als de wettelijk vereiste solvabiliteitsmarge. Ultimo 2025 is het stichtingskapitaal vermeerderd met de algemene reserve van het fonds en is hoger dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Herstelplan

Het fonds is sinds eind 2021 uit herstel, waarmee de verplichting om een herstelplan op te stellen is vervallen.

Technische voorzieningen

5. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

	2025	2024
Stand per 1 januari	1.621.580	1.483.403
Mutatie via staat van baten en lasten	-142.448	138.177
Stand per 31 december	1.479.132	1.621.580

Ontwikkeling van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

	2025	2024
Stand per 1 januari	1.621.580	1.483.403
Wijziging rentecurve	-261.141	28.193
Benodigde intresttoevoeging	38.369	51.683
Toevoeging pensioenopbouw	51.100	43.176
Binnenkomende waardeoverdrachten	18.003	17.031
Uitgaande waardeoverdrachten	-967	-901
Uitkeringen	-60.206	-56.488
Actuarieel resultaat op sterfte	803	-1.167
Actuarieel resultaat op arbeidsongeschiktheid	-1.031	-1.614
Actuarieel resultaat op mutaties	-211	-488
Toeslagverlening actieven	72.844	61.698
Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden	0	-2.965
Overige mutaties technische voorzieningen	-11	19
Stand per 31 december	1.479.132	1.621.580

De vergelijkende cijfers zijn aangepast door het separaat vermelden van de voorziening operationele kosten.

De afname toename van de technische voorziening voor risico fonds over boekjaar 2025 bedraagt 142.448.

Het verloop van de technische voorziening voor risico fonds is geanalyseerd op basis van de rentecurve ultimo 2025 en de daaruit afgeleid forwardcurve. Voor het verloop geldt dat de UFR-methode geen invloed heeft op de omvang van de mutaties die gedurende het jaar plaatsvinden. Het effect van deze wijziging vindt plaats per einde 2025 en is verantwoord onder de post 'Wijziging rentecurve'.

De benodigde intresttoevoeging is gebaseerd op de 1-jaarsrente van 2,330% (2024: 3,439%) uit de DNB-rentetermijnstructuur ultimo boekjaar.

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin het effect van de individuele salarisontwikkeling begrepen.

De toeslagverlening per 1 januari 2026 voor alle deelnemers bedraagt 2,9%. Tevens is 1,5% van de totale technische voorziening voor inhaaltoeslagen toegekend (23 miljoen). Daarmee is 88,0% van de totale gemiste toeslagen gerepareerd. In totaliteit stijgt de voorziening hierdoor met 72.844.

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is als volgt opgebouwd

	Voorziening	Aantal 2025	Voorziening	Aantal 2024
Actieve deelnemers	589.424	2.424	709.390	2.273
Gewezen deelnemers met premievrije aanspraken	158.041	759	189.259	746
Pensioengerechtigden	731.667	1.753	722.931	1.738
	1.479.132	4.936	1.621.580	4.757

6. Voorziening operationele kosten

	2025	2024
Stand per 1 januari	40.672	37.149
Wijziging rentecurve	-6.542	708
Benodigde intresttoevoeging	959	1.290
Waardeovernames	450	426
Waardeoverdrachten	-24	-23
Toevoeging voorziening toekomstige kosten	1.184	996
Vrijval excassokosten	-1.502	-1.407
Actuarieel resultaat op sterfte	58	5
Actuarieel resultaat op arbeidsongeschiktheid	30	9
Actuarieel resultaat op mutaties	-7	-12
Toeslagverlening	1.820	1.540
Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden	0	-74
Overige mutaties technische voorzieningen	-76	65
Stand per 31 december	37.022	40.672

7. Overige technische voorzieningen

Ziekenvoorziening	2025	2024
Stand per 1 januari	5.318	2.543
Wijziging rentecurve	-525	159
Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden	0	-3
Overige mutaties technische voorzieningen	-3.056	2.619
Stand per 31 december	1.737	5.318

De ziekenvoorziening is in 2025 gedaald van 5.318 naar 1.737. Dit betreft de voorziening voor deelnemers die langer dan 42 weken ziek zijn maar nog niet arbeidsongeschikt. Het aantal zieke deelnemers is in 2025 gedaald van 11 naar 6 en vormt daarmee de primaire oorzaak van de daling van de ziekenvoorziening.

	2025	2024
Totaal technische voorzieningen	1.517.891	1.667.570

8. Derivaten passiva

	2025	2024
Derivaten passiva	219.925	121.943
	219.925	121.943

9. Kortlopende schulden en overlopende passiva

	2025	2024
Schulden uit hoofde van effectentransacties	0	358
Schulden uit hoofde van ontvangen collateral	0	2.020
Subtotaal: beleggingscrediteuren	0	2.378
Belastingen en sociale premies	1.417	1.327
Schuld aan onderneming	55	291
Schulden inzake pensioenuitvoerings- en administratiekosten	555	791
Nog te muteren waardeoverdrachten	8	46
	2.035	4.833

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Contracten

Er zijn meerjarige contracten afgesloten met de vermogensbeheerders en de administrateur die jaarlijks opzegbaar zijn. De verwachte kosten 2026 liggen in lijn met 2025.

Niet uit de balans blijkend rechten en verplichtingen

Het fonds heeft eind 2025 € 1,2 miljoen aan onderpand ontvangen in de vorm van liquiditeiten (eind 2024: € 2,9 miljoen) en € 1,8 miljoen in de vorm van (staats) obligaties als gevolg van positieve waardeontwikkeling van de derivaten (eind 2024: € 2,0 miljoen).

Het fonds heeft eind 2025 € 90,6 miljoen aan onderpand verstrekt in de vorm van liquiditeiten (eind 2024: € 18,5 miljoen) en € 157,1 miljoen aan onderpand verstrekt in de vorm van (staats) obligaties (eind 2024: € 142,8 miljoen) en € 52,6 miljoen initial margin (eind 2024: € 56,7 miljoen) als gevolg van negatieve waardeontwikkeling van derivaten. De verstrekte (staats) obligaties zijn verantwoord onder de vastrentende waarden.

Verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen het fonds, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. De bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van de voorwaarden in het pensioenreglement.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

12.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

10. Premiebijdragen risico pensioenfonds

	2025	2024
Pensioenpremie werkgever	57.031	51.429
Pensioenpremie werknemers	5.012	4.222
	62.043	55.651

De premiebijdragen kunnen als volgt worden gespecificeerd:	2025	2024
Reguliere pensioenpremie	61.846	55.465
Premie ANW	197	186
	62.043	55.651

De premiebijdragen van werkgever en werknemers bedragen in totaal 27,6% (2024: 27,6%) van het gemaximeerde pensioengevende salaris. Daarnaast betalen de deelnemers 6,0% over het pensioengevend salaris boven het grensbedrag van € 122.973 (2024: € 118.746).

De reguliere pensioenpremie is gestegen door de toename van het aantal actieve deelnemers naar 2.424 ultimo 2025 (2024: 2.273) en een structurele cao-verhoging van 3,56% per 1 januari 2025.

De aan het boekjaar toe te rekenen reguliere feitelijke premie is als bate verantwoord.

	2025	2024
Feitelijke premie	61.846	55.465
Kostendekkende premie	66.760	57.233
Gedempte kostendekkende premie	44.887	40.996

De kostendekkende premie is als volgt samengesteld:	2025	2024
- Actuarieel benodigd	52.087	43.986
- Opslag in stand houden vereist vermogen	12.449	11.260
- Opslag voor uitvoeringskosten	2.224	1.987
	66.760	57.233

De gedempte kostendekkende premie is als volgt opgebouwd:	2025	2024
- Actuarieel benodigd	25.836	23.138
- Opslag in stand houden vereist vermogen	6.175	5.923
- Opslag voor uitvoeringskosten	2.224	1.987
- Voorwaardelijke componenten	10.652	9.948
	44.887	40.996

De feitelijke premie is als volgt opgebouwd:	2025	2024
- Reguliere opbouw (excl. ANW premie)	61.846	55.465
	61.846	55.465

De feitelijke premie is hoger dan de gedempte kostendeckende premie. Het pensioenfonds voldoet hiermee aan de wettelijke vereisten.

11. Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds

	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten vermogensbeheer	Totaal
2025				
Vastgoedbeleggingen	8.093	12.876	-60	20.909
Aandelen	19.916	60.539	-232	80.223
Vastrentende waarden	9.096	-36.634	-810	-28.348
Derivaten	10.146	-71.087	0	-60.941
Overige beleggingen	1.216	-506	-871	-161
<i>Subtotaal</i>	48.467	-34.812	-1.973	11.682
Toerekening van het deel kosten pensioenbeheer				-1.421
Totaal beleggingsopbrengsten risico pensioenfonds				10.261

De directe en indirecte opbrengsten in vastgoedbeleggingen zijn toegenomen doordat de beleggingen in CBRE toenamen en doordat het fonds in Amvest is gaan beleggen.

	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten vermogensbeheer	Totaal
2024				
Vastgoedbeleggingen	6.747	5.697	-74	12.370
Aandelen	20.853	212.833	-214	233.472
Vastrentende waarden	7.599	29.205	-760	36.044
Derivaten	-14.778	-30.172	0	-44.950
Overige beleggingen	1.053	152	-609	596
Subtotaal	21.474	217.715	-1.657	237.532
Toerekening van het deel kosten pensioenbeheer				-1.707
Totaal beleggingsopbrengsten risico pensioenfonds				235.825

De directe kosten vermogensbeheer omvatten de zichtbare ('directe') kosten die het fonds op factuurbasis betaalt. De kosten zijn, indien mogelijk, toegerekend aan de verschillende beleggingscategorieën.

De transactiekosten zijn gesaldeerd met de beleggingsopbrengsten en deels verrekend in de aan- en verkoopprijzen. Door een presentatiewijziging is het bedrag van de directe beleggingsopbrengsten overige beleggingen in 2024 gewijzigd van 1.152 naar 1.053. Het betreft een correctie van directe beleggingsopbrengsten naar overige baten die samenhangt met intrest waardeoverdrachten.

12. Overige baten

	2025	2024
	186	221

Door een presentatiewijziging is het bedrag onder de overige baten in 2024 gewijzigd van 122 naar 221. Het betreft een correctie van directe beleggingsopbrengsten naar overige baten en hangt samen met interest waardeoverdrachten.

13. Pensioenuitkeringen

	2025	2024
Pensioenen		
Ouderdomspensioen	48.373	45.481
Partnerpensioen	10.912	10.055
Wezenpensioen	133	134
Arbeidsongeschiktheidspensioen	500	463
Anw-aanvulling	113	133
Overlijdensuitkeringen	120	190
Overige uitkeringen	0	0
Afkoopsommen	21	11
Totaal pensioenuitkeringen	60.172	56.467

14. Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

	2025	2024
Administratiekostenvergoeding	1.029	865
Governance		
Bestuurskosten *	1.471	1.201
Beleggingsadviescommissie	28	28
Kosten governance organen (RvT & VO)	61	57
Interne audit, actuariële functie en risicobeheer	69	56
Controlekosten		
Accountant		
Controle van de jaarrekening en DNB-jaarstaten	68	54
Meerwerk en afrekening voorgaand boekjaar	0	0
Andere controleopdrachten	0	66
Fiscale adviezen	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
Actuaris		
Uitvoering jaarwerk	8	8
Certificering jaarwerk	29	30
Advieskosten		
Actuarieel advies	45	109
Wtp **	822	1.474
Overige advieskosten	107	120
Overige kosten		
Contributies en bijdragen	219	150
Communicatie	63	50
Overige kosten	1	17
Subtotaal	4.020	4.285
Toerekening aan vermogensbeheer	-1.421	-1.707
Totaal Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	2.599	2.578

* De bestuurskosten bestaan uit vergoedingen bestuur 10 (2024: 11), overige bestuurskosten 6 (2024: 9), bestuursbureau 1.340 (2024: 1.099), vergaderkosten 62 (2024: 31), aansprakelijkheidsverzekering 40 (2024: 35) en opleidingen 13 (2024: 16).

** De kosten Wtp bestaan uit vergoedingen aan de PUO met betrekking tot de uitvoering van de Wtp-regeling alsmede overige adviseurs die bij het project betrokken zijn.

15. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

	2025	2024
	-142.448	138.177

16. Mutatie voorziening operationele kosten

	2025	2024
	-3.650	3.523

17. Mutatie overige technische voorziening

	2025	2024
	-3.581	2.775

18. Saldo van overdrachten van rechten

	2025	2024
Overgenomen pensioenverplichtingen	-14.328	-12.875
Overgedragen pensioenverplichtingen	802	721
	-13.526	-12.154

19. Overige lasten

	2025	2024
	3	0

Saldo van baten en lasten

	2025	2024
	172.921	100.331

Actuariële analyse van het saldo

	2025	2024
Beleggingsopbrengsten	-29.067	182.951
Wijziging rentetermijnstructuur	268.208	-29.060
Premies en koopsommen	7.535	9.492
Waardeoverdrachten	-3.936	-4.379
Kosten	1.127	816
Uitkeringen	34	21
Kanssystemen:		
Sterfte	-861	1.162
Arbeidsongeschiktheid	1.001	1.605
Reguliere mutaties	218	500
Toeslagverlening	-74.664	-63.238
Wijziging actuariële grondslagen	0	3.042
Incidentele mutaties voorziening	3.143	-2.703
Overige oorzaken	183	122
	172.921	100.331

Personeel

Gedurende het boekjaar 2025 had Stichting Pensioenfonds Gasunie geen personeelsleden in dienst. De werkzaamheden worden verricht door zes werknemers die in dienst zijn van N.V. Nederlandse Gasunie (bestuursbureau).

Dwangsommen en boetes

In het verslagjaar zijn door de toezichthouders geen dwangsommen en/of boetes opgelegd.

Bezoldiging bestuursleden, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan

Gedurende het boekjaar 2025 zijn de volgende vergoedingen betaald.

Betaalde vergoedingen bestuur, rvt en vo	2025	2024
Bestuursvergoedingen *	10	10
Vergoedingen raad van toezicht	59	55
Vergoedingen verantwoordingsorgaan **	2	2
Totaal	71	67

* Een bestuurder is in 2025 extern bestuurder geworden. De vergoeding voor deze bestuurder is gebaseerd op een vastgesteld uurtarief echter de kosten worden door de werkgever gedragen.

Twee pensioengerechtigde bestuursleden ontvangen een kostenvergoeding.

** Een pensioengerechtigd lid van het verantwoordingsorgaan ontvangt een kostenvergoeding.

12.7 Resultaatbestemming

Bepalingen omtrent de resultaatbestemming

Het positieve saldo van de staat van baten en lasten van 172.921 is toegevoegd aan de Algemene reserve (2024: positieve saldo van 100.331 is toegevoegd aan de Algemene reserve).

	2025	2024
	x € 1.000	x € 1.000
Algemene reserve	172.921	100.331
	172.921	100.331

12.8 Risicoparagraaf

(bedragen in duizenden euro)

Solvabiliteitsrisico

In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd.

Een risico dat het fonds loopt is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is, wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden gegeven de financiële risico's die het loopt (na afdekking) op de balans komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling afgezet wordt tegen de beleidsdekkingsgraad om te bepalen of het pensioenfonds in een tekort-situatie verkeert.

De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6 en de S10. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2025 van 124,2% en 2024 van 123,9%.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat bij de buffers rekening gehouden wordt met de veronderstelde positieve samenhang (correlatie) tussen renterisico, aandelen- en vastgoedrisico en kredietrisico. Daarnaast wordt rekening gehouden met het gegeven dat niet alle risico's zich tegelijk zullen manifesteren (diversificatie).

	31-12-2025		31-12-2024	
	€	%	€	%
<i>Op basis van strategische beleggingsmix</i>				
Renterisico (S1)	45.961	1,5	38.495	1,1
Aandelen- en vastgoedrisico (S2)	301.845	18,8	338.045	18,8
Valutarisico (S3)	95.640	1,6	125.245	2,4
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	54.228	0,4
Kredietrisico (S5)	50.652	2,0	29.249	0,9
Verzekeringstechnisch risico (S6)	40.366	0,3	44.762	0,3
Concentratierisico (S8)	0	0,0	0	0,0
Actief beheer risico (S10)	0	0,0	0	0,0
Diversificatie- en correlatie-effect	-167.293		-231.977	
Vereist eigen vermogen voor risico fonds (strategisch)	367.171	24,2	398.047	23,9
Aanwezige dekkingsgraad		152,5%		137,4%
Beleidsdekkingsgraad		146,0%		141,2%
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,3%		104,3%
Feitelijk vereiste dekkingsgraad		124,7%		124,2%
Strategisch vereiste dekkingsgraad		124,2%		123,9%

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds is per 31 december 2025 hoger dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling volgens het standaardmodel, waardoor de vermogenspositie van het pensioenfonds gekarakteriseerd kan worden als voldoende.

Ultimo boekjaar 2025 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 146,0%. Afgezet tegen de beleidsdekkingsgraad van 2024 van 141,2%, is de beleidsdekkingsgraad toegenomen met 4,8%-punt. Deze toename is voornamelijk het gevolg van de gestegen marktrente in 2025.

Aansluiting beleggingen tussen de jaarrekening en de Risicoparagraaf o.b.v. look through:

	Stand ultimo 2025		Stand ultimo 2024	
	Voor look-through (conform jaarrekening)	Na look-through (conform risico- paragraaf)	Voor look-through (conform jaarrekening)	Na look-through (conform risico- paragraaf)
Vastgoedbeleggingen	281.485	281.485	242.034	242.034
Aandelen	1.110.838	1.110.838	1.104.677	1.104.677
Vastrentende waarden	1.008.380	1.004.111	1.017.076	1.012.951
Derivaten	-188.335	-188.060	-97.249	-97.421
Overige beleggingen	7.196	11.190	5.541	9.838
Totaal	2.219.564	2.219.564	2.272.079	2.272.079

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het pensioenfonds kent een langere looptijd voor pensioenverplichtingen dan voor beleggingen (exclusief rentederivaten). Onderstaande duratie cijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 18,6 (2024: 22,5).

Duratie van de pensioenverplichtingen 14,9 (2024: 17,0).

Het pensioenfonds dekt ultimo 2025 strategisch 75,0% van het renterisico af op basis van de swapcurve. Onder het Financieel Toetsingskader dient te worden uitgegaan van de DNB-methodiek voor de berekening van het renterisico. Het renterisico wordt daarbij vastgesteld door middel van looptijdafhankelijke renteschokken die worden toegepast op de DNB-rentetermijnstructuur (inclusief UFR). Dit wijkt aldus af van hoe het Pensioenfonds de (strategische) afdekking in de praktijk vormgeeft.

De strategische renteafdekking ultimo 2025 van 75,0% op basis van de swapcurve is eind 2025 equivalent met een renteafdekking van 77,0% op basis van de DNB-methodiek. De feitelijke renteafdekking op basis van de DNB-methodiek bedraagt 70,7% eind 2025.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk renterisico bedraagt 57.123 (1,9%) en voor het strategisch renterisico 45.961 (1,5%).

Aandelen- en vastgoedrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en alternatieve beleggingen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden categorieën getoond.

	31-12-2025		31-12-2024	
	€	%	€	%
Verdeling aandelen en vastgoed per categorie:				
Ontwikkelde markten (Mature markets)	1.289.801	92,6	1.257.610	93,4
Opkomende markten (Emerging markets)	102.522	7,4	89.101	6,6
	1.392.323	100,0	1.346.711	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch aandelen- en vastgoedrisico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. De buffer voor het feitelijk aandelen- en vastgoedrisico bedraagt 309.946 (19,0%) en voor het strategisch aandelen- en vastgoedrisico 301.845 (18,8%).

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl veel van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. Het pensioenfonds kiest er daarom voor om een gedeelte van haar buitenlandse valuta's af te dekken. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

Totaal beleggingen

	31 december 2025			
	Totaal voor afdekking	Afdekking valuta-derivaten	Netto positie na afdekking	
	€	€	€	%
Euro	1.001.192 *	409.775	1.410.967	63,6
Amerikaanse dollar	848.228	-354.191	494.037	22,3
Britse pond	37.186	-18.818	18.368	0,8
Japanse yen	64.457	-32.588	31.869	1,4
Zwitserse frank	46.855	0	46.855	2,1
Hong Kong dollar	34.716	0	34.716	1,6
Overige	182.752	0	182.752	8,2
	2.215.386	4.178	2.219.564	100,0

* Procentueel deel Euro beleggingen vóór afdekking met valutaderivaten: 45,2%

Totaal beleggingen

	31 december 2024			
	Totaal voor afdekking	Afdekking valuta-derivaten	Netto positie na afdekking	
	€	€	€	%
Euro	1.056.705 *	417.146	1.473.851	64,8
Amerikaanse dollar	872.211	-378.719	493.492	21,7
Britse pond	39.700	-20.702	18.998	0,8
Japanse yen	66.202	-33.069	33.133	1,5
Zwitserse frank	50.127	0	50.127	2,2
Hong Kong dollar	30.728	0	30.728	1,4
Overige	171.751	0	171.751	7,6
	2.287.424	-15.344	2.272.080	100,0

* Procentueel deel Euro beleggingen vóór afdekking met valutaderivaten: 46,2%

Derivaten

Binnen aandelen en onroerend goed wordt een gedeelte van de belangen belegd in buitenlandse valuta waarvan een gedeelte niet afgedekt wordt. Door middel van valutaderivaten wordt het valutarisico in US Dollars, Japanse Yen en Britse Pond voor 50% afgedekt. In 2025 is het afdekkingspercentage 50% (2024: idem). De overige valutarisico's worden niet afgedekt omdat dit niet kostenefficiënt mogelijk is. Vanwege redenen van diversificatie wordt het valutarisico van de grondstoffenportefeuille ook niet afgedekt.

Indien de afrekening van deze transacties op 31 december 2025 zou hebben plaatsgevonden dan zou het af te rekenen bedrag 4.178 hoger uitvallen dan de aankoopwaarde (2024: 15.344 lager).

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valutarisico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% voor valuta in ontwikkelde landen en van 35% voor valuta in opkomende markten die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. De buffer voor het feitelijk valutarisico bedraagt 110.032 (2,1%) en voor het strategisch valutarisico 95.640 (1,6%).

Grondstoffenrisico

Het pensioenfonds belegt in grondstoffen (commodities) en loopt het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt. In het standaardmodel is een berekening van de gevoeligheid van het eigen vermogen voor grondstoffen voorgeschreven. Het grondstoffenrisico wordt berekend aan de hand van een scenario waarbij wordt uitgegaan van een waardedaling van de beleggingen in grondstoffen van 30%.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk grondstoffenrisico bedraagt 44.250 (0,3%) en voor het strategisch grondstoffenrisico 0 (0,0%).

Kredietrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentendewaardenportefeuille kan naast de creditspread eveneens gemeten worden aan de hand van de ratingverdeling van de rentegevoelige beleggingsportefeuille. Deze ratingverdeling wordt afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een AAA-rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geclassificeerd zijn als 'lager dan BBB' of 'geen rating' als zeer risicovol beschouwd. Cash wordt als kredietrisicovrij beschouwd.

	31-12-2025		31-12-2024	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	330.033	32,8	295.131	29,1
AA	427.237	42,5	495.932	49,0
A	145.247	14,5	132.441	13,1
BBB	50.762	5,1	46.379	4,6
Lager dan BBB	1.847	0,2	4.536	0,4
Geen rating	48.985	4,9	38.532	3,8
	1.004.111	100,0	1.012.951	100,0

	31-12-2025		31-12-2024	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd tot 1 jaar	393.415	39,2	395.492	39,1
Resterende looptijd van 1 tot 10 jaar	293.515	29,2	260.660	25,7
Resterende looptijd van 10 tot 20 jaar	151.293	15,1	161.139	15,9
Resterende looptijd vanaf 20 jaar	165.888	16,5	195.660	19,3
	1.004.111	100,0	1.012.951	100,0

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd conform de ratingverdeling van de vastrentendewaardenportefeuille. Naarmate de rating slechter wordt neemt de te hanteren buffer toe. Afgaande op de hierboven genoemde ratingverdeling resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van 30.267 (1,1%) en voor het strategisch kredietrisico van 50.652 (2,0%).

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnisch risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat de sterftekans dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk verzekeringstechnisch risico bedraagt 40.366 (0,3%) en voor het strategisch valutarisico 40.366 (0,3%).

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen.

De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. In 2024 waren de Franse en Nederlandse staatsobligaties samengenomen. Deze zijn nu afzonderlijk opgenomen.

Ultimo 2025 en/of 2024 zijn de volgende beleggingscategorieën met 2% of meer van het balanstotaal aanwezig:

	31-12-2025		31-12-2024	
	€	%	€	%
<i>Vastgoedbeleggingen</i>				
CBRE Dutch Residential Fund	97.638	3,8	43.401	1,8
<i>Aandelen</i>				
Apple Inc	48.251	1,9	52.707	2,1
Nvidia Corp	56.195	2,2	49.226	1,9
<i>Vastrentende waarden</i>				
US Staatsobligaties	152.165	6,0	149.644	5,9
Nederlandse staatsobligaties	133.905	5,3	99.771	4,1
Euro staatsobligaties	56.238	2,2	35.165	1,5
Franse staatsobligaties	44.143	1,7	117.591	4,9
Hypotheekfondsen (DMFCO)	122.234	4,8	121.805	5,0
NN Euro Credit Fund	142.791	5,6	137.972	5,4
BlackRock ICS Euro Liq.fund	64.528	2,5	51.783	2,0
HSBC GLB Liq-EUR Liq H	50.740	2,0	2.585	0,1
	968.828	38,0	861.650	34,7

Totale beleggingsportefeuille	31-12-2025		31-12-2024	
	€	%	€	%
<i>Verdeling beleggingen per regio:</i>				
Europa EU	1.097.636	49,5	1.071.050	47,1
Europa niet EU	145.464	6,6	134.523	5,9
Midden- en Zuid-Amerika	8.813	0,4	13.864	0,6
Noord-Amerika	941.239	42,4	946.539	41,7
Azië ex Japan	95.577	4,3	76.623	3,4
Pacific	112.829	5,1	121.055	5,3
Overige	6.066	0,3	5.846	0,3
Derivaten	-188.060	-8,5	-97.421	-4,3
	2.219.564	100,0	2.272.079	100,0

Hoogte buffer

In het standaardmodel voor de bepaling van het vereist eigen vermogen is de gevoeligheid van het eigen vermogen voor concentratierisico (S8) gelijkgesteld aan 0%. Dit is gebaseerd op de veronderstelling dat een pensioenfonds een dusdanig gediversificeerde portefeuille aanhoudt dat het concentratierisico niet materieel is voor de vaststelling van het vereist eigen vermogen.

Actief beheer risico

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt alleen een actief beheer risico becijferd voor de aandelenportefeuille indien de tracking error groter is dan 1%. Voor het pensioenfonds wordt hiervoor geen buffer aangehouden.

Diversificatie- en correlatie-effect

Bij de becijfering van het totale vereist eigen vermogen dient gebruikt gemaakt te worden van de wortelformule. Hierdoor is het totale vereist eigen vermogen kleiner dan de optelsom van de afzonderlijke buffers. In de wortelformule wordt namelijk verondersteld dat niet alle risico's zich op hetzelfde moment zullen voordoen (diversificatie). Wel wordt uitgegaan van een positieve samenhang (correlatie) tussen het renterisico, het aandelen- en vastgoedrisico en het kredietrisico. Per saldo heeft dit een risico-verlagend effect. Bij het pensioenfonds is dit voor de feitelijke beleggingsportefeuille eind 2025 -216.660 en voor de strategische beleggingsportefeuille -167.293.

Vastgesteld te Groningen d.d. 18 juni 2026

Het bestuur

A.J. (Adriaan) den Herder (voorzitter)

A.J. (Ale Jan) Algra

B.K. (Britta) van Boven

D. (Dick) van den Brand

J.S. (Johan) Douma (secretaris)

J. (Joost) Hooghiem

A.C.M. (Sandra) Melman

13.1 Statutaire bepalingen van resultaatbestemming

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. Het voorstel voor de resultaatbestemming 2025 is opgenomen in de paragraaf van de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

13.2 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Gasunie te Groningen is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2025.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Gasunie, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 23.100.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 1.100.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;

- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Gasunie is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen toereikend zijn.

Apeldoorn, 18 juni 2026

drs. J.L.A. Schilder AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

13.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds Gasunie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2025 van Stichting Pensioenfonds Gasunie te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Gasunie per 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2025;
- de staat van baten en lasten over 2025;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Gasunie zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Gasunie (hierna ook wel het pensioenfonds) voert als ondernemingspensioenfonds de pensioenregeling uit voor (oud) medewerkers van Gasunie en Gasterra.

Het Vermogensbeheer en pensioenbeheer zijn uitbesteed aan gespecialiseerde dienstverleners. Het fonds beschikt over een eigen bestuursbureau waarmee zij de uitvoering door de externe vermogensbeheerder en pensioenuitvoerder monitort. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 23,1 miljoen (2024: €22,9 miljoen)
Toegepaste benchmark	1% van het (afgeronde) pensioenvermogen per 31 december 2025 (2024: 1% van het (afgeronde) pensioenvermogen), zijnde het totaal van de technische voorzieningen en het stichtingskapitaal en reserves.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Gelet op het reserveoverschot hebben wij de materialiteit gesteld op 1,0% van het pensioenvermogen. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven €1,2 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een ondernemingspensioenfonds. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT audit. Daarnaast hebben wij eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van de derivaten.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 4 "integraal risicomanagement" van het jaarverslag, waarin de risicoanalyse van het bestuur is opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle organisaties aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer geëvalueerd of de keuze en toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving door het pensioenfonds en met name voor subjectieve waarderingsvraagstukken, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen - en complexe transacties, zoals toegelicht in de grondslagen in de jaarrekening, een indicatie vormen voor frauduleuze financiële verslaggeving. Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt 'Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen'.

Ook hebben wij data-analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen, evenals andere aanpassingen gemaakt in het proces van financiële verslaggeving. Wij hebben de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen (waaronder sleutelfunctiehouders, de compliance officer, medewerkers van het bestuursbureau en de uitvoeringsorganisatie) en de raad van toezicht.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het kennisnemen van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de sleutelfunctiehouders en de compliance officer en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

Wij hebben verder kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben wij schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel "Continuïteit" van de "Toelichting van de jaarrekening" van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten en in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de vereisten rondom solvabiliteit en liquiditeit. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit of het hanteren van de continuïteitsveronderstelling door het bestuur geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen relevante wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad

Risico	De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in toelichting "4. Stichtingskapitaal en reserves" van de jaarrekening. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.
Onze controleaanpak	Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2025 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuariel rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven. Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maands-dekkingsgraden: • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandtoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Dit jaar betrof het key item de indexatie per 1 januari 2026. • Daarnaast heeft de certificerend actuaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de voorziening pensioenverplichtingen zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaris. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2025 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen

Risico	De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeontwikkeling van beleggingen dienen in de staat van baten en lasten te worden verwerkt als indirecte beleggingsopbrengsten. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet (beurs)genoteerde fondsen. De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij het pensioenfonds betreffen dit de posities in derivaten. De posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen, bij het pensioenfonds hypotheek en indirect vastgoed kennen eveneens inherent relatief veel waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fondsmanagers gecorrigeerd voor kasstromen tot aan balansdatum. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in paragraaf "Toelichting op de jaarrekening- Grondslagen voor waardering van activa en passiva" en een nadere toelichting opgenomen in toelichting "1. Beleggingen voor risico pensioenfonds". Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2025 gesaldeerd € 188 miljoen negatief is belegd in derivaten, € 109 miljoen in niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen en dat € 122 miljoen is belegd in hypotheekfondsen. Dit betreft 18,8% van de totale beleggingen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.
Onze controleaanpak	Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen, uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2025. - Voor de posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen hebben wij de waardering gecontroleerd op basis van de gecontroleerde jaarrekeningen van de betreffende fondsen met daarin opgenomen de gecontroleerde waarde per aandeel of participatie per 31 december 2025. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds. - Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij eigen waarderingsspecialisten betrokken. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2025, de indirecte beleggingsopbrengsten en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Risiko	De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de voorziening operationele kosten, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Wij hebben aan het subjectieve element ervaringssterfte van de bepaling van de technische voorziening en de voorziening operationele kosten een frauderisico gekoppeld en de waardering en de toelichting daarop als kernpunt van onze controle aangemerkt. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven in paragraaf "Toelichting op de jaarrekening - Grondslagen voor waardering van activa en passiva" en een nadere toelichting opgenomen in toelichting "5. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds". Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.
--------	--

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Onze controleaanpak	Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaire van het pensioenfonds. De certificerend actuaire onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaire heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaire onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2025. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels, voorziening operationele kosten alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2025: • Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaire. • Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaire gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. • Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen mede met behulp van data analyse, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd. Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2025 of de toelichting van de technische voorzieningen.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2025 of de toelichting van de technische voorzieningen.

Naleving vereisten van SBR Regelgevende Technische Standaard, inclusief XBRL-markering, niet gecontroleerd

Wij hebben de naleving van de vereisten van de Regelgevende Technische Standaard van het SBR-domein Handelsregister, waaronder de aangebrachte eXtensible Business Reporting Language (XBRL) markeringen, niet onderzocht en brengen daarover geen oordeel tot uitdrukking.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 18 juni 2026

EY Accountants B.V.

w.g drs. J. Slager RA

SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation)

Model voor periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, eerste alinea, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Stichting Pensioenfonds Gasunie

Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 35KMR27T8BNUOZCFLU31

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

1. Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☒ ☒ ☐ Ja

- ☐ Er zijn **duurzame beleggingen met een milieudoelstelling** gedaan: ____%
- ☐ in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie
- ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie

- ☐ Er zijn **duurzame investeringen met een sociale doelstelling** gedaan: ____%

☐ ☒ ☒ Nee

- ☐ Het product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken** en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimaal aandeel duurzame beleggingen van: ____%
- ☐ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie
- ☐ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie
- ☐ met een sociale doelstelling
- ☒ Het product promootte E/S-kenmerken, maar **deed geen duurzame beleggingen**

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Stichting Pensioenfonds Gasunie verbindt zich niet tot duurzame beleggingen zoals die gedefinieerd zijn in Verordening (EU) 2019/2088. Het is echter wel mogelijk dat deze in 2025 deel hebben uitgemaakt van de beleggingsportefeuille van Stichting Pensioenfonds Gasunie. De beleggingsportefeuille van Stichting Pensioenfonds Gasunie bevatte in 2025 geen beleggingen met een duurzame beleggingsdoelstelling.

2.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

Duurzaamheidsindicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

Beleggingen van het fonds in aandelen, bedrijfsobligaties, onroerend goed en hypotheeklen hebben in 2025 zowel ecologische- (E) als sociale karakteristieken (S) gepromoot, zoals bedoeld in artikel 8 van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).

1. Het fonds heeft in 2025 belegd conform de normen en waarden van de deelnemers. Het fonds belegde daarom volgens de duurzaamheidsprincipes van de UNPRI en UN Global Compact. Het fonds heeft wat betreft de aandelenportefeuille uitgesloten op basis van directe betrokkenheid bij controversiële wapens en nucleair. Producenten van tabak zijn in 2025 ook uitgesloten, alsmede bedrijven die zich richten op arctisch boren, thermische kolen en "oil sands". In de bedrijfsobligatieportefeuille zijn in 2025 de beleggingen in bedrijven met een slechte ESG controversy score zoveel als mogelijk beperkt. Wat betreft bedrijven met de slechtste ESG controversy score, hierin belegt het fonds eind 2025 minder dan de benchmark. De ESG controversy score is bepaald op basis van ESG relevante incidenten en gemonitord door Sustainalitics. Voordat er sprake was van het uitsluiten van bepaalde bedrijven is eerst door engagen geprobeerd om de ESG controversy score te verbeteren.

2. Het fonds heeft in 2025 actief invulling gegeven aan de maatschappelijke rol die het als institutionele belegger kan spelen via het duurzaam beleggen beleid voor een beter milieu en een betere maatschappij. De aandelenportefeuille van het fonds heeft per eind 2025 een 20% hogere ESG-score dan de standaard benchmark. Het fonds streeft een 20% hogere ESG-score na. Het fonds gebruikt hiervoor ESG-data van MSCI. De vastgoedportefeuille van het fonds heeft eind 2025 een hogere GRESB score (92) dan de gemiddelde GRESB score (87). Zowel wat betreft de aandelenbeleggingen als de onroerendgoedbeleggingen heeft het fonds in 2025 zo op Algemene vergaderingen van Aandeelhouders gestemd dat een bijdrage is geleverd voor een beter milieu en een betere maatschappij. Eind 2025 heeft het fonds belegd in 74 Europese staats(gerelateerde) obligaties. De

beleggingen in staats(gerelateerde) obligaties bestaan voor 17,1% uit green bonds (13 posities), voor 0,7% uit social bonds (1 positie) en voor 5,0% uit sustainable bonds (6 posities), dit is gezamenlijk 22,9% van het totaal aan staats(gerelateerde) obligaties. Eind 2024 was dit gewicht 23,6%.

3. Het fonds heeft in 2025 een bijdrage geleverd aan het beperken van de klimaatverandering. De aandelenportefeuille van het fonds is per eind 2025 belegd conform een op maat gemaakte ACWI Climate Transition Benchmark. De bedrijven waarin het fonds per eind 2025 belegd hebben een CO₂ voetafdruk van 194 (ton CO₂/mEUR EVIC, scope 1,2 en 3), 43% lager dan de CO₂ voetafdruk van de standaard ACWI benchmark met 341 (ton CO₂/mEUR EVIC, scope 1, 2 en 3). In de hypotheekportefeuille van het fonds zijn hypotheekgevers in 2025 aangemoedigd om energiebesparende maatregelen te nemen. Aanvullende financiering om het huis te vergroenen is in 2025 met een korting verkregen. Het percentage energielabel A of hoger ligt hoger dan de benchmark. Eind 2025 behoort 29% van de woningen gefinancierd door de door het fonds verstrekte hypotheek tot de 22% meest energiezuinige woningen van Nederland met energielabel A en beter. Ook leverde dit een CO₂ besparing door energiebesparende maatregelen. De CO₂ voetafdruk van de kredietobligatieportefeuille komt per eind 2025 uit op 75,5 (ton CO₂/mEUR EVIC), 12,1% lager dan de CO₂ voetafdruk van de standaard benchmark met 87,6 (ton CO₂/mEUR EVIC). Wat betreft de hypotheekbeleggingen heeft het fonds, door energiebesparende maatregelen is de CO₂ uitstoot gereduceerd van 1114 naar 959 ton CO₂ voor de volledige hypotheekportefeuille.

2.1 En hoe was de prestatie in vergelijking tot voorafgaande perioden?

De relatieve ESG-score van de aandelenportefeuille was beter. Eind 2025 had de aandelenportefeuille een 20% betere ESG-score dan de standaardbenchmark. Eind 2024 was dit 19%. De GRESB score van de niet beursgenoteerde vastgoedportefeuille was ook beter: eind 2025 was deze 92, eind 2024 91. De CO₂-voetafdruk van de aandelenportefeuille was lager, 194 (ton CO₂/mEUR EVIC, scope 1,2 en 3) eind 2025 tegen 263 (ton CO₂/mEUR EVIC, scope 1,2 en 3) eind 2024. De CO₂-voetafdruk van de kredietobligatieportefeuille was ook lager: 75,5 (ton CO₂/mEUR EVIC) eind 2025 tegen 89,9 (ton CO₂/mEUR EVIC) eind 2024. De CO₂-uitstoot van de hypotheekportefeuille is ook gedaald: van 1.066 naar 959 ton CO₂ voor de volledige hypotheekportefeuille van het fonds.

2.2 Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?

Het fonds heeft geen duurzame beleggingen gedeeltelijk gedaan.

2.3

Hoe hebben de duurzame beleggingen die dit financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologisch of sociaal duurzame beleggingsdoelstellingen?

Omdat het fonds geen duurzame beleggingen gedeeltelijk heeft nagestreefd is dit niet van toepassing.

3. Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

De **belangrijkste ongunstige effecten** zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Het fonds heeft in 2025 niet alle belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking genomen zoals die zijn gedefinieerd in de wet. Voor pensioenfondsen is er ruimte om te kiezen of zij dit wel of niet doen. Wel legt het fonds uit wat de redenen zijn voor het niet in aanmerking nemen van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren. Het fonds neemt een aantal ongunstige effecten wel mee in het beleggingsbeleid. Het gaat daarbij om de volgende onderwerpen:

- CO₂-voetafdruk bedrijven;
- Schending van de duurzaamheidsprincipes van UNGC en OESO;
- Blootstelling aan controversiële wapens;
- Blootstelling aan productie chemische stoffen;
- Blootstelling aan schending mensenrechten;
- Blootstelling aan omkoping en corruptie.

4. Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Waardepapier	Assetcategorie	Sector	Waarde (EUR)	% van portefeuille	Land
NVIDIA CORP	AANDELEN	Informatietechnologie	56.195.343	2,4%	US
APPLE INC	AANDELEN	Informatietechnologie	48.251.244	2,1%	US
MICROSOFT CORP	AANDELEN	Informatietechnologie	40.959.767	1,8%	US
	VASTRENTENDE				
NETHER 3 1/4 01/15/44	WAARDEN	Overheid	29.567.882	1,3%	NL
		Communication			
AMAZON.COM INC	AANDELEN	Services	26.217.709	1,1%	US
	VASTRENTENDE				
UNITED STATES TREASURY BILL ZCP 06-01-26	WAARDEN	Overheid	22.299.884	1,0%	US
		Communication			
ALPHABET INC-CL C	AANDELEN	Services	20.743.744	0,9%	US
	VASTRENTENDE				
EUROPEAN UNION BILL ZCP 09-10-26	WAARDEN	Overheid	20.665.470	0,9%	LU
	VASTRENTENDE				
BKO 2 1/2 03/19/26	WAARDEN	Overheid	20.413.921	0,9%	DE
	VASTRENTENDE				
DUTCH TREASURY CERTIFICATE ZCP 29-01-26	WAARDEN	Overheid	20.105.200	0,9%	NL
	VASTRENTENDE				
DUTCH TREASURY CERTIFICATE ZCP 26-02-26	WAARDEN	Overheid	20.103.698	0,9%	NL
	VASTRENTENDE				
UNITED STATES TREASURY BILL ZCP 20-01-26	WAARDEN	Overheid	19.548.960	0,8%	US
	VASTRENTENDE				
UNITED STATES TREASURY BILL ZCP 10-02-26	WAARDEN	Overheid	19.169.253	0,8%	US
BROADCOM INC	AANDELEN	Informatietechnologie	19.119.561	0,8%	US
		Communication			
ALPHABET INC-CL A	AANDELEN	Services	18.762.410	0,8%	US

De lijst bevat de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: 2025.

5.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen was 65,6%.

5.1 Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie van het fonds per eind 2025 is bepaald op de werkelijke gewichten voor Aandelen (49,4%), Staats(gerelateerde) obligaties en covered bonds (21,5%), Grondstoffen (6,6%), Bedrijfsobligaties (6,3%), Hypotheken (5,3%), Onroerend goed beursgenoteerd (2,6%), Onroerend goed niet-beursgenoteerd (8,5%) en Kas+renteswaps (-0,2%). Op basis van onderstaande indeling valt hiervan:

- onder categorie #1A: totaal 0%;
- onder categorie #1B: Aandelen, Bedrijfsobligaties, Onroerend goed niet-beursgenoteerd en Hypotheken, totaal 69,5%;
- onder categorie #2: Staats(gerelateerde) obligaties en covered bonds, Grondstoffen, Onroerend goed beursgenoteerd en Kas+renteswaps, totaal 30,5%.

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

#1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat de beleggingen van het gebruikte financiële product om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

#2 Overige omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en evenmin als duurzame belegging kwalificeren.

De categorie #1 Afgestemd op E/S kenmerken omvat:

- Subcategorie #1A Duurzaam omvat duurzame beleggingen met ecologische of sociale doelstellingen.
- Subcategorie #1B Overige E/S kenmerken omvat beleggingen die zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken die niet als duurzame belegging kwalificeren.

5.2 In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	% van portefeuille
Overheden	24,4%
Informatietechnologie	14,4%
Vastgoed	12,2%
Financiële instellingen	11,4%
Consumentengoederen	7,4%
Industrie	5,9%
Gezondheidszorg	4,4%
Communicatie	4,0%
Supranationals	3,6%
Energie	1,7%
Grondstoffen	1,6%
Nutsvoorzieningen	1,5%
Door onderpand gedekt	-3,0%
Overig	10,5%

6.

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

0%, aangezien dit onderdeel betrekking heeft op duurzame beleggingen.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

6.1

Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen?

☐ Ja

☐ In fossiel gas

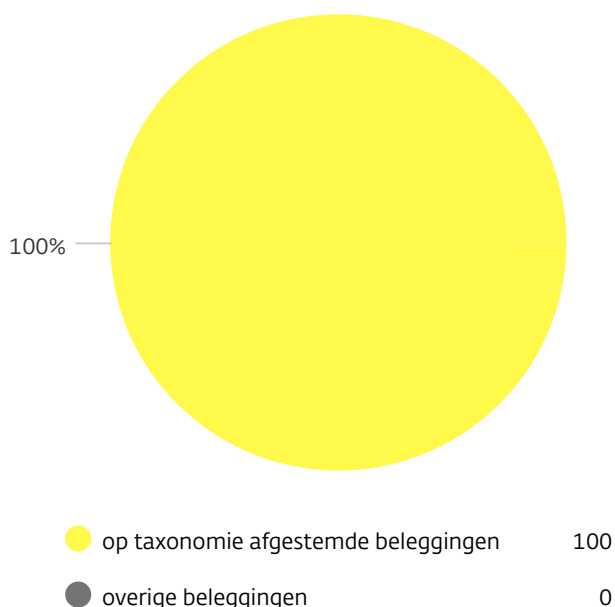
☐ In kernenergie

☒ Nee

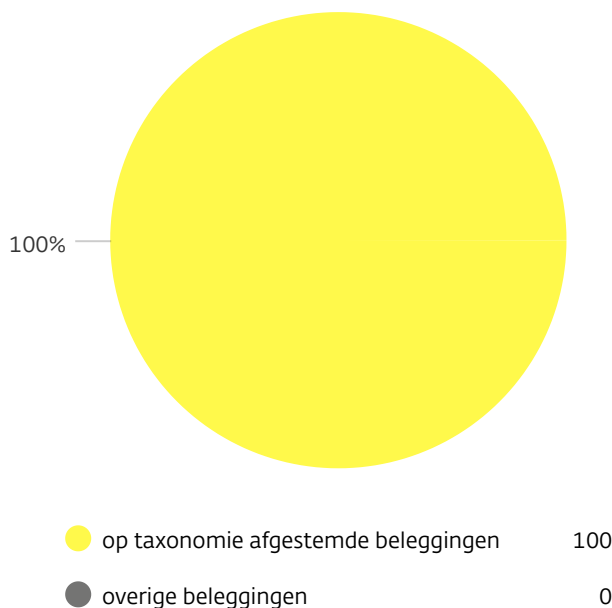
Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU- taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of overheidsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie*, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van overheidsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitend de beleggingen van het financiële product anders dan in overheidsobligaties.

1. Afstemming op taxonomie van beleggingen met inbegrip van overheidsobligaties*

2. Afstemming op taxonomie van beleggingen exclusief overheidsobligaties*

* In deze grafieken omvatten 'overheidsobligaties' alle blootstellingen aan overheidsschulden.

6.2

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

0%. Over 2025 was er geen minimumaandeel gedefinieerd omdat het fonds zich niet heeft gecommitteerd aan duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die zijn afgestemd op de EU-taxonomie.

6.3

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde zich tot eerdere referentieperiodes?

In voorgaande periodieke verslagen is hier niet over gerapporteerd.

7.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie zijn afgestemd?

Niet van toepassing, aangezien dit onderdeel betrekking heeft op duurzame beleggingen.

8.

Wat was het aandeel van sociaal duurzame beleggingen?

Niet van toepassing, aangezien dit onderdeel betrekking heeft op duurzame beleggingen.

9. Welke beleggingen zijn opgenomen in #2. Overige? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Beleggingen in staats(gerelateerde) obligaties en covered bonds, grondstoffen, onroerend goed beursgenoteerd en kas+renteswaps vallen onder categorie #2 Overige. Deze categorieën zijn in 2025 gebruikt om het renterisico van het fonds af te dekken, aan de verplichtingen te voldoen en rendement te genereren. Hiervoor golden geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

 10.**Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?**

Gedurende 2025 zijn onderstaande maatregelen getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken:

Engagement

De vermogensbeheerders voor de beleggingscategorieën aandelen, bedrijfsobligaties en onroerend goed zijn in gesprek gegaan met ondernemingen waarin wordt belegd.

Stemmen

Daarnaast hebben de vermogensbeheerders voor de beleggingscategorieën aandelen en onroerend goed actief gebruik gemaakt van aandeelhoudersrechten om lange termijn waarde creatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wordt belegd.

 11. Hoe heeft dit product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Referentiebenchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die dat product promoot.

Voor dit financiële product is geen specifieke index als referentiebenchmark aangewezen om te meten of het financiële product voldoet aan de ecologische of sociale kenmerken die het promoot. Daarom is deze vraag niet van toepassing.

11.1 Waarin verschilt de referentiebenchmark van de brede marktindex?

Niet van toepassing, omdat er geen specifieke index als referentiebenchmark is aangewezen om te bepalen of dit financiële product is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

11.2 Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische of sociale kenmerken?

Niet van toepassing, omdat er geen specifieke index als referentiebenchmark is aangewezen om te bepalen of dit financiële product is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

11.3 Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing, omdat er geen specifieke index als referentiebenchmark is aangewezen om te bepalen of dit financiële product is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

11.4 Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Niet van toepassing, omdat er geen specifieke index als referentiebenchmark is aangewezen om te bepalen of dit financiële product is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot.

Woordenboek

A

All-in salaris Het totaal van het salaris plus de uitkering 13e maand plus de uitkering 14e maand.

Anw Bij uw overlijden heeft uw partner mogelijk recht op een Anw-uitkering. Uw partner kan in aanmerking komen voor een Anw-uitkering als deze jonger is dan zijn of haar AOW-leeftijd en aan minimaal één van de volgende voorwaarden voldoet:

- uw partner is geboren voor 1950;
- uw partner heeft een kind jonger dan 18 jaar;
- uw partner is minimaal 45% arbeidsongeschikt.

De hoogte van de Anw-uitkering is afhankelijk van het inkomen van uw partner. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) voert de Anw uit. Kijk voor meer informatie op www.svb.nl.

AOW Vanaf uw AOW-leeftijd ontvangt u AOW van de overheid. Dit is een basisinkomen. De hoogte hiervan hangt af van uw persoonlijke omstandigheden. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) voert de AOW uit. Kijk voor meer informatie op www.svb.nl.

Attestatie de vita Dit is een ander woord voor een verklaring van in-leven-zijn. Eén keer per jaar vraagt het pensioenfonds aan alle gepensioneerden die in het buitenland wonen, zo'n verklaring. Het bewijs van in leven zijn moet worden ingevuld en voorzien van een officiële stempel of verklaring. Deze moet door de ambassade, het consulaat, de burgerlijke stand of door een notaris in het land waar de gepensioneerde woont gegeven worden. Als de attestatie de vita wordt teruggestuurd, zorgen wij voor de doorbetaling van het pensioen.

B

Beleggingsmix Er zijn veel verschillende soorten beleggingen. Dit zijn bijvoorbeeld aandelen of obligaties. De combinatie van verschillende soorten beleggingen is een beleggingsmix. De kenmerken van de beleggingen en de totale mix leveren meer of juist minder risico op.

Beleggingsprofiel Dit is de manier waarop voor u wordt belegd. Het heet ook wel risicoprofiel. Het zegt iets over hoeveel risico men neemt met het beleggen voor uw pensioen. Er zijn verschillende soorten. Dit zijn bijvoorbeeld offensief (meer risico) of defensief (zo min mogelijk risico).

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde over de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden. De actuele dekkingsgraad wordt maandelijks berekend aan de hand van de rentetermijnstructuur die De Nederlandsche Bank maandelijks publiceert.

Bereikbaar pensioen

Het pensioen dat u kunt opbouwen als u tot uw pensioendatum pensioen blijft opbouwen bij Pensioenfonds Gasunie. Op het Uniform Pensioenoverzicht dat u ieder jaar ontvangt, staat hoeveel pensioen u heeft opgebouwd en hoeveel u nog kunt opbouwen als u werkzaam blijft bij Gasunie of GasTerra.

Bijzonder partnerpensioen

Als u overlijdt, krijgt uw partner een partnerpensioen. Gaat u uit elkaar, dan heeft uw ex-partner ook recht op een deel van het partnerpensioen. Dit heet het bijzonder partnerpensioen. Als u uit elkaar gaat, maken u en uw ex-partner afspraken over de verdeling van het pensioen. Want uw ex-partner heeft namelijk recht op (een deel van) uw pensioen opgebouwd tot echtscheidingsdatum en het partnerpensioen.

Buffer (of reserve)

In de nieuwe regels voor pensioen kunnen werkgevers en werknemers kiezen voor de solidaire premieregeling. Daarbij hebben deelnemers een aandeel in het gezamenlijke vermogen. Ook is er een buffer. Dit heet ook wel solidariteitsreserve. Deze buffer helpt bij het opvangen van financiële tegenvallers of andere risico's. De buffer groeit door de inleg en/of uit de winsten op beleggingen.

Werkgevers en werknemers kunnen ook kiezen voor de flexibele premieregeling. Daarbij is het ook mogelijk om samen sommige tegenvallers op te vangen. Bijvoorbeeld bij prijsstijgingen. Hiervoor zet het fonds dan geld opzij in de risicodelingsreserve. Dit gebeurt alleen als werkgevers en werknemers hiervoor kiezen.

C**Conversie**

Het omzetten van pensioen in een ander soort pensioen. Bijvoorbeeld als een deelnemer (werknemer) gaat scheiden. De ex-partner heeft dan recht op een deel van het tijdens het huwelijk opgebouwde ouderdompensioen van de deelnemer van het pensioenfonds. Als dit deel wordt omgezet naar een eigen pensioen voor de ex-partner, wordt dit wel conversie genoemd.

CPI

Deze index geeft de gemiddelde stijging van prijzen (inflatie) aan. Er bestaan indexen voor verschillende soorten inkomens. De consumentenprijsindex is de belangrijkste en geldt voor alle huishoudens. U vindt deze index in het Statistisch Bulletin van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Crisisplan

In een crisisplan staat beschreven wat het bestuur gaat doen als het pensioenfonds in een crisissituatie terecht komt of dreigt te komen.

D**Deelnemer**

In een pensioenregeling spreken wij over deelnemers. Dit zijn werknemers die een pensioen opbouwen. Voor hen wordt er tijdens hun dienstverband premie betaald aan het fonds. Als iemand uit dienst gaat, maar nog wel pensioen opbouwt, is hij ook een deelnemer.

Defensief

Met defensief beleggen nemen we minder risico met beleggen. Uw pensioen valt waarschijnlijk ook wat lager uit. Hier staat tegenover dat het pensioen dat u kunt verwachten minder schommelt. Op deze manier beleggen kan aantrekkelijk zijn als er voor een kortere periode belegd wordt.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad geeft aan of het pensioenfonds met het huidige kapitaal ook werkelijk alle huidige en toekomstige pensioenen zou kunnen uitkeren. De dekkingsgraad wordt berekend door het vermogen van het pensioenfonds te delen door de huidige en toekomstige pensioenverplichtingen. Dit percentage is de dekkingsgraad.

E**Evenwichtige
belangenafweging**

De besluiten van een pensioenfonds raken verschillende groepen deelnemers. Zoals bijvoorbeeld de jongere en oudere deelnemers en de mensen die nu pensioen ontvangen. Van de wet moet het fonds bij elk besluit ervoor zorgen dat de belangen van alle groepen met elkaar in balans zijn. Ook moet het fonds bij elk besluit opschrijven hoe het met de belangen van elke groep omgaat.

Ex-deelnemer

Dit is iemand die geen pensioen meer opbouwt. Dit is het geval als het deelnemerschap is beëindigd, anders dan door het bereiken van de pensioeningangsdatum of door overlijden. Ex-deelnemers worden ook wel slapers of gewezen deelnemers genoemd.

F

Flexibele premieregeling

Dit is een van de twee mogelijke regelingen binnen de nieuwe regels voor pensioen. Werkgevers en werknemers kiezen samen welke regeling zij willen. De belangrijkste kenmerken van de flexibele premieregeling zijn:

1. U bouwt een persoonlijke pensioenpot op
2. Als u met pensioen gaat, dan zet u dit kapitaal om in een pensioen.
3. U kiest zelf hoe u uw inleg wilt beleggen, binnen de keuzes van uw regeling
4. Het is mogelijk om sommige risico's samen met andere deelnemers op te vangen. Dit zijn bijvoorbeeld langdurige ziekte of prijsstijgingen.
5. Als u met pensioen gaat, dan kunt u kiezen wat u wilt: een vaste uitkering of een uitkering die met de economie meebeweegt.

Franchise

Dat is het deel van het salaris waarover geen ouderdomspensioen wordt opgebouwd. Dat is namelijk niet nodig, omdat u naast ouderdomspensioen van Pensioenfonds Gasunie ook AOW van de overheid krijgt. De franchise is dus eigenlijk het deel van het loon waarvoor de AOW al in een pensioen voorziet.

G

Gemoedsbezwaren

Een werkgever of werknemer kan bezwaren hebben tegen de pensioenregeling. Als die ingrijpend zijn, bijvoorbeeld van religieuze aard, noemen wij het gemoedsbezwaren. In dat geval is het mogelijk dat zij niet hoeven mee te doen met de collectieve pensioenregeling. Dat staat zo in de wet. Dat betekent niet dat de werknemer geen premie meer betaalt. Die gaat gewoon door. Die wordt alleen op een andere manier verwerkt. Het geld komt op een soort 'spaarrekening'. Bij pensioen wordt het bedrag aan de werknemer uitbetaald. Of aan zijn nabestaanden als hij eerder is overleden.

Geregistreerde partner

Partners kunnen hun partnerschap laten registreren bij de burgerlijke stand, in plaats van te trouwen. De gevolgen zijn bijna gelijk aan die van een huwelijk. Ook als het gaat om het pensioen. Geregistreerde partners hebben net als echtgenoten recht op partnerpensioen bij overlijden.

Gewezen deelnemer

U bent een gewezen deelnemer als u vroeger pensioen hebt opgebouwd bij het pensioenfonds, maar dat nu niet meer doet. U hebt dan nog wel pensioen staan bij het pensioenfonds, maar u bent nog niet met pensioen. Gewezen deelnemers worden ook wel slapers of ex-deelnemers genoemd.

H**Huwelijkse voorwaarden**

Schriftelijke afspraken die u voor of tijdens het huwelijk bij de notaris maakt over wat wel en niet in de huwelijksgoederengemeenschap valt.

I**Indexatie**

Toeslag op uw pensioen in verband met gestegen kosten van levensonderhoud. Een ander woord voor indexatie is toeslagverlening.

Invaren

Invaren is een woord dat we gebruiken bij de nieuwe regels voor pensioen. Het betekent dat we de pensioenuitkeringen en de tot nu toe opgebouwde pensioenen óók omzetten naar pensioen binnen de nieuwe regels. Zo blijven de 'oude' en de 'nieuwe' pensioenen in één pot bij elkaar. We rekenen het 'oude' pensioen dan om naar 'nieuw' pensioen, onder de nieuwe regels. Het is niet verplicht. De 'oude' pensioenen kunnen ook blijven staan onder de afspraken van nu. Werkgevers en werknemers besluiten samen of zij dit willen.

J**Jaagrondslag**

De jaagrondslag is het naar tijdsduur gewogen gemiddelde van de all-in salarissen zoals die hebben gegolden gedurende de laatste 12 maanden voorafgaand aan de berekeningsdatum van het pensioen.

K**Kapitaal**

Bij de nieuwe regels voor pensioen groeit uw pensioenpot doordat u samen met uw werkgever geld inlegt. Ook beweegt de pot mee met winsten of verliezen op de beleggingen. Deze pensioenpot noemen we ook wel het kapitaal. Dit is het totale bedrag dat voor uw pensioen gespaard wordt. Als u met pensioen gaat, dan zetten we het bedrag om in een (bijvoorbeeld maandelijkse) pensioenuitkering. Het woord vermogen komt hier ook wel eens voor.

N

Nieuw pensioenstelsel

We krijgen in Nederland nieuwe regels voor pensioen. De overheid, werkgevers en werknemers zien namelijk dat de huidige regels niet goed meer werken. Ze zijn verouderd. Zo leven we bijvoorbeeld langer dan vroeger en wisselen we vaker van baan. Ook is het nu niet altijd duidelijk hoeveel we betalen voor ons pensioen. Dit verandert met de nieuwe regels voor ons pensioenstelsel. De nieuwe regels staan in de Wet toekomst pensioenen. Alle pensioenen moeten hier vanaf 1 januari 2028 aan voldoen. Ook uw pensioen verandert hierdoor. De eerste stap is dat werkgevers en werknemers samen besluiten hoe uw nieuwe pensioen eruit komt te zien. Zij kunnen kiezen tussen een flexibele premieregeling of een solidaire premieregeling.

O

Offensief

Met beleggingen kunnen wij meer of minder risico nemen. Als we meer risico nemen, hebben we vaak ook meer kans op winst. Maar het kan ook verlies opleveren. Dit heet offensief beleggen. Het pensioen dat u kunt verwachten gaat daardoor omhoog. Maar het kan ook lager uitvallen. Op deze manier beleggen kan aantrekkelijk zijn als er voor een langere periode belegd kan worden.

Ouderdomspensioen

De uitkering die u krijgt vanaf de datum dat het pensioen ingaat tot het moment dat u overlijdt.

P

Partner

De persoon met wie u getrouwd bent, met wie u een geregistreerd partnerschap hebt, of met wie u ongehuwd samenwoont en die u heeft aangemeld als partner zoals omschreven in het pensioenreglement.

Partnerpensioen

De uitkering die uw partner krijgt als u overleden bent.

Pensioengevend salaris

Dit is het deel van uw bruto jaarsalaris dat meetelt voor de opbouw van uw pensioen. Het salaris per jaar inclusief de uitkering 13e maand en de uitkering 14e maand plus eventuele toeslagen.

Pensioengrondslag

Het deel van uw jaargrondslag waarover u pensioen opbouwt. Dit is het pensioengevende jaarsalaris - franchise.

Ploegentoeslagpensioen

Het aanvullende ouderdomspensioen dat verkregen wordt uit de opbouw van ouderdomspensioen over de ploegentoeslag.

Prijsindex

Het percentage waarmee de consumentenprijzen stijgen. Bij het pensioenfonds Gasunie geldt hiervoor de Consumenten Prijsindex Alle Huishoudens (afgeleid).

R**Risicohouding**

We nemen risico als we beleggen. Dat doen we omdat we verwachten dat het voor u uiteindelijk meer pensioen oplevert. We denken goed na over hoeveel risico we voor u nemen. De risicohouding zegt iets over hoeveel risico wij kunnen en willen nemen om uw pensioen op te bouwen.

Risicopreferentieonderzoek

Om erachter te komen wat u belangrijk vindt voerden wij onderzoek uit. Daarin vroegen wij u hoe wij met het geld voor uw pensioen moeten omgaan. Dit is het risicopreferentieonderzoek. De uitslagen van dit onderzoek zijn inmiddels bekend. Pensioenfondsen moeten zo'n onderzoek elke vijf jaar uitvoeren.

S**Salaris**

Het kale salaris per jaar exclusief de uitkering 13e maand en de uitkering 14e maand. In het salaris zijn geen toeslagen begrepen.

Sociale partners

Werkgevers en werknemers maken met elkaar afspraken over pensioen en andere arbeidsvoorwaarden. We noemen hen de sociale partners in Nederland. Werkgevers werken hierbij samen binnen werkgeversorganisaties zoals bijvoorbeeld VNO-NCW of MKB-Nederland. Werknemers verenigen zich in vakbonden zoals bijvoorbeeld FNV en CNV. Een werkgever kan ook afspraken maken met zijn werknemers via de ondernemingsraad (OR) van een organisatie.

Solidaire premieregeling

Dit is een van de twee mogelijke regelingen binnen de nieuwe regels voor pensioen. Werkgevers en werknemers kiezen samen welke regeling zij willen. De belangrijkste kenmerken van de solidaire premieregeling zijn:

1. Samen met de andere deelnemers bouwt u een vermogen op. Een deel van dit vermogen is voor uw pensioen bestemd
2. Als u met pensioen gaat, dan zet u uw deel van het vermogen om in een pensioen
3. Mee- en tegenvallers vangt u samen met andere deelnemers op via een gezamenlijke spaarpot. Dit is de buffer of solidariteitsreserve
4. Er is één beleggingsbeleid voor alle deelnemers. Van tevoren spreken we af hoe we de rendementen eerlijk verdelen over alle deelnemers
5. Als u met pensioen gaat, dan krijgt u een uitkering die met de economie meebeweegt. Als het goed gaat, is uw uitkering hoger. Gaat het minder, dan kan uw uitkering dalen.

V

Vermogen

Dit woord komt voor bij de solidaire premieregeling. Hier bouwt u samen met de andere deelnemers een gezamenlijke pot met geld op. Dit is het vermogen. Dit groeit doordat u, uw werkgever en de andere deelnemers geld inleggen voor het pensioen. Ook kan het groeien door winst op de beleggingen. Een deel van dit vermogen is voor uw eigen pensioen bedoeld. Het woord kapitaal komt hier ook wel eens voor.

Verwantschapsgraad

- **Eerstegraads familieleden:** partner, ouders (ook adoptie- en stiefouders), schoonouders, kinderen (ook adoptie- en stiefkinderen), schoondochters- en zonen.
- **Tweedegraads familieleden:** broers en zussen, kleinkinderen, grootouders, schoonzussen en zwagers, stiefbroers- en zussen.

W

Wachtdienstpensioen

Het aanvullende ouderdomspensioen dat verkregen wordt uit de vrijwillige opbouw van ouderdomspensioen over de wachtdiensttoeslag.

Wet toekomst pensioenen

In 2019 maakten werkgevers, werknemers en de overheid nieuwe afspraken over pensioen in Nederland. Deze afspraken legden zij vast in het Pensioenakkoord. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid werkte deze afspraken uit in een voorstel voor een nieuwe wet. Dit is de Wet toekomst pensioenen. Deze wet is ingegaan op 1 juli 2023.